Kulturně společenský **časopis**
2013 • 2
na internetu

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Magickým číslem blues je dvanáctka

Sem nechtěl, né?

Jsme pro připojení Slovenska k Maďarsku

Mráz z Pekingu

Obsah:

Drama na dálnici
Zuzana Chvatíková:
Čína očima – Mráz z Pekingu (88)
Petr Štengl:
Šibal – věnováno volbě českého prezidenta a redakci Revolver Revue (110)

Extrémní lyžování
Rozhovor Michala Šandy **s** Ondřejem Bezrem**: Magickým číslem blues je dvanáctka** (4)
Čítanka Dobré adresy – Michal Šanda: **Blues 1890–1940** (9)
Josef Šišo: **Disent v ústavu šlechtičen** (14)
Představujeme: Heberk (18)
Fotoaktualita (19)

Co dokáží ženy s muži
Dana Mentzlová: **Písně válečné i milostné** (20)
Ladislav Pavel Irát: **Reflexe a zamyšlení** (24)
Vlado Šimek: **Jsme pro připojení Slovenska k Maďarsku** (29)
Leopold F. Němec: **Bitva o veřejné záchody** (36)

Pod Bieberem pištící holky
Z antikvariátních banánovek – O Zbudovských a o sedláku Kubatovi odtudž (42)
Ladislav Pavel Irát: **Max Ernst v Albertine** (46)
Michal Šanda: **Několika slovy** (48)

Brusinkový komplex
Jiří Šlupka Svěrák: **Cucky** (50)
Ivo Harák: **Blednoucí obrázky** (51)
Michal Šanda: **Když cosi končí** (56)
Filip Špecián: **Sem nechtěl, né?** (58)

Z porna rovnou do seriálu
Milan Kohout: **Živá voda** (66)
Básně Anthony Cole: **Nechceš si pozrieť nejaké porno? (překlad** Dominik Želinský**)** (69)
Wagner a Liszt v Piešťanech (76)
Minutové hry (78)

Vesmír ovládnou soukromníci
Marian Karlický: **Chrám nebytí** (82)
Michal Šanda: **Psí víno a Rops** (85)

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenese přímo na příslušné stránky. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenese přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Zuzana Chvatíková, „Fotograf“ (k článku na str. 4)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 2, rok 2013, ročník 14. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štefan Švec. Rotující šéfredaktor čísla: Petr Štengl. Redakce: Václav Dvořák, Štěpán Kučera, Michal Šanda, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a First-Net, a. s. Časopis je excerpován Ústavem pro českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Věřte nevěřte, všechno, co se odehrávalo kolem volby prezidenta, bylo skutečné. Nebyli jsme pod vlivem omamných látek, nezdálo se nám to. Byli jsme znovu už po kolikáté svědky lidské touhy po omamné vůni moci. Nyní přichází kocovina a vystřízlivění. A co to má společné s literaturou? S kulturou? Prezident Masaryk, kterého si prezidentské figuríny berou za svůj vzor, se kamarádil s bratry Čapkovými i s dalšími literáty a umělci. Schwarzenbergovi režíroval mediální kampaň David Černý (tři blijící smajlíci) a Zeman oslintával před kamerami Jiřinku Bohdalovou (tři blijící smajlíci). Ta naše Jiřinka a ten náš Miloš! Ta naše kulturní fronta umělecká!

Jak se už pomalu stává tradicí, tak i letos se schyluje k boji o financování a přežití živé kultury. Obávám se, že tentokrát kultura prohraje na celé čáře. Davidovi Černému přistane na bankovním kontu tučná částka a naše Jiřinka si vystaví fotografii se Zemanem vedle fotografie s Klausem.

A literatura? Ta si bude žít dál svým životem, poněvadž je nesmrtelná. Zaplaťpánbůh. Ámen.

Petr Štengl

Literární zádrhele

Duel

Zajímavé je, jak se nám sport odcizil. Sice ho všichni žerou na LCD obrazovkách se 100 a více Hz, ale tenis několika vyvolených znuděných Britů je už dávno zapomenut. Alespoň mezi novináři. Přímá volba prezidenta připomíná boxerský zápas. Sledovaní, navzájem se sledující borci, si to rozdávají v ringu plném kamer a mikrofonů. Něco se smí, něco ne a něco tak nějak – nikdo neví. Ve všem se přitom projevují typické sportovní vlastnosti: osobnost duelanta, profesionalita, tvrdá příprava, vpravdě sportovní zanícení, ovlivňování porotců, rozhodčích, fauly a podpásovky, a také sportovní duch a schopnost přijmout a uznat porážku... A pár dnů na to přijde druhé kolo našich prezidentských voleb. Někdo zvítězí a jiný je poražený. Budiž. Vítěz je blahosklonný. Poražený něco „zažbleptá“, nezní to úplně sportovně – ale je poražený, musíme soucítit. Ale všichni okolo píší, že je to hrůza. Nikdo nepřijímá vítěze jako dříče, co si vítězství zasloužil? Ne kvůli němu, ale pro sám fakt dosaženého vítězství? Místo toho se píše o hloupých Češích, co dali hlas nepravému. Češi už v Čechách asi opravdu nebudou, co bývali, neboť zde nejsou už ani „sportsmeni“, ani Bass s Poláčkem, říkám si. Jen nějací „novináři“.

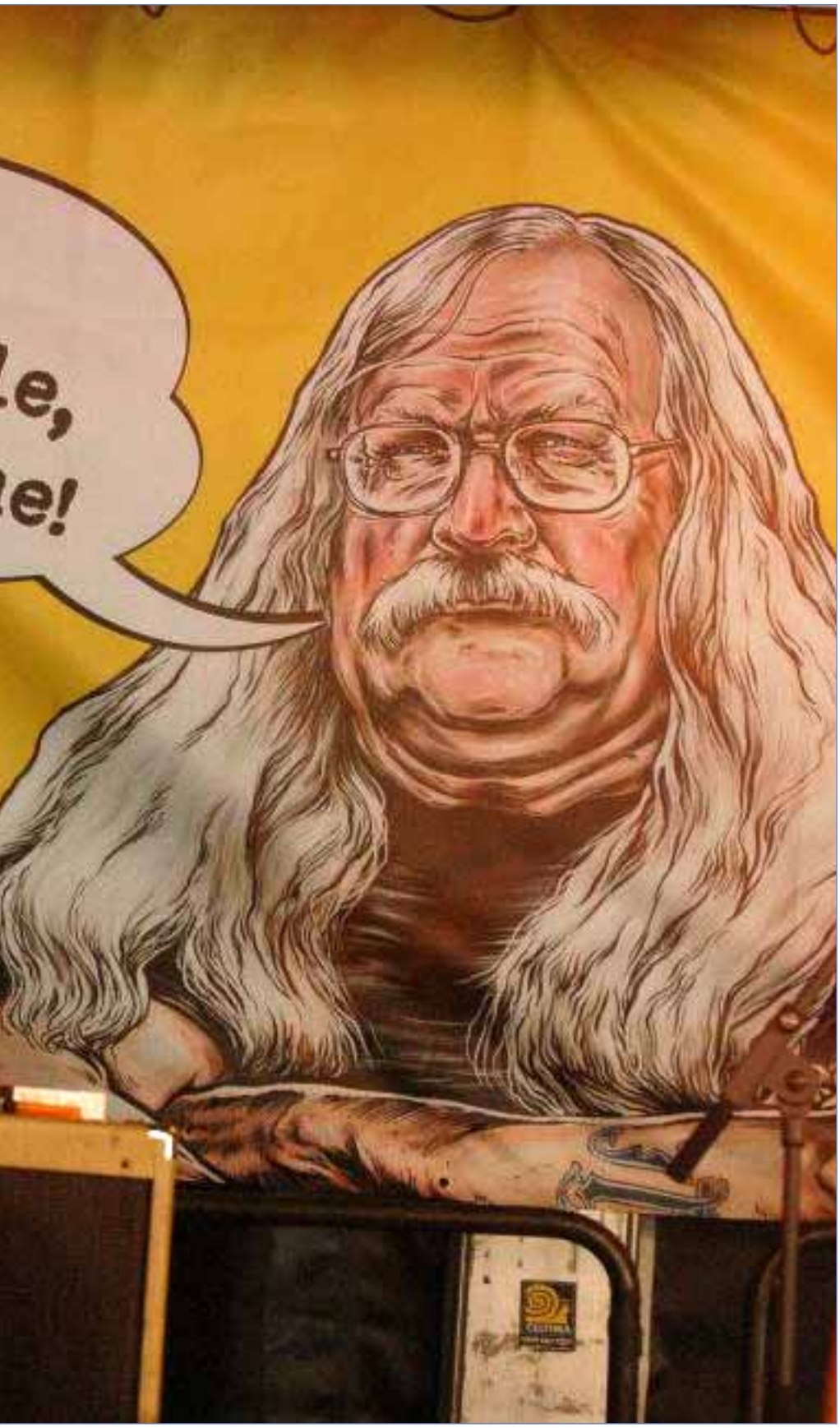
Ipi

Extrémní lyžování

Výkonu kytaristy OB na festivalu v Trutnově přihlíží samotný otec undergroundu IMJ

Magickým číslem blues je dvanáctka

Rozhovor s publicistou a muzikantem Ondřejem Bezrem

Ondřej Bezr se narodil 14. 11. 1968 v Praze. Studoval bohemistiku a historii na FF UK, studia však nedokončil. Hudební publicistice se věnuje od roku 1989. Přispíval do časopisu Rock Revue, později do magazínu Rock & Pop, v letech 1992–2002 byl jeho redaktorem. Externě spolupracoval s řadou dalších periodik. V současnosti (od roku 2006) pracuje v kulturní redakci zpravodajského portálu iDNES.cz. Zároveň je šéfredaktorem kulturního magazínu UNI a hudebního měsíčníku Crossroads.

Na zeď na festivalu Colours of Ostrava 2012 kdosi napsal „Ondřej Bezr je debil“. Ješitný protagonista nápisu je zjevně potěšen, že někomu stojí za vyjádření názoru na jeho osobu.

Nikdy jsem u tebe v redakci iDNES.cz nebyl, ale předpokládám, že to bude open space. A pěkná honička. Popiš svůj pracovní den.

Já nevím, Michale, jestli můj pracovní den může někoho zajímat, vždyť to, jak to v novinách chodí, zná každý z různých filmů a televizních seriálů. Ten internet se zase tolik neliší, aspoň na první pohled... Ano, máš pravdu, bohužel je to open space, ale už jsem si na ten cvrkot zvykl. A ta honička – no jasně, jsme a musíme být rychlejší než klasický deník, což pro mě ze začátku byl problém, protože jsem předtím dělal dlouhá léta v měsíčníku a přechodně v týdeníku. Ale na to, aby si člověk skočil dvakrát denně na kafe a udržel si tak aspoň trochu pověst kavárenského povaleče, se obvykle čas najde. S výjimkou okamžiků, kdy je potřeba psát něco opravdu narychlo, což se týká zejména nekrologů. To je „žánr“ na který jsem si dosud úplně nezvykl a dělá mi opravdu potíže. Zvlášť to ověřování u blízkých zemřelého a shánění různých citací a vzpomínek. To je, řeknu ti, úplná hrůza. Zvlášť když se stane – a bývá to často – že jsme to my, kdo respondentům úmrtí někoho jim blízkého oznámí jako první. To bych se nejradši neviděl. Naštěstí mám kolegy, kteří o tomhle mém problému vědí a nemilou povinnost přebírají za mě. Děkuju jim.

Kromě iDNES.cz jsi sedm let šéfredaktorem kulturního magazínu UNI. Před dvěma lety jsi založil ještě elektronický hudební časopis Crossroads. Co tě k tomu vedlo, nemáš těch břemen nějak moc?

Ano, mám jich moc, přiznávám. A mnozí mí drazí, zejména pak drahé, mi to právem vyčítají. Nevím, jestli je to nějaký bláznivý workoholismus nebo pouhá neschopnost „říct ne“. Ale upřímně řečeno, pořád mě to hrozně baví. Možná je v tom zčásti nějaká mužská ješitnost, která nás nutí mít nějaký vliv, prostě „něco řídit“ (i když sám jako přispěvatel UNI dobře víš, že do nějakého šéfredaktora-ředitele zeměkoule mám dost daleko). A určitě je to i potřeba neztratit kontakt s tzv. menšinovými žánry. Na iDNES.cz mi sice nikdo nezakazuje psát třeba o jazzu, blues, alternativní hudbě nebo třeba totálně „neprodejné“ literatuře, ale přece jen cítím, že články o těchhle žánrech mají v „menšinových“ médiích paradoxně větší dopad. Přečte si je sice jen pár stovek lidí – ale to na tom iDNESu vlastně taky. A tam často jen náhodou. Na mainstreamovém zpravodajském

portále lidi hledají přece jen trochu jiné věci.

Jsi také autorem několika knih: *Letní rozhovor s Ondřejem Bezrem*, kdy jsi zpovídal Vladimíra Mišíka, *Celý to mám v mlze*, což je rozhovor s Markem Brodským, *To je hezký ne?* s Vlastimilem Třešňákem a Pětadvacet, kde je hned pětadvacet rozhovorů s muzikanty od Ivana Hlase přes Michaela Kocába až třeba po Filipa Topola. Spolu jsme editovali antologii *...a to je blues*.

Ty knížky jsou vlastně něco trochu podobného jako šéfredaktorská práce, o které jsem mluvil. Je v tom určitě ješitnost, snaha „nechat tady něco po sobě“. Protože noviny, zřídkakdy časopisy, a internetové články už vůbec ne, si prostě do knihovny nedáš. V tomhle jsem absolutně konzervativní, kniha je pro mě coby člověka, pracujícího se slovem, absolutní vrchol snažení. Proto taky, mimochodem, přímo bytostně nesnáším elektronické čtečky knih a budu se jim, místopřísežně prohlašuju, bránit do konce života. No a když už nejsem nadán k tomu, stát se opravdovým spisovatelem (ne že bych to někdy zkoušel), píšu aspoň knihy řekněme publicistické. Navíc je v tom ještě jedna podstatná věc: v dobrých dobách Rock & Popu mě nejvíc bavilo dělat dlouhé profilové rozhovory. Myslím, že jsem docela rozhovorový typ, že mi to vlastně ze všech novinářských žánrů jde nejlíp. Naopak nesnáším taková ta krátká deníková interview typu „pět otázek o nové desce a dost“. Takže si čas od času vyhradím trošku energie a některou osobnost, kterou mám rád, pojednám takhle zgruntu. Nic víc v tom není a jistě nemusím dodávat, že prachy už vůbec ne.

Jak ses z Prahy dostal k šumperskému festivalu Blues Alive, kterému děláš dramaturga?

To už je tak omletá historka, že si připadám jak Štercl, když na ni odpovídám, takže pokud se neurazíš, řeknu jen – úplnou souhrou náhod. Dramaturgem festivalu jsem od jeho třetího ročníku, teď připravujeme ročník osmnáctý. Myslím, že se nám tu původně lokální akci, jejíž největší hvězdou byl první rok Luboš Andršt, povedlo posunout o několik pater výš (což samozřejmě neberu jen jako svoji zásluhu, je to zcela týmová záležitost), takže v Šumperku dnes hrávají lidé, které jsem znal jen z desek a ještě před pár lety nepočítal s tím, že je vůbec někdy uvidím živě, natožpak že v jejich hraní v Česku budu moci mít sám prsty. Kdybych měl říct, čeho si z toho, co jsem do svých pětačtyřiceti udělal, profesně cením nejvíc, tak je to spolu se dvěma ze svrchu zmíněných knížek (můžeš hádat, které mám na mysli) právě tenhle festival.

Kdo budou letošní největší hvězdy?

Festival je až v listopadu a přestože už vedeme nějaká jednání, zatím žádné jméno není dojednáno natolik, abych ho mohl zmínit, omlouvám se.

Co tě baví na blues? Proč máš rád zrovna blues a ne třeba techno?

V první řadě bych chtěl říct, že blues je jen jeden z mnoha hudebních žánrů, které poslouchám, byť mi mnozí lidé, a to i ti, kteří mě dobře znají, pořád podsouvají, že co není „dvanáctka“, nemá u mě šanci. Máš pravdu, že techno – tedy v tom užším slova smyslu, jako subžánr elektronické taneční hudby – mi nic neříká, ale upřímně řečeno, pořád je mi vlastně sympatičtější než třeba nějaký death metal nebo takový ten „pivní rock“. Na ten jsem úplně alergický. Možná proto, že dávám přednost vínu... Pokud jde o blues, asi nejpřesnější odpověď bude znít, že ve mně prostě nějak rezonuje. Baví mě jeho přímočarost, autenticita, syrovost, takové to „jít na dřeň“. Což samozřejmě nemá zdaleka každé blues. Ale to – pro mě – dobré to má vždycky. A vůbec v tom nehrají roli nějaké instrumentální schopnosti, naopak, většina takových těch rychlopalných

Myslím, že se nám tu původně lokální akci, jejíž největší hvězdou byl první rok Luboš Andršt, povedlo posunout o několik pater výš (což samozřejmě neberu jen jako svoji zásluhu, je to zcela týmová záležitost), takže v Šumperku dnes hrávají lidé, které jsem znal jen z desek a ještě před pár lety nepočítal s tím, že je vůbec někdy uvidím živě, natožpak že v jejich hraní v Česku budu moci mít sám prsty. Kdybych měl říct, čeho si z toho, co jsem do svých pětačtyřiceti udělal...

A mluvím o interpretech, tam se to pozná nejlíp. Pět „tradičních“ (a „spolehlivě mrtvých“) bluesmanů, které opakovaně a rád poslouchám, je každopádně Robert Johnson, John Lee Hooker, Muddy Waters, Howlin? Wolf a R.L. Burnside. Z „inovátorů“ či „modernistů“ nemohu nezmínit Cpt. Beefhearta, Chrise Thomase Kinga, Coreyho Harrise, Jamese Blood Ulmera a Toma Waitse.

bluesových kytaristů mi připadá zoufale nudná. John Lee Hooker by nezahrál Bednu vod whisky, ani kdyby se zbláznil, protože je tam asi pět akordů, a přitom je to podle mě čistý kytarový génius. Já vím, že je to klišé na klišé. Ale co s tím, když to tak je?

Deset podle tebe nejvýznamnějších bluesových alb (případně muzikantů nebo písniček).

To je teda oříšek, tyhle soukromé žebříčky nemám moc rád, už proto, že se prakticky den co den mění. Kdybych to zobecnil, rozdělil bych to s dovolením na dvě skupiny. A mluvím o interpretech, tam se to pozná nejlíp. Pět „tradičních“ (a „spolehlivě mrtvých“) bluesmanů, které opakovaně a rád poslouchám, je každopádně Robert Johnson, John Lee Hooker, Muddy Waters, Howlin? Wolf a R.L. Burnside. Z „inovátorů“ či „modernistů“ nemohu nezmínit Cpt. Beefhearta, Chrise Thomase Kinga, Coreyho Harrise, Jamese Blood Ulmera a Toma Waitse. A pokud dovolíš, protože my bluesmani nepřemýšlíme v desítkové soustavě, magickým číslem je pro nás dvanáctka, tak dodám ještě mimo soutěž svoji dávnou lásku Johnnyho Wintera (to je výjimka ze zmíněné teze o rychlopalných kytaristech) a nejlepšího českého bluesmana všech dob Jana Spáleného.

Kromě toho, že o muzice píšeš, taky sám hraješ v kapele s obskurně znějícím názvem, který každý poplete.

Tohle je první rozhovor, kde to veřejně přiznám, jinak tohle svoje „motýlkaření“ od svojí práce striktně odděluju (až to leze mým spoluhráčům na nervy). A zároveň tě opravím. Hraju dokonce ve dvou kapelách s obskurně znějícími názvy, které každý poplete: kromě Dřevěného pytlí v jutových uhlích je to ještě United Cans Unlimited. Tu první nazýváme „alternativa k alternativě“ a mezi námi řečeno, je to spíš taková hudební klauniáda. Baví nás to už od roku 1988... A ta druhá, ta souvisí s tím, o čem jsme mluvili, tedy s blues. Byť spíš okrajově. Zlí jazykové tvrdí, že zní, jako kdyby se Plastici pokoušeli hrát blues, ale já s tím moc nesouhlasím. Snažíme se bádat, kudy všudy by se ještě ten dvanáctkový idiom mohl vydat – a je to občas děsná sranda. Tradiční bluesoví fanoušci ovšem obvykle ze sálů, kde hrajeme, zbaběle utíkají s prsty v uších. Pšenka nám občas vykvete spíš na nějakých androšských akcích. Na kterých se ostatně cítím velmi dobře s oběma kapelami.

Jakou momentálně kouříš značku cigaret?

Konečně pořádná otázka na důležité téma. Chesterfieldky (i když se v poslední době dost zkazily, nejen v designu krabičky, která mi připadá trochu jako šílený sen Walta Disneyho). Kdysi v 80. letech na gymplu jsem byl členem tzv. Klubu mladého diváka a byli jsme, tuším, v Divadle ABC na hře, jejíž název ani autora si nepamatuju, a tam o chesterfieldkách v jednom kuse mluvili, což mě zaujalo a chtěl jsem je ochutnat. Ale tady nebyly k sehnání. Ani dlouho po revoluci ne, dokonce jsem si je od svojí tehdejší dívky, studující na Sorbonně, nechával vozit z Paříže. No, a když se objevily na českém trhu, opustil jsem do té doby milovanou značku Gauloises (já, absolutní a chvílemi až sám sobě směšný frankofil!) ve prospěch tohohle prazážitku z mládí. Dodnes jsem chesterfieldkám věrný. Rozhodně mi nehrozí nějaké zběhnutí k dnes módní elektronické cigaretě, k té mám podobný vztah jako k elektronické čtečce. Sex s nafukovací pannou prostě neprovozuji.

A teď ti konečně prozradím důvod, proč jsem z tebe páčil tenhle rozhovor. V Čítance Dobré adresy je totiž tentokrát *Blues 1890–1940*. Byl jsi to ty, kdo na tuhle knížku napsal totálně cimrmanovskou recenzi do Rock & Popu a tím jsi mi spískal, že už zřejmě navždy budu mít přišitou nálepku mystifikátora. Nevím, jestli se mám durdit nebo ti poděkovat, každopádně ti děkuju za těch několik odpovědí.

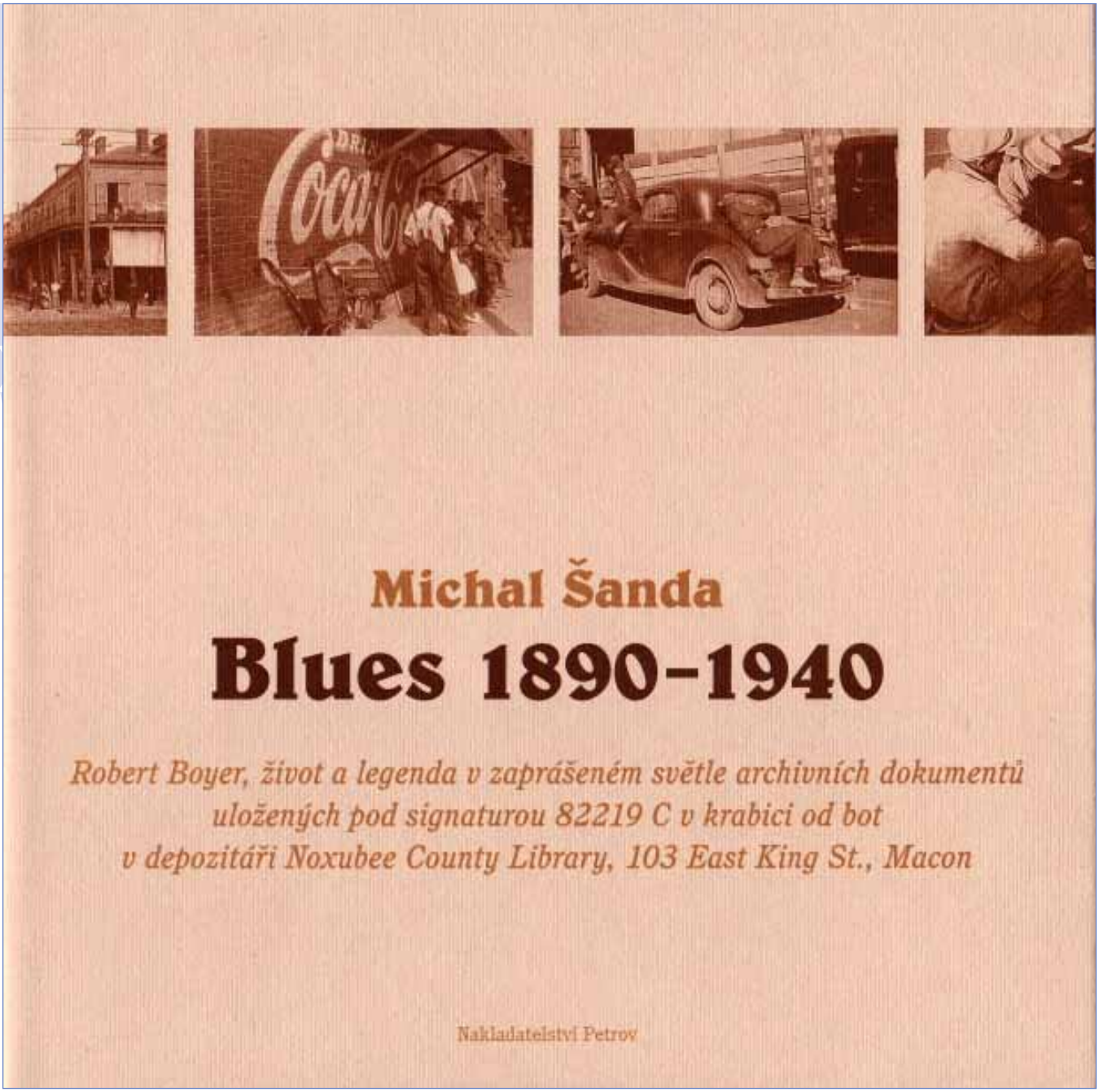
Připravil
Michal Šanda

Extrém

Čítanka Dobré adresy

Michal Šanda: Blues 1890–1940

Fiktivní encyklopedii Blues 1890–1940 tvoří jedenapadesát portrétů smyšlených bluesmanů. Mezi jejich osudy prosvítá životní příběh muzikanta a hazardního hráče Roberta Boyera. Původním záměrem bylo pokusit se ukázat, že poezie nemusí být obsažena pouze v básních a proto si Šanda zvolil tu nejsuchopárnější formu, a sice slovníková hesla. Mystifikaci z Blues 1890–1940 vytvořili až dodatečně hudební publicisté, především Ondřej Bezr. Jeho článek v časopise Rock & Pop odstartoval sérii muzikologických polemik: Mezi českými hudebními publicisty i vědci panuje zažitý mýtus, že z centra Evropy nelze nic nového k typicky americké hudbě dodat. Bleskem z čistého nebe je tedy dílo Michala Šandy, jehož těžištěm je encyklopedie vesměs dosud neznámých lidových mississippských bluesmanů první poloviny tohoto století. Pro bluesové odborníky je to rána o to větší, že kniha nevznikla v příšeří muzikologické pracovny ani v redakci odborného hudebního časopisu, nýbrž je výsledkem doslova mravenčí práce spisovatele a archiváře Divadelního ústavu. Šanda objevně klade oproti jiným bluesovým encyklopedistům (za všechny jmenujme Roberta Santelliho a jeho Big Book Of Blues) zásadní důraz na životní osudy bluesmanů, které jsou přímými kořeny jejich tvorby. Obdivuhodná je detailnost těchto mikrodramat, ke které se Šandovi v archivech podařilo dospět – u většiny hesel nechybí přesná data narození, rodinné poměry i popis prapodivných okolností smrti. Kladem je i podrobná diskografie, zahrnující nejen předválečné standardní desky, ale i – byť pohříchu zřídkavé – současné CD-edice, a to včetně katalogových čísle. Blues 1890–1940 je tedy velmi cenným příspěvkem nejen pro domácí bluesové fanoušky, ale i pro světovou odbornou veřejnost.

Miloš Jungmann

Muggsy Bogues

(vl. jm. Roy Lee Pickens)

Je typickým představitelem původního venkovského blues. Pocházel z kraje bavlníkových plantáží lemujících deltu Mississippi. Na plantážích v okolí rodného Shelby pracoval až do čtyřiceti dvou let. Roku 1924 se přihlásil na výzvu B. J. Granta, vyhledávajícího v terénu nové talenty pro Bluebird. Grant s Pickensem pořídil pět zkušebních nahrávek, jež odeslal do New Yorku. V listopadu přišla z ústředí pozvánka do studií. Umělecké jméno Muggsy Bogues vymyslel pro Pickense Grant cestou ve vlaku, inspirován reklamní cedulí na nádraží v Camdenu. Po návratu do Shelby na Boguese čekal agent konkurenční Esmony John Long. Ačkoliv měl Bogues podepsanou smlouvu s Bluebird, natočil pro Esmonu tucet písní. Když se to rozezlený Grant dozvěděl, předal celou záležitost soudu. Bogues však za svého druhého pobytu v New Yorku kromě Esmony, jíž se rovněž smluvně zavázal, nahrál další desku pro Black Swan a osm písní pro Relotrone. Tuto zapeklitou záležitost řešili právníci ještě v době, kdy už Esmona i Relotrone dávno zanikly.

Roku 1928 se Bogues oženil s o dvacet let mladší dívkou Orabell McCleodovou. Po svatbě a narození dcery se pouze výjimečně uvolil zahrát při rodinných příležitostech.

Zemřel 10. 2. 1942 v Shelby.

George Badon

(vl. jm. Albert Oras Badon)

Prosperita přístavního města Cali od jeho založení roku 1834 závisela na transferu zboží dopravovaného nákladními loděmi. Krátce po Badonově narození však Mississippi začala měnit směr toku. Vlivem erozí se původní koryto posunulo o dvě míle na západ a z Cali se postupem času stalo lužním pralesem zarostlé rumiště. Při sčítání lidu v roce 1915 z 5 000 zůstalo posledních 120 obyvatel. V mládí se Badon pokusil uniknout přízraku rodného města a všudypřítomným stínům jeho zašlé slávy a nechal se najmout paroplavební společností Ward & Brothers. Začínal jako topič, později se vypracoval na místo kormidelníka na parníku Bonaparte. Proč a za jakých okolností se ocitl v Houstonu, není známo. 20. 6. 1937 ve studiu Paramountu na Marcantel St s Joshem Wilsonem nahráli Keep On Firing Line. Tato píseň byla roku 1964 zahrnuta do antologie Rare Blues, vydané CBS na etiketě Document. Použit byl původní monofonní master tape, pořízený na jednostopém pásu rychlostí 38 cm/s. Remastering byl proveden ve studiu CBS v Hartfordu.

Roku 1940 se Badon navrátil do Cali. Oženil se se sestřenicí Agnes Paul-Mayesovou a k nastřádaným úsporám si přivydělával rybolovem ve slepých ramenech.

Zemřel pravděpodobně roku 1962 v Chatomu v Alabamě.

Sam Dice Quincey

(vl. jm. Samuel Leroy Franklin Quincey)

Narodil se roku 1882, pravděpodobně v Bowling Red v Tennessee. Hrát na kytaru se naučil od střihačů ovčí vlny putujících s rodinami od farmy k farmě. Se střihači ovcí procestoval nesčetněkrát celý jihovýchod a proto i později ho navyklý způsob života nutil neustále měnit působiště. Roku 1937 pobýval v Thedfordu v Alabamě, roku 1939 v Montgomery a Eatontonu v Georgii. Zda ostatky pod prostým křížem označujícím hrob toreadora Sama Quinceyho v Cusihuiriáchicu v Novém Mexiku patří jemu, se lze pouze dohadovat. Prokazatelné je, že roku 1932 se v Attesburgu setkal s podobným ahasverem, Robertem Boyerem. V září téhož roku se přes Riggins a Bend přesunuli na pobřeží do Mobile. Boyer v Mobile vyrostl a dokonale znal místní poměry. Ponejvíce hrávali v docích v přístavu, kde rejdaři vypláceli dělníkům mzdu večer po směně. Lukrativnější bylo hraní v okolí skladů tabáku. Mzda se vyplácela až v sobotu a peněženky byly o poznání tučnější. Kromě hry na kytaru Quincey ještě mistrněji ovládal hru v kostky. Když bylo třeba, ze tří vrhů dokázal hodit 18. Odtud jeho přezdívka Dice.

Diskografie: Bb. 1932, 2074-A Black Ants Blues
Bb. 1932, 2074-B Rattlesnakin' Blues

Joe Frisby

(vl. jm. Roderick Ourie Frisbanks)

Narodil se roku 1892 ve slumu na předměstí Gordonsville v okrese Lowndes (Alabama). Mezi lety 1912–1915 byl příležitostným spoluhráčem Roberta Boyera, ve dvacátých letech Houmy Hookse a mnoha dalších muzikantů. Roku 1925 se usadil v Matistonu v Mississippi. Od roku 1927 byl zaměstnán v místní kafilérii. 21. listopadu 1936 z nevysvětlitelných příčin podpálil dům Pegg Cheesemanové na 712 Onion Square v Oak Ridge. Poté zavolal z automatu hasiče a na šňůře od telefonu se oběsil.

K charakteristice jeho muzikálního projevu lze beze zbytku opsat z Encyklopedie jazzové a moderní populární hudby pasáž týkající se Sleepy Johna Estese: Nebyl sice výjimečný hráč, avšak jeho naříkavý hlas skvěle doplňoval vlastní fragmentované skladby, v nichž je cítit silné napětí dané kontrastem mezi tendencí k rozpadu a současně naléhavým rytmickým důrazem kytary, často ve dvojnásobném tempu oproti vokálu. Tematicky jsou Frisbyho blues autobiografická, komentující události v Matistonu.

Diskografie: Col. 1959, C-3111 Deep South Blues
CBS 1964, BG-827 Rare Blues

Extrém

Reverend Barnabas Gaynor

Reverend Barnabas Gaynor byl především svérázná osobnost. Jak se jmenoval doopravdy, není známo. V Cutbertu (Georgia), kde na sklonku života pobýval, se traduje, že pocházel z Cumberlandské vysočiny. Ke křesťanství údajně konvertoval na přelomu století, ovšem reverendem se podle všeho prohlásil sám. Jeho oblíbenou kazatelnou bylo nároží Ashbury a Huntington St před Westbrookovým pekařstvím. I reverendova hra na kytaru byla více než svérázná. Do ozvučné desky s potrhanými strunami bušil tím, co bylo zrovna po ruce. Jakmile se sešel hlouček posluchačů, přestal hrát a na přítomné dštil blesky apokalypsy.

Éra zvukových záznamů jej zastihla v příliš pokročilém věku. Navíc tehdejší nahrávací přístroje byly značně primitivní. Hudebníci byli nuceni zpívat sklonění nad plechovým trychtýřem, u jehož hrdla byl umístěn hrot, který se vibrací vzduchu rozechvíval a záchvěvy přenášel na voskový váleček. Zachytit něco z neopakovatelné atmosféry Gaynorových produkcí se pokusil roku 1922 Andrew Griffin. Když měl ale Gaynor promluvit do onoho trychtýře, podělil se a ze studia utekl, nekřesťansky sakruje.

Alexander Cory

Otec Leslie byl vaudevillový entertainer a pianista u společnosti Hicks & McCabe, matka Edna alias Raspberry Doreen zpívala a starala se o účetnictví. Kariéru začal jako tanečník a stepař, později zaskakoval za otce u piana. V šestnácti už křížem krážem procestoval Ameriku. Roku 1910 navštívili Evropu. Vrcholem jejich turné bylo vystoupení před knížecí rodinou v Monaku. Po vypuknutí světové války se soumrakem vaudevillu Hicks s McCabem společnost rozpouštějí a Coryovi se stěhují do Harlemu. Angažmá získal v dupárně nevalné pověsti na 145 Street v sousedství legendami opředeného Knockin' Clubu. Nesrovnatelně větší příjmy než z hraní mu však plynuly od pasáků, za jejichž nepřítomnosti dohlížel na pořádek. Když některé z děvčat odešlo s hostem nahoru na pokoj, na desku piána připsal k jejímu jménu křídou čárku. Brzy nashromáždil dostatečný kapitál, aby mohl začít v menším měřítku obchodovat s pašovaným alkoholem. Kolem roku 1925 rozšiřuje aktivity o distribuci drog. Ačkoliv měl původně v úmyslu drogy pouze prodávat, postupem času se stal svým největším zákazníkem.

13. 2. 1930 byla úklidovou četou ve stanici podzemky St. Nicholas Av v Harlemu nalezena mrtvola asi sedmdesátiletého starce. Toto je doslovný opis Standard certificate of death No 13707, New York State. Místo úmrtí: New York City. Jméno: neznámé. Pohlaví: muž. Výška: 5 ft 3 in. Váha: 130 lb. Barva očí: hnědá. Zvláštní znamení: na levé noze zakrnělý malíček. Příčina úmrtí: kolaps ventricula cordis po předávkování heroinem. S poznámkou: celková tělesná zchátralost a opotřebení organismu je v rozporu s vynikajícím stavem chrupu. Podepsán Paul Burnell Hawking, coroner.

Když zemřel, bylo Alexandru Corymu na den přesně 34 let.

Tabitha Williamsová

Narodila se 31. 10. 1905 v Moltie poblíž Pelhamu (Georgia). Když jí bylo osm let, seznámila se matka Ethel při barbecue u kmotry v Rasdemu s mužem jménem Robert Boyer. Protože byl zcela bez prostředků, dojednala mu práci v kamenolomu a nabídla ubytování v podkrovním kamrlíku. Usedlý způsob existence však nebyl pro Boyera. Po čase začal z nudy pít přes míru. Už po ránu cestou na směnu. Nebo do práce nepřišel vůbec. Časopis Rolling Stone publikoval vzpomínku Williamsové, popisující, jak Boyer na skřípajícím velocipedu přivezl v kartách vyhranou žďímačku. Tento důkaz karbanického umění musela Ethel ocenit. Den na to žďímačku prohrál. A s ní i velociped. Zmizel téhož večera, co do hry zastavil Ethelin domek. O měsíc později složenkou podanou na poště v Natchezu poslal 75 dolarů. Třikrát víc než bylo potřeba na zaplacení dluhu.

Kolem roku 1925 dala matka Williamsovou do služby v sídle baseballového šampiona Atlanta Braves Rudy Starka. Popularity skandálního románku se Starkem využil divadelní impresário Lloyd Hagen a obsadil ji do hudební komedie All In Fun. Po krachu Hagenova projektu nastoupila na místo kuchařky u obchodníka s bavlnou Adama Rowlinse. Přičiněním Rowlinsovy ženy Mathildy získala alespoň elementární vzdělání. Na rozdíl od mnoha negramotných bluesmanů byla později sto smlouvy od gramofonových společností prečíst a signovat. Potřebu přečíst si noviny nebo knihu neměla nikdy. Krom Trampot králíčka Pipse.

Diskografie: Sil. 1929, 1062-A Tabby Blues vol. 1
Sil. 1930, 1062-B Crushing Foot Stomp
RCA 1930, 5044-A Don't Say Goodbye s Alabama Ramblers
RCA 1931, 5060-A Fulton Street Blues s Clarou Lee a Joe Garrem
RCA 1932, 5701-A Singin' the Blues
RCA 1932, 5701-B Down the Big Road Blues
RCA 1934, 6912-B Stop and Listen Blues
Par. 1936, 3278-A No More Cotton Rag
Par. 1936, 3278-B I'm Going Away

Tyus Gray

Během okamžiku se v pátek 21. 11. 1918 dosavadní Grayův život zřítil do tmy. Na Belle Grove Plantation lisoval bavlnu do žoků, když ve skladu došlo k samovznícení bavlněného prachu a explozi. Oslnivá záře bylo poslední co spatřil. Aby nebyl jako slepec přítěží, po zhojení popálenin manželku a děti zanechává v Shelby a rodinu opouští.

O datu narození dodnes panují nejasnosti. Známa nejsou ani jména jeho rodičů, neboť roku 1935 byla povodní smetena stará dřevěná shelbyská radnice a s ní i veškeré matriční záznamy. Sám udával rok 1882, jindy zas 1885. Informace zprostředkované příležitostným spoluhráčem Roy Lee Pickensem (viz Muggsy Bogues) režisérovi Stephenu Roenickovi nejsou rovněž stoprocentně důvěryhodné. Proto původně životopisný film Love In Darkness, natočený roku 1956 společností 20th Century-Fox, popisující období jeho putování po státech Mississippi, Alabama a Georgia, musel být do značné míry pojat jako umělecká fabulace.Už doložitelným faktem je, že od počátku 30. let jsou Grayovy cesty stále častěji přerušovány kvůli těžkým depresím. Poté co jeho osobnost zcela rozvrátila Korsakova psychóza, se jej ujala manželka Mabel se svým novým partnerem, čalouníkem Rooseveltem Tatumem. V jejich bytě spojeném s dílnou na 75 Throckmorton Rd v Marmathu v Texasu v květnu 1938 umírá.

Jesse Hughes

S největší pravděpodobností je Hughes osobou smyšlenou. Přezdívka Jesse údajně vznikla zkrácením křestních jmen Joe Coy na iniciály J. C. Podle historky tradované mezi muzikanty pocházel ze Sardis v Mississippi. Co se hudební stránky týká, byl šumařem nejhoršího kalibru. Přesto se stal vynálezcem tzv. bottleneckové techniky hry na kytaru. Na zábavě v Hargest City, hodlaje se posilnit vínem, jako nesčetněkrát předtím použil k uvolnění korkové zátky prstu. Tentokrát však prst v atypicky úzkém hrdle kalifornského chablis uvízl. Když se nezdařilo uvolnit prst vetřením mýdla, Cleveland Mathis s truhlářem Hopkinsem z Durbinu Hughese podrželi v bocích a hospodský do škvíry mezi prst a hrdlo zašrouboval vývrtku. Nakonec nezbylo než s těžkým srdcem láhev rozbít o hranu stolu, protože rozjaření vesničané se dupotem a pískáním dožadovali tance. Leč prostředník zůstal uvězněn. Při vybrnkávání baré zavadil Hughes střepem o struny. K úžasu přítomných z rozladěné kytary vystřelil uchvacující, dosud neslyšený tón.

Zemřel 10. 7. 1905 v Sardis. Kromě kněze osamoceným truchlícím na jeho pohřbu byl pouze přítel Robert Boyer. Urnu prý Boyer věnoval jakési tanečnici z Roxville. Ta Hughesův popel léta až do vypotřebování používala jako podklad pod šminky.

Recenze Ondřeje Bezra byla otištěna v časopise Rock & Pop, č. 7, 2000

Extrémní lyžování

Disent v ústavu šlechtičen

Josef Šišo

Ústav sídlil ve vile po kolaborantovi Edelweissovi na mírném kopečku, obklopen nepříliš hustě osázenými jehličnany, takže tamější veverky nemohly skákat ze stromu na strom, nýbrž musely kus po svých, což v jejich nitru způsobovalo nemalou rozmrzelost nad tím, že evolučně strádají. Leckterá si postěžovala, že půjde-li to tak dál, nechá se doma hospitalizovat s melancholickou psychózou. Nakonec pojaly úmysl odebrat se bona fide na Podkarpatskou Rus, ač mohly tušit, že tam se svou kostrbatou ruštinou díru do lesa neudělají, a začínat někde od píky, to bude i pro ně věru tvrdý oříšek.

Nebyl to ani výzkumný ústav umělých hnojiv, ani státní ústav těsnopisný, dokonce to nebyl ani ústav učitelský, natož ústav pro studium totalitních režimů, byl to ústav choromyslných šlechtičen, i když místo se tu našlo i pro pohlaví opačné. Jsouce „von“, Liběna i Hedvika se tam dobrovolně uchýlily před řáděním Revolučních gard, protože vnitřní tušení jim napovídalo, že v Čechách to po válce nebude němá groteska.

„Nerada bych se dožila toho, že mě při mé hypertenzi někdo podřízne a já mu přitom zdarma vymaluju na modro,“ shrnula Hedvika své rozhodnutí vyhledat útočiště v ústavní péči. Ale jak to tak bývá, časem se asimilovaly natolik, že od nedobrovolných chovankyň již byly k nerozeznání. Na svůj prapůvodní záměr učinit z ústavu ostrůvek disentu, resp. svobody, však nerezignovaly. „My tady z toho uděláme Kubu,“ pojala vágní rozhodnutí Hedvika. Ztělesněním nově se etablujícího „neřádu“, jak jednou počastovala poválečná léta Liběna, byl pro ně ředitel Vaněk. Jelikož byly jazykově hravé, jedna mu říkala „stvůra“, druhá zas „nestvůra“, a ani jedna přirozeně nelhala. Šlechtičny si řekly, že je načase obrátit kolo psychiatrie, stát se subjektem léčby, vzít její otěže do svých rukou a že z Vaňka vyženou ďábla, což by jim garantovalo jakési prvenství v historii ústavní léčby, protože do konce XVIII. století bylo zaklínání a vyhánění ďábla jako součást „péče“ o duševně choré běžné, nicméně ze strany „ošetřujícího“ personálu. Koneckonců nebyly daleko od pravdy. Venku za zdmi se schylovalo k velkému třesku a leckterý novopečený člen tehdy nejpopulárnější partaje by si „péči“ takového exorcisty věru zasloužil. Křečci v areálu k tomu byli mravně indiferentní a hráli mrtvého brouka ve snaze zachránit si holé krovky.

Zkraje 50. let přituhlo natolik, že když se na obloze objevil dvouplošník s transparentem *Housenky a mravenci – Trumanovi spojenci*, housenky se bleskurychle pokřižovaly a aktivovaly režim „mimikry“, někteří mravenci nad sebou jen odevzdaně lámali jehličí. Ač byl ústav přirozeně od světa izolován, Liběna a Hedvika si našly způsob, jak alespoň útržkovitě zjistit, co se ve světě děje. Když totiž Vaněk ráno obcházel vizitou pokoje, rozšafně se ptával v každém z nich: „Tak co si dnes ráčí dát k obědu?“ aby dokázal, jak lidumilně se chová lidově-demokratický režim ke svým chovankyním a chovancům. Když chtěla děvčata zjistit režimní poměr k Francii, navrhla francouzské brambory.

„Vyloučeno,“ odsekl kategoricky Vaněk. „Maj kolonie, tak buďme nesmiřitelní,“ citoval úryvek z úvodníku *Rudého práva*, ač si na žádnou

zrovna nemohl vzpomenout. A jelikož se mělo konat přátelské hokejové utkání s Francií, dodal prorocky: „A aby galskej kohout dneska pěěěkně falešně nezakokrhal…“

„Srbské žebírko,“ navrhla jednou Hedvika. Vaněk pochvalně přikývl. Z jugoslávských komunistů mu utkvěl Josip Broz Tito, ač původem Chorvat. Tak daleko Vaňkova rozlišovací schopnost nesahala.

Liběna s Hedvikou již věděly, že navrhovat holandský řízek, španělský ptáček, italské rizoto či dokonce anglickou slaninu je házet na stěnu hrách. Co prošlo kdykoliv, byl ruský boršč, byť jej Vaněk ve své politické servilitě překřtil na boršč sovětský. Do roku 1956 prošel vždy bez nesnází i maďarský guláš. Pak však jako když utne, tím spíš, že jednou do něj Hedvika vyžadovala nať, což Vaněk rozšifroval jako příjmení maďarského reformního komunisty a rázně to zatrhl.

Schylovalo se k výročí Velké listopadové socialistické revoluci a děvčata si řekla, že je načase Vaňkovi nějak pustit žilou. Tím spíš, že se mělo konat recitační pásmo za účasti někoho „z okresu“. Přednášet se, to dá rozum, mělo ze současné poezie. Jako první vystoupil dlouholetý chovanec Rudolf, známý tím, že po nocích couval chodbami a všem to vysvětloval tak, že se vrací ke kořenům. Za ukázku si vybral barda z nejoblíbenějších – Pavla Kohouta:

Já nemohu zpívat skromně
radostí jsem bez sebe,
představte si, že se do mě
zamiloval SNB.

Pranic nedbám o starosti,
pranic nedám na řeči.
Vždyť u člena bezpečnosti
nejvíc budu v bezpečí.

Rudolf dorecitoval, nesměle se uklonil a odcouval do útrob ústavu. Inspekce z okresu, kterou tvořil vymydlený chlapík, nápadně připomínající hlavní postavu z románu Fjodora Sologuba *Posedlý*, spíše však z prvorepublikového překladu pod názvem *Malý ďábel*, pochvalně přikývl a gestem vyzval dalšího. Byl jím Radomír, který zas slul tím, že byl noc co noc Rudolfovi v patách, napjat jak struna, zda k těm kořenům dorazí. Po atleticku ukazoval, kolik mu ještě zbývá kol tak, že – couvaje s ním – držel za ním tabulku, kde však bylo stále jen jediné číslo, a to 9, tudíž Rudolfův návrat ke kořenům byl vždy jakýmsi nekonečným maratónem. Ti dva se již stali součástí lokálního koloritu. Když je potkal někdo z personálu a zeptal se, jak to dnes jde a kolik že jim schází, udýchaný Rudolf lakonicky utrousil, že dnes tam možná k večeru dorazí, ale že netuší, kolik mu ještě zbývá. Ať to prý řekne ten za ním, ale bude to nejspíš ještě 9. Radomír to kývnutím hlavy potvrdil a oba se spěšně odebrali zády vstříc vysněnému finiši.

Se Stanislavem Neumannem Radomír neuspět nemohl:

Vzali mi prapor od mašiny,
ten rudý, ten náš údernický.
Dostane prý ho někdo jiný.
(Já jsem byl na něj pyšný vždycky.)
Kdyby mi radši vynadali.

„My tady z toho uděláme Kubu,“ pojala vágní rozhodnutí Hedvika. Ztělesněním nově se etablujícího „neřádu“, jak jednou počastovala poválečná léta Liběna, byl pro ně ředitel Vaněk. Jelikož byly jazykově hravé, jedna mu říkala „stvůra“, druhá zas „nestvůra“, a ani jedna přirozeně nelhala. Šlechtičny si řekly, že je načase obrátit kolo psychiatrie, stát se subjektem léčby, vzít její otěže do svých rukou a že z Vaňka vyženou ďábla, což by jim garantovalo jakési prvenství v historii ústavní léčby, protože do konce XVIII. století bylo zaklínání a vyhánění ďábla jako součást „péče“ o duševně choré běžné, nicméně ze strany „ošetřujícího“ personálu. Koneckonců nebyly daleko od pravdy.

Soudruzi mlčí. Jako němí.
Jako by s nepřítelem stáli.

Prosím vás, kluci, odpusťte mi…

Povzbuzen přijetím, neodolal nutkání a přidal:

A za sto let, co že tu po vás zbyde?
Snad babka vnoučeti pohrozí navečer:
A ať už spíš, sic Truman na tě přijde,
Tak jako dneska: počkej! přijde čert!

Konečně přišla na řadu Liběna. Poté, co slavnostně oznámila název, který byl sám o sobě slibný, spustila:

Probuzení

Dnes ve spánku jsem viděl zátiší s houslemi
a starou monstrancí.

Ač přesně nevěděl, co to je, po slově „monstrance“ se Vaněk ošil.

Jak úsměv nedělní sta bílých motýlů
mi napršelo na ten obrázek.
Když roušku procitnutí anděl strážný vložil

Po „andělu strážném“ si inspekce z okresu začala nervózně uvolňovat kravatu.

na sladkou úzkost toho barevného snění,
předtuchou svého vykoupeného příští
jsem zaplakal, a tolik toužil, toužil
vzít na bedra svá čistý úděl mnicha.

Po těch slovech si v zoufalém gestu zakryl Vaněk tvář dlaněmi, ale skrz prsty nenápadně popatřil na inspekci.

…labutích ozvěn na rtech píseň starodávnou,
před kostely se zpěvem vroucně modlit
milenců vírou v Tebe.

Inspekce byla tak brunátná, že téměř splývala s vlajkou spřátelené země, a když Liběna dorecitovala, obrátila zrak zpěněný vzteky, ve kterém již bylo možné číst rozsudek, na Vaňka. Ten přistoupil k Liběně a v zoufalém gestu jen rozhodil rukama: „Vždyť jsem ti kladl na srdce, cokoliv od…“

„Ano, říkal jste cokoliv od Klémy,“ skočila mu do řeči.

„No, a to bylo co?!“

„Klement,“ špitla Liběna s dikcí stylizované nevinnosti. „Klement Bochořák,“ dodala cudně.

„Ihned mi zjistěte, kdo to je!“ zařvala inspekce. Sečtělá ochranka se nahnula a něco inspekci pošeptala.

Inspekce vytáhla z pouzdra revolver a podávala jej Vaňkovi. Shlédnuv několik instruktážních filmů o popravě zastřelením, přiložil Vaněk erudovaně revolver ke svému zátylku a zmáčkl spoušť.

Hedvika se naklonila k Liběně a – parafrázujíc Čaadejovovo hodnocení Ruska – šeptla: „Mezera v rozumu.“ Liběna jen hlesla: „Huuuustá kafkárna,“ předběhnuvši dobu ve svém emočním hodnocení o dobrých pár desítek let.

„Odkliďte tady soudruha desperáta, odsoudil se sám,“ ujelo okresnímu milovníku westernů.

„Nu a abychom zajistili jakous takous kontinuitu, ode dneška tu budu ředitelovat já. Začneme jídelníčkem: v pondělí – sekaná moskevská, úterý – sibiřské pelmeně, středa – karbanátky kyjevské, čtvrtek – šašlik po novosibirsku, pátek – dršťky po ukrajinsku, sobota – kirgizský guláš, neděle – pirohy slané, jako dezert pirožky sladké.“

Když Hedvika zaslechla slovo „kontinuita“, trhlo to s ní vnuknutím a začala se nenápadně sunout směrem k inspekci. Dorazila za ní ve čtvrtek, kdy měl být šašlik po novosibirsku. Upřeně se zahleděla inspekci do zátylku, a v sobotu, v den kirgizského guláše, se jí v hlavě začal rodit plán. Vždyť nějaká ta oslava zas bude, a to co nevidět. Z nabídky ji nejvíce zaujala sekaná moskevská.

Je tomu teprve 365 dní…

Milý Vlastíku,

poznal jsem Tě celkem záhy. Když už se den schyluje k večeru a já si jen tak sedím venku a – jak říkává náš společný úhlavní přítel Vladimír Hons – „přemýšlím si“, zalétáš tam ke mně a zajíkavě mi něco švehollíš. I za stmívání se (mi) neomylně ozýváš z hřebene střechy. Ornitologové Tě překřtili na *Phoenicurus ochrusos*, ale pro mě jsi stále tím starým dobrým panem Vlastimilem, přítelem, na kterého zapomenout nelze, leda bych stál jako člověk za zlámanou grešli.

Jako bych v tom Tvém štěbetání rozpoznal i pár francouzských slov: *Comment allez-vous, mon ami?* Inu, materiálně si nelze stěžovat, leč o to přeci v životě nekráčí, jak jsme se nejednou při našich rozhovorech shodli. Stran hodnot a duchovního směřování Evropy, je více než vůčihledné, že schází na úbytě. Jako bys to tušil, a nechtěl být při tom. Snad jsem zaslechl i něco jako „Co čtete, příteli?“ Ne-

dávno jsem dočetl knihu Milana Machovce *Filosofie tváří v tvář zániku*, úhrnnou sumu toho, k čemu se před svým odchodem tento pozoruhodný muž, v lecčems ne nepodobný Tobě, dobral. Slovo „filosofie“ v názvu vyměň dnes takřka za jakékoliv jiné, a proti pravdě se neprohřešíš… A bojovat s tím, Vlastíku, nelze. Lze jen pasivně přihlížet a vnitřně se užírat. Nejraději bych tu informaci před Tebou zatajil, ale obávám se, že by k Tobě stejně dříve či později doputovala: Ve Francii, v té Tvé milované Francii (!), Tvé druhé vlasti (!!), jsou v oblasti Bordeaux nejlepší vinice již v čínských rukou! Burgundští vinohradníci prý zatím ještě odolávají. Jak dlouho? Byl jsi někdy v těch končinách?

Zbavena kořenů tímto druhem kapitalismu, Evropa se hodnotově drolí. Dosáhnuv v devadesátých letech letech vrcholu, jde to s naším kontinentem z kopce a nastává doba asijská, resp. čínská. Povídá mi tuhle prof. Stanislav Komárek, že zhruba do deseti let tu budeme žít pod čínskou kuratelou. Ač toto původně latinské slovo označuje *opatrovnictví*, zní až příliš výhružně, co myslíš? Jak snadno si ho člověk splete s *knutou*…

Paradoxně jsme se dožili málo očekávaného pádu bipolárního světa, abychom několik let nato stanuli na prahu zániku toho vysněného. Peklo, v jakém budou žít naše děti, raději ani nedomyslet.

Nesmírně rád si listuji Tvou poslední sbírkou *Pootevřeno* a líbí se mi, jak mimořádně citlivě pracuješ s jazykem. Ono se vůbec pozná, co je člověk zač tím, jakou volí syntax, jak objemný má vokabulář, zda se dá snadno unést k laciným vulgarismům. Už jen název sbírky *Pootevřeno* ve mně vyvolává nejednu konotaci. Předpona *po-* totiž, kromě jiného, implikuje, že se něčeho děje jen *po*skrovnu, tudíž jsi chtěl, dle mého soudu, naznačit, že necháváš nahlédnout do svého nitra jen *po*málu, že jseš připraven jej pouze *po*odhalit či *po*odkrýt. Nelze než se *po*usmát…. Jsem dvojnásobně rád, že kterékoliv naše setkání, které se uskutečnilo v dnes již zaniklé palačinkárně, by šlo nazvat spíše slovem „dokořán“.

Ještě bych Ti také rád řekl, že … – ale… kam jsi teď uletěl? Nebo snad jen poodletěl…?

Josef Šíšo

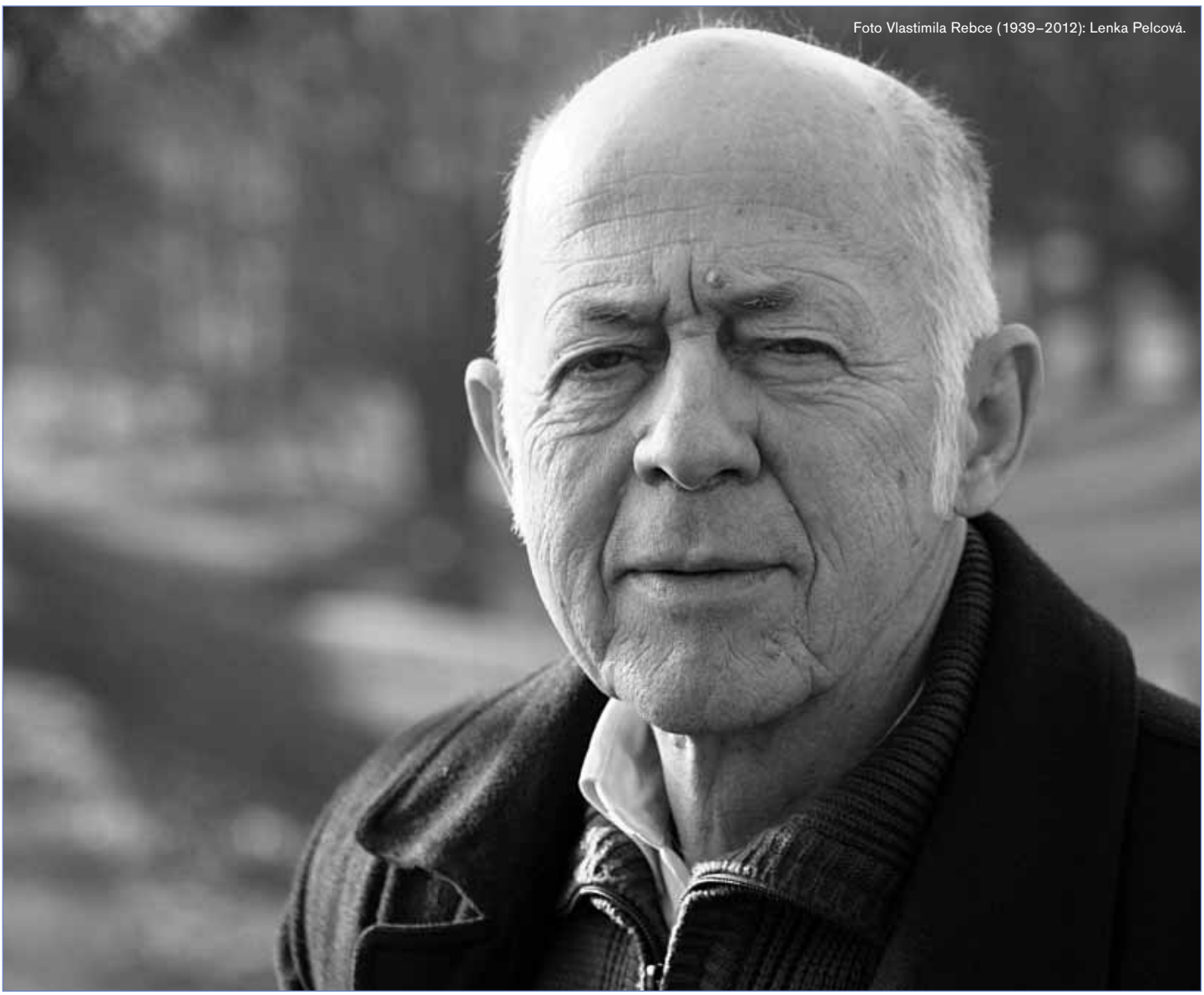

Foto Vlastimila Rebce (1939–2012): Lenka Pelcová.

Vstupte do Herberku – internetového básnického časopisu

Extrémní výzva

Co by se však měnit nemělo, je svoboda ve výběru textů.

Jméno zlínského básníka a výtvarníka Jaroslava Kovandy bylo řadu let spojené s časopisem pro současnou poezii *Psí víno*, který v roce 1997 založil a pak 10 let jako šéfredaktor vedl. Teď se Kovanda objevuje u zrodu nového básnického periodika, nikoli však tištěného, ale internetového. Nese název *Herberk – útulna poezie*, vychází třikrát do roka a čtenáři najdou první číslo od loňského podzimu na adrese www.herberk.eu. Během letošního února přibude číslo druhé.

Formát *Herberku* není svým pojetím v tuzemském prostředí příliš obvyklý, klíčová je pro něj číslovka 7. Kostru každého čísla má tvořit sedm textů sedmi kmenových autorů z Moravy, z nichž si každý přizve k spoluúčasti jednoho hosta. Kovandovi, který vydal více než deset básnických a prozaických knih, náleží čestný titul *herberksfotr*. Šéfredaktorem časopisu je brněnský básník Tomáš Lotocki, který vydal například sbírku *Čeřeny*. Vedle nich v *Herberku* pravidelně publikují verše básníci Jakub Grombíř, František Horka, Petr Pustoryj, Petr Odehnal a Milan Libiger. Většina z nich má na svém kontě alespoň jednu knihu, přičemž Horka společně s Jiřím Dynkou a Jiřím Moravským Brabcem vydávali internetový magazín *Magazlin*. V editorialu Kovanda stručně odpovídá na otázku, čím by měl *Herberk* být: „Setkáním sedmi autorů. V překladu mnou a šesti současnými básníky, kteří jsou mi místně i duchovně nejbližší.“

Nejde však o hermeticky uzavřenou společnost, i když pomineme hosty kmenových autorů. Dále pak Kovanda pokračuje: „Původně mělo jít o jakýsi soukromý podpůrný spolek, protože většina členů Herberku je úsilím o obživu natolik vytížena, že na poezii jim už nezbývá sil, což se mně zdá, jak čtenář určitě zjistí, dost škoda. Posléze však zvítězil názor, že na časopis by to bylo málo. Jsme sice uzavřená společnost (nebráníme se ani tomu, bude-li vám Herberk připomínat vzdáleně i jinou útulnu, například Bilderberg), ale může se do ní dostat kdokoli, kdo nám elektronicky zašle své texty.“

Struktura *Herberku* je zatím docela prostá, to se však může změnit a časem přibudou například rubriky apod. Co by se však měnit nemělo, je svoboda ve výběru textů. Ani šéfredaktor nemá právo veta. Je pouze na zodpovědnosti autora, který verš svůj či svého hosta na síť vypustí. Nechť posoudí sám čtenář, jak se tato strategie promítá do výsledku. Nechť do Herberku vstoupí. Bude moci nahlédnout do poezie sedmi moravských básníků, kteří jsou si sice blízcí, ale jejich poetiky jsou odlišné. A to nahlédnutí platí doslova. Pravidelný čtenář může v přímém přenosu sledovat, kam se ve svých textech ubírají, jak se vyvíjejí v čase.

Milan Libiger

Extrémní výzva

Foto aktu alita

Šlápl do hovna

„Shóry dolóv. Ticho, vše tichúnko./
V tichej Praze chytro pokrychu sě,/
oružie vše krzny zahalichu.“
Zanedlouho se rozpoutá boj
a verše znějí plnou silou: „Uderichu
rány bubny hromné,/ vyrazichu
zvuky trúby hlučné,/ chorúhvi tu
sbory na most vraziú,/ ves most
otřásá sě pod jich davem.“

Písně válečné i milostné

Rukopisy královédvorský a zelenohorský jsou dnes většinově považovány za padělky z doby národního obrození. Ale setkáte se i s jiným názory: že Rukopisy jsou zbytky staročeské orální (ústně recitované) poezie, zapsané kolem 13. století, nebo že vznikly v době baroknı́.

Jedním z nejvýznamnějších argumentů pro velké stáří Rukopisů vždy byla jejich básnická síla. Rukopisy byly nalezeny roku 1817, ale básně (či písně), v nich obsažené, stojí vysoko nad úrovní nadšeného, ale neobratného veršování z počátků našeho národního obrození. Rukopisy obsahují epické skladby o vítězných bitvách i krátké lyrické písně, podobné běžným lidovým písním. Líčení bitev i lyrických citů je zvládnuto naprosto suverénně. Rukopisy mají výstižný a bohatý jazyk se střídmými básnickými ozdobami a jejich poezie se soustřeďuje na sdělení obsahu, např. průběhu konkrétní bitvy včetně vojenských podrobností.

Epické písně Rukopisů jsou jediné původní české skladby, které patří do žánru orální poezie. Tento žánr pěstovali specializovaní pěvci ve starověku a středověku,

a patří k němu také německá Píseň o Nibelunzích, ruské Slovo o Pluku Igorově, jihoslovanské hrdinské písně a další. Orální poezie má své typické náměty, básnické ozdoby a skladební techniku. Rukopisy velmi dobře zapadají do pravidel orální poezie, zejména používáním figur a formulí (opakovaných slovních spojení) a zaměřením na hlasitý přednes. Také obsah Rukopisů odpovídá myšlenkovému obzoru středověkého člověka. Proto se básníci 19. století spíše jen inspirovali duchem Rukopisů či přebírali jednotlivá slova, ale nepokoušeli se o napodobení jejich stylu. Zikmund Winter kdysi řekl, že Rukopisy jsou pro něj jako „bludný balvan v daleké rovině suchopáru."

Pro dnešního čtenáře není úplně lehké porozumět poezii Rukopisů. Jsme zvyklí číst si básně tiše v soukromí a prožívat v nich různé odstíny pocitů osamělého zahloubaného jednotlivce. Písně Rukopisů jsou však určeny pro hlasitý přednes před posluchači, což se mimo jiné projevuje třeba různou úrovní hlasitosti. Například v písni Oldřich při líčení průchodu vojáků spící Prahou verše šeptají: „Shóry dolóv. Ticho, vše tichúnko./ V tichej Praze chytro pokrychu sě,/ oružie vše krzny zahalichu." Zanedlouho se rozpoutá boj a verše znějí plnou silou: „Uderichu rány bubny hromné,/ vyrazichu zvuky trúby hlučné,/ chorúhvi tu sbory na most vraziú,/ ves most otřásá sě pod jich davem."

Podobně může recitátor rozeznít svůj hlas, když bojovník Záboj volá na svého protivníka Luďka: „Aj ty zhovadilý,/ ty veliká potvoro hadóv,/ mečem sě potýkaj se mnú!"

V hrdinských písních Rukopisů není dávána najevo jemná rozcitlivělost, naopak posluchač si má užívat obrazy vojenské síly: „Obráti sě Beneš vzhóru,/ kynu mečem na pravo,/ tamo sě síla hrnu,/ kynu nalevo, / i vlevo búři sě síla." Nenávist k nepříteli je v těchto písních zcela samozřejmá. Pronásledování poražených nepřátel je radostné: „Vzhóru na koně,/ s koni za vrahy přěse vše vlasti,/ ručí koně neste v patách za nimi nášu krutost!" Každá epická píseň končí slavným vítězstvím té strany, se kterou od začátku sympatizujeme.

V Rukopise zelenohorském není epika válečná, ale najdeme v něm dva zlomky s právnickou tematikou, z nichž jeden je známý jako Libušin soud nad bratry Chrudošem a Štáhlavem. Děj plyne široce, slavnostně, postavy jsou obřadně jmenovány. Posluchač má být oslněn velkolepým dějem, závažným pro celou zemi.

Nejsnáze přístupné jsou pro současného čtenáře lyrické písně Rukopisu královédvorského: krátké popěvky s přírodními a milostnými motivy. „Kda bych věděla, kytice krásná,/ kto tebe lýkem hebúčkým sváza,/ tomu bych dala jehlicu z vlasóv./ Kda bych věděla, kytice krásná,/ kto tě po chladnéj vodici pusti,/ tomu bych dala vienek svój z hlavy."

Nejnovější vydání Rukopisů v České knižnici přináší nejen původní staročeský text, ale také novočeské přebásnění Kamila Bednáře, vydané r. 1961. Tento převod umožňuje snazší porozumění a na rozdíl od novějšího převodu Ester Marie Novákové lépe zachovává zvukové kvality písní.

Edici doplňuje komentář Dalibora Dobiáše, shrnující rozsáhlou historii sporu o pravost Rukopisů. Obávám se, že tento text nebude pro laiky srozumitelný, ani obzvlášť poutavý. Autor se zabývá různými aspekty, shromáždil řadu faktů, ale jen v největší stručnosti se dotýká chemických průzkumů Rukopisů, jež přinesly závažné argumenty pro jejich velké stáří. Souvislost Rukopisů se starou epickou orální poezií je sotva naznačena. V komentáři chybí také reflexe publikací vyšlých po roce 1989, obhajujících stáří Rukopisů.

Jestliže si povzdychuji nad nevšímavostí k práci obhájců Rukopisů, těší mě alespoň skutečnost, že Dalibor Dobiáš považuje otázku hlavních autorů Rukopisu královédvorského a zelenohorského za otevřenou. Nepovažuje je tedy automaticky za dílo Václava Hanky a Josefa Lindy. Doufejme, že nové vydání v České knižnici přispěje k oživení sporných otázek okolo Rukopisů.

Dalibor Dobiáš (ed.): Rukopisy Královédvorský a Zelenohorský (Host, Brno 2011)

Rukopisy královédvorský a zelenohorský

Poněkud s úsměškem se obvykle hodnotí úsilí našich národních buditelů v počátcích národního obrození. Chtěli obnovit český jazyk, ten český jazyk, který nemáme rádi kvůli vyjmenovaným slovům a větným rozborům. Chtěli také obnovit národní uvědomění Čechů, což dnes také nebudí vždy libé emoce.

Říká se, že naši obrozenci chtěli ukázat, že český národ byl v minulosti stejně rozvinutý jako jiné národy, a proto zfalšovali literární památky zvané Rukopis královédvorský a zelenohorský. Tyto rukopisy, psané na pergamenu, se dnes nacházejí v Národním muzeu. Nejprve tam byly uchovávány jako vzácný národní poklad, pak se většinový názor změnil a jsou chápany jako důkaz pomýleného vlastenectví našich předků. Málokdo se zamýšlí nad tím, zda máme pro tvrzení o padělanosti Rukopisů dostatečné důkazy.

Rukopis královédvorský objevil Václav Hanka roku 1817 v kostele sv. Jana Křtitele ve Dvoře Králové. V archivní místnosti kostela se uchovávaly různé staré písemnosti, které tehdejší obyvatele Dvora Králové nepříliš zajímaly. Václav Hanka byl však jedním z kroužku zájemců o český jazyk, který se vytvořil kolem Josefa Dobrovského. S nadšením uvítal, že rukopis je psán starou češtinou.

Po vyluštění písma se ukázalo, že Rukopis královédvorský obsahuje hrdinské písně o bitvách starých Čechů a několik kratších lyricko-epických a lyrických písní. Písně převyšovaly svou básnickou

Brzy poté následovalo podrobné chemické zkoumání Rukopisu královédvorského. Průzkum prováděli nezávisle na sobě významní chemikové Vojtěch Šafařík a Antonín Bělohoubek. Zejména Bělohoubek provedl důkladné testy ve srovnání se starými a novými rukopisy, ze kterých vyplynulo, že Rukopis královédvorský se chová po stránce chemické a mikroskopické v podstatě tak, jako rukopisy středověké, a liší se od rukopisů nových.

hodnotou dosud známé středověké památky. Nejen jejich jazyk, ale i postavy dávných hrdinů zaujaly naše tehdejší buditele.

O rok později přišly do Národního muzea dva pergamenové dvoulisty, nazývané později Rukopis zelenohorský podle místa nálezu na zámku Zelená Hora u Nepomuku. Text pojednává o známém Libušině soudu mezi bratry Chrudošem a Šťáhlavem. Podle tvarů písma mělo jít o nejstarší dochovanou památku v českém jazyce.

Josef Dobrovský však podezíral Václava Hanku a jeho přátele Josefa Lindu a Josefa Jungmanna, že rukopis Libušina soudu vyrobili sami. Proti tomuto podezření se postavili František Palacký a Pavel Josef Šafařík v kritickém vydání předmětného rukopisu, kde rozebrali všechny historické a jazykové námitky. Pro komplexní posouzení nechali rukopis prozkoumat také chemiku Augustu Cordovi. Ten prohlásil rukopis za nanejvýš starý.

Rukopisy královédvorský a zelenohorský byly tedy uznávány jako staré památky. Byly se zájmem čteny a inspirovaly mnohé umělce. Jejich písní si vážil Karel Hynek Mácha, Jan Neruda, Julius Zeyer.

Svatopluk Čech kdysi vzpomínal na své mládí: „Pro Rukopis králodvorský byli bychom podnikli všechno na světě. Vždyť víte, čím tehdáž byl každému Čechu. A také nám v konviktě byl skutečným palladiem, naší největší chloubou a nejpádnější zbraní proti německým soudruhům, kdykoliv se začali vychloubati duševní povýšeností svého národa nad naším. Ve mnohém jiném jsme museli, aspoň v duchu, s bolestí uznati správnost jejich důvodů; ale byla jedna zbraň, která nám vždy pomáhala z tísně: drahocenný Rukopis.“

Vrcholem uctívání Rukopisů byla výzdoba Národního divadla na motivy z jejich písní, zejména obrazy Mikoláše Alše a Františka Ženíška. Smetanova opera Libuše čerpá z Rukopisu zelenohorského a obsahuje také motiv z Rukopisu královédvorského.

Zanedlouho po otevření divadla však začínají vylézat na světlo pochyby. Jazykovědec Jan Gebauer sestavuje mluvnici staročeštiny a zjišťuje, že jazyk Rukopisů se odchyluje od jazykových tvarů v jiných staročeských památkách. Po dohodě s Tomášem G. Masarykem uveřejnil článek, v němž žádal chemický a paleografický průzkum Rukopisů. Zpočátku soudil, že pokud tyto zkoušky bezpečně dokážou starobylost Rukopisů, podřídí se tomu pochybnosti filologické a pro jazykové odchylky bude třeba hledat jiné výklady.

Masaryk doplnil Gebauerův článek otevřeným dopisem, ve kterém zdůrazňoval, že kolem Rukopisů jsou pochybnosti, které by se neměly zamlčovat. Dopis vzbudil velký rozruch, protože Masaryk nazval nejmenované osoby literárními šmoky a augury.

Brzy poté následovalo podrobné chemické zkoumání Rukopisu královédvorského. Průzkum prováděli nezávisle na sobě významní chemikové Vojtěch Šafařík a Antonín Bělohoubek. Zejména Bělohoubek provedl důkladné testy ve srovnání se starými a novými rukopisy, ze kterých vyplynulo, že Rukopis královédvorský se chová po stránce chemické a mikroskopické v podstatě tak, jako rukopisy středověké, a liší se od rukopisů nových.

Přesto společnost zůstala rozdělená na zastánce a odpůrce pravosti Rukopisů. Určitou část veřejnosti přesvědčily Gebauerovy jazykovědné odchylky natolik, že chemický průzkum považovali za neprůkazný. Přímo jako důkaz zfalšování Rukopisů se jevila modrá barva nalezená v jedné iniciále Rukopisu (velké N). Bělohoubek došel k názoru, že jde o berlínskou modř, což je novodobé barvivo, používané až po roce 1724. Bělohoubek však zároveň zjistil, že modř tvoří nejvrchnější vrstvu iniciály, pod ní je původnější barva zelená a červená.

Spor o pravost Rukopisů tedy dále trval. Kromě chemie a jazykovědy se zapojily se i další vědní obory: historie, literární vě-

da, paleografie, matematika, botanika. Téměř se vyplnila ironická poznámka Jana Nerudy (zastánce pravosti), že padělanost Rukopisů lze dokázat také ze stanoviska řeznického. Odpůrců pravosti Rukopisů postupně přibývalo, také proto, že Jan Gebauer působil na katedře českého jazyka na pražské univerzitě a budoucí učitele českého jazyka vychovával v přesvědčení o padělanosti Rukopisů.

Na přelomu 19. a 20. století byly Rukopisy odstraněny ze školních čítanek ze své dosavadní pozice starých českých památek. Bezprostředním podnětem bylo objevení tzv. kryptogramu Hanka fecit. Šlo o změť čar, ve které uviděl L. Dolanský skrytá písmena V. Hanka fecit, což znamená Hanka vyrobil. Trvalo 10 let, než si někdo ověřil, zda tato písmena v rukopise Zelenohorském skutečně jsou. Davorin Žunkovič nechal příslušné místo vyfotografovat a tím se široká veřejnost přesvědčila, že šlo o optický klam. Dolanský navíc neviděl přímo originál, ale jeho obkreslení z roku 1840, když ještě nebyla v běžném užívání fotografie.

Během první poloviny dvacátého století byly objevovány další doklady ke staročeským jazykovým tvarům, které z velké části vyvracely námitky proti jazyku Rukopisů. Zastánci pravosti Rukopisů se spojili r. 1932 v České společnosti rukopisné a pracovali na shromáždění všech informací k Rukopisům, zejména na obhájení jejich starobylého původu.

Z historických objevů byl důležitý nález jižní brány Pražského hradu z r. 1920. Tato zaniklá hradní brána vysvětluje do té doby záhadná slova Rukopisu královédvorského o bráně „přes Vltavu“. Vedla skrz ni cesta z Pražského hradu k Vltavě. Nesprávně chápaná „brána přes Vltavu“ byla do té doby základem důkazu historika Jaroslava Golla proti pravosti Rukopisů. Bohužel ani tento objev nevedl k přehodnocení většinového názoru na Rukopisy, jenž postupně převládl od počátku 20. století: že Rukopisy jsou padělky z doby počátků národního obrození.

Po druhé světové válce byly na pořadu dne jiné problémy, až v šedesátých letech obnovil zájem o Rukopisy spisovatel literatury faktu Miroslav Ivanov. Zdůrazňoval, že společenské vědy (jazykověda, historie) mají na stáří Rukopisů jiný názor než chemie, která dosud potvrzovala jejich pravost. Podařilo se mu prosadit zkoumání Rukopisů v Kriminalistickém ústavu s předem pojatým záměrem zjistit padělek.

Při zkoumání bohužel nebyly využity všechny soudobé technické možnosti. Téměř nebylo zkoumáno základní písmo Rukopisů, ale převážně jejich iniciály. Badatelé dospěli k závěru, že iniciály jsou staré a mezi ně padělatel vepsal na nedokonale smazaný pergamen písně Rukopisů. Zdokumentovali určité nálezy, které podle nich zbyly po původním smazaném textu.

Výsledky zkoumání posoudila vědecká rada Kriminalistického ústavu v březnu 1975. Jednání vyústilo v závěr, že provedené zkoušky v řadě směrů buď nedotvrzují závěry zpracovatelů, nebo alespoň nevedou k jednoznačným faktům, resp. je nelze pokládat za dostatečně vědecky průkazné. U řady zkoušek nelze zajistit jejich opakovatelnost. Proto vědecká rada doporučila výsledky zkoumání nezveřejnit.

V tisku vyšlo krátké prohlášení, že Kriminalistický ústav nevydal žádnou expertizu ve věci pravosti či nepravosti Rukopisu královédvorského a zelenohorského. Toto prohlášení však nezapůsobilo tolik, jako knihy známého spisovatele Ivanova, poutavým způsobem líčící autorovy zážitky při odhalování padělků.

Obhájci starobylosti Rukopisů měli možnost publikovat až po roce 1989. Pak vyšlo několik důležitých publikací otvírajících nové pohledy na Rukopisy. Ke zkoumání Ivanovova týmu vyšly oponentní posudky a rozbor z hlediska rukopisné obrany pod názvem Fakta o Protokolech RKZ autorů Urbana a Nesměráka.

Dlouholetá studia problematiky Rukopisů shrnul v obsáhlém jazykovědném a estetickém rozboru Julius Enders. Provedl první komplexní rozbor jazyka Rukopisů z hlediska hláskosloví, tvarosloví, syntaxe a sémantiky. Rozdělil písně Rukopisů na jazykově starší a mladší vrstvu. Z hlediska literárně-vědného rozvinul teorii o Rukopisech jako zbytcích staré orální poezie. Žánr orální (ústně tradované) poezie byl ve světě podrobněji zkoumán po roce 1960, kdy vyšlo dílo The Singer of Tales znalce epické literatury A. Lorda.

Enders konstatoval, že jazyk Rukopisů se liší od jazyka jiných staročeských památek, ale že se lišit musí, mj. proto, že písně v jisté míře uchovávají starší stav jazyka, než je zachycen v jiných památkách. Epické písně se totiž obvykle tradovaly i několik staletí ústně a bývaly zapisovány až v poslední fázi své existence

Jinou teorii nastínil Zdenko Frankenberger Daneš. Všiml si, že původ Rukopisů byl po dlouhou dobu hledán pouze ve dvou obdobích: buď ve středověku, nebo na počátku 19. století. Přitom by se zjištěná fakta dala vysvětlit také tak, že Rukopisy vznikly někdy mezi těmito obdobími. Daneš rozpracoval možnost, že Rukopisy byly sepsány v době baroknípro rod Šternberků.

Jedním z posledních příspěvků k problému Rukopisů je studie Lubomíra Sršně z r. 2009 o berlínské modři v Rukopise královédvorském. Sršeň došel k hypotéze, že rukopis měl v době nálezu jiné iniciály než nyní. Iniciály dodatečně ozdobil a pozlatil Václav Hanka, aby rukopis lépe vypadal. Tím se pravděpodobně dostala do iniciály N berlínská modř, která pak působila starosti mnoha badatelům a byla považována za důkaz padělanosti.

Studiu a popularizaci Rukopisů se věnuje Česká společnost rukopisná.

Dana Mentzlová
Česká společnost rukopisná.

Reflexe a zamyšlení
Ladislav Pavel Irát

C
o doká
ží Ž
eny s
muži

Návod:

Mějte někoho do té míry rád, že mu chcete popsat sonet.

Reflexe a zamyšlení
Ladislav Pavel Irát

Podívejte se, co je to sonet, jak sonet vypadá. Vezměte si ty nejprofláklejší, abyste pochopili, leč zjistíte, že nejsou nic moc, a že překlad dělá hodně. Napíšete polemiku. A zkusíte ji jako sonet... A k tomu přidejte Březinu jako koření, páč českých sonetů na netu moc není a Březina je Březina. To je celé.

Sonety nebyly vybírány podle žádného klíče – jediné kritérium bylo, že vypadly z Googlu, když jsem měl chuť nějaké najít.

Shakespeare + Vladislav: Sonet 20

Ó pane – paní mé lásky, máš líce ženy,
vlastníma rukama přírody malované;
a něžné srdce žen, jenomže beze změny,
beze lži, do vínku těm falešnicím dané;

a oči jasnější než jejich – a míň zrádné,
jež všechno pozlatí, na co se podívají;
a mužnou postavu jež nade všemi vládne,
až muži klopí zrak a v ženách dech se tají.

Příroda tvořila tě zprvu jako ženu,
leč při té práci se do tebe zadívala
a z lásky dala ti, co pro mne nemá cenu,
takže tou štědrostí mi tebe vlastně vzala.

Když tě však určila jen ženám pro radosti,
ať patří mně tvůj cit – a tobě jejich skvosty.

Ad Sonet 20, jak Vladislav přeložil, či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

I hezký muž může muže zaujmout,
je to pravda trochu ošemetné,
kdyby aspoň svaly mohl hnout...
ale takhle – kdo pochopí to vzletně?

Co však je nám na ženách tak blízké,
že nemůže to mít muž žádný?
Že mají děti, to si buďte jisté,
nás nechává do značné míry chladný.

Co je ta faleš, zrada, srdce změna?
Není to vlastně jenom cit?
Jež z každé ženy právě ženu dělá,
a muži je ho těžké vlastnit, pochopit.

Tak holt milujeme ženu v ženách vašich,
a nenávidíme ji zas v těch našich.

11. 5. 2010

Shakespeare + Hilský: Sonet 20

Tak krásnou, ženskou tvář, můj milý, máš,
že bych ti mohl říkat moje milá,
tvé ženské srdce nezná ženskou zášť,
tvou něhu ženská faleš nezkazila.

Tvé oči víc než ženské oči žhnou
a zlatým světlem prosvěcují svět,
tvé kráse všichni rádi podlehnou,
miláčkem žen jsi – mužů jakbysmet.

Příroda z tebe chtěla ženu mít,
pak k tobě sama prudkou vášní vzplála
a dala ti to, čím mi tě chtěla vzít:
k tvým božským údům další přidělala.

Tvá láska patří mně, až vybaven
Přírodou byl jsi k potěšení žen.

Ad Sonet 20, jak Hilský přeložil, či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

O lásce, o vášni, psát by se slušilo,
však třeba z toho něco znát,
by srdce se alespoň vzrušilo,
by bylo prostě: o čem psát.

O líci, o očích, kterak obé žhne,
už dávno, dávno psalo se,
však vášeň ta není přece někde vně,
tak nač tu jsi, falešný lotose?

O kráse, o tváři, o muži, o ženě,
buď nám to voní, či prostě nevoní,
láska vždy nakonec přeci se přežene
však vášeň, touha, ta život provoní.

Ó touho po něčem, provoň teď báseň mou,
jinak mi upadne k té, co jen slavnou zvou.

15. 12. 2012

Shakespeare + ???: Sonet 23

Jak špatný herec, který na prknech
se lehce splete trémou ve své roli,
či náruživec, jehož vášně dech
mu urputností vlastní srdce skolí,

tak já, z nevíry v sebe, zapomněl
pár slůvek, která patří k milování,
můj cit jako by do záhuby spěl,
vždyť příliš lásky v projevu mu brání.

Ať mluví ze mě raději pár mých knih,
ti němí mluvčí převymluvné duše,
ta zaslouží si lásku z rukou tvých
víc nežli jazyk, hovořící suše.

Mé tiché vzkazy nauč se číst líp,
vždyť slyšet zrakem, v tom je lásky vtip.

Ad Sonet 23, jak někdo přeložil, či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Proč snažit se, když jsem tak dokonalý,
proč měnit něco, co jsem započal,
vždyť proti mě jsou všichni hrozně malí,
a já bych si rád taky někdy odpočal.

A tak Ti říkám, Ty moje lásko velká,
buď ráda, že Tě vůbec znám,
že bych se snažil, to je jiná znělka*,
stačí snad, že Tě v lásce mám!

Můj celý život je spíš oběť bohům,
já cítím se být skoro prokletý,
a že neobdivuji se slohům?
Stojim-li za to, to řekni spíše Ty.

Však někdy v tichu mě až hrůza jímá,
jestli to vše také jiný vnímá.**

* znělka je český výraz pro sonet

**Alternativní konec (ten, co by byl v titulcích filmu):

Však někdy v tichu mě až bázeň přepadá,
jak je to možné, že mě to vše napadá.

4. 5. 2010

Shakespeare + Vladislav: Sonet 62

Hřích sebelásky se zmocnil mých pohledů
mé celé duše a každé mé částečky;
a léku na ten hřích, léku už nenajdu,
tak mi ta posedlost v duši tkví.

Má tvář mi připadá nejhezčí na zemi,
a můj vzrůst nejlepší, a má ctnost nejvyšší,
a mám-li ocenit sám sebe, zdá se mi,
že moje hodnota vše stokrát převýší!

Když ale v zrcadle vidím svou tvář, ten vrak,
věkem už zežloutlou, zrytou a ztrhanou,
čtu tu svou marnivou lásku zas naopak;
tak sebe milovat bylo by pohanou!

To tebe, ty mé já, jsem slavil pod svou tváří
a tvými půvaby nalíčil svoje stáří!

Ad Sonet 62, jak Vladislav přeložil, či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Jak nám to stáří klepe na dveře,
soudnosti zbavuje i velikány dějin.
Co teprv připálená večeře...
„Jsem starý a ještě ani nejím.“

Vždyť dítětem se každý ještě po dvacet let vidí,
a mladíci jsme často v šedesáti,
ač málokdo se za svůj věk stydí,
je to vždy stejné – ten dal a ten má zase dáti.

A tak nám plynou léta a my stojíme pevně,
v roce, který nám je po mnohé roky vším,
pak příjde otřes a posune se země,
my vmžiku zestárnem, a rok je zas rokem mým.

Tam uvnitř nám totiž správně ten čas běží,
tak proč ho srovnávat s čímkoli, i večeří.

12. 5. 2010

Shakespeare + Vladislav: Sonet 73

Ve mně už začíná, vidíš, ten smutný čas,
když žloutnou stromy a poslední lístek visí
v houštině haluzí, v nichž sviští drsný mráz,
v tom kůru zříceném, kde pěli ptáci kdysi.

Ve mně už vidíš jen den, jehož slabý svit
na nebi k západu pomalu dohasíná,
nežli ho přijde noc docela uhasit
a sevřít jako smrt všechno v tmách svého klína.

Ve mně už spatříš jen poslední plamen žhnout
na chladných ohařcích, jež z jeho mládí zbyly,
tak jako na loži, kde musí vydechnout,
už stráven tím, co dřív živilo jeho síly.

To všechno vidíš, a přesto dál miluješ
láskou vždy pruší to, co ztratíš v brzku též.

Ad Sonet 73, jak Vladislav přeložil,
či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

To stáří začíná trošku být reálné,
a pravda, paní má, je to dost nevábné,
vždyť co nám to pomůže, znát, co jsme neznali,
když se pak nemůže člověk sžít s výkaly.

A jak se kloníme ke sklonku života,
nezdá se být to zas taková dobrota,
však jakoby i mozek na to káp,
mění se myšlení, zůstává, že jsem mlád.

A tak jen málokdo sobě si připustí,
že už tu zaclání... a přichází milosti,
každý chce v síle být a umět se i rvát,
nebo aspoň své verše ještě psát.

A tak nás vzepětí pohanějí dál!
Omlouvaj milence a křísí starý žár!

8. 5. 2010

Shakespeare + Hilsky: Sonet 74

Jen neměj strach, až smrt mne vezme tam,
kde kauci za mne nikdo nesloží –
já jistý úrok v těchhle verších mám
a z něj pak tady s tebou hodlám žít.

Jak v knize si pak ve mně budeš číst,
v mém lepším já, co zasvětil jsem tobě:
mou duši uchová ti tenhle list,
až moje tělo pochovají v hrobě.

Tak ztratíš ze mne jenom horší část,
potravu červů, tělo smrtelné:
tu mrzkou kořist ať si urve čas –
pro tebe není, ty máš přece mne:

tělo je jenom schránka bez vší ceny,
tys v těchhle verších cele obsažený.

Ad Sonet 74, jak Hilský přeložil,
či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Jak struktura toho sonetu,
myslívá obratný pera hráč,
mě vadí, a to si nepletu.
že svou hru neproměnil v pláč.

Jsou to přeci jen slova útěchy,
tak jako různá jiná slova,
a jiné marné neplechy,
co v boji utěšit mají druha.

Však cenu, víme, to moc nemá.
Kde brát, když není spojení?
Kdo nám pak ten cit předá,
když v drátech zbyl jen šum a vrnění?

To prázdná schránka jen větrem zpívá na poušti.
Sám pomůže si ten, kdo předem odpouští.

7. 4. 2010

Shakespeare + Vladislav: Sonet 94

Kdo má moc ublížit, a přece se ji vzdává,
kdo nikdy nedělá, co stále hrozí v něm,
kdo zmítá jinými a sám vždy odolává jak skála,
nehybný, chladný, všem svůdnostem,

jen ten má právo být dědicem všech krás nebe
a hospodařit zde s poklady přírody,
jen ten je pánem a vlastníkem sama sebe –
ostatní nejsou než správci své podoby!

Každičká květinka léta je létu milá,
i když jen pro sebe žije a umírá,
jakmile však ten květ nákaza zachvátila,
i sprosté lopuší víc ceny pro ně má.

Čin může nejsladší věc zvrátit v nejhrubší,
hnijící lilie čpí hůř než lopuší.

Ad Sonet 94, jak Vladislav přeložil,
či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Kdo soudí svět, že hned se soudu vzpírá?
Kdo poutá se, má svobody mít dost?
Kdo slyší moc, má mít uši z netopýra?
Což nelze žít si život pro radost?

Ten má to právo, a ten si ho zas bere,
a podmínky jsou vždycky divoké,
někdo věří asi jen víc v sebe,
a jiný vidí zas jen činy vysoké.

Spíš je to prales, než prostá milá loučka,
ne každá krása tam líbezně nám voní,
jedna není jedlá, však z druhé bude moučka,
on naskok vybral si však květinku – as pro ni.

Nemají činy tu moc měnit světa běh,
však může být, že máte zrovna pech!

6. 5. 2010

Reflexe a zamyšlení
Ladislav Pavel Irát

Shakespeare + Hilsky: Sonet 94

Kdo má moc ublížit, a neublíží,
kdo nečiní, co říká jeho líc,
kdo, sám jak kámen, chladný ke svým bližním,
jinými hýbe, s ním však nehne nic,

ten darů svých je dobrým hospodářem
a umí těžit z boží milosti,
jen ten je pán a majitel své tváře,
druzí jen slouží jeho skvělosti.

létu je milá letní květina,
i když jen pořád pro sebe si žije,
nejsprostší plevel však víc ceny má,
než vzácný květ, co nákazou už hnije.

výsostnou krásu zničí nízký čin,
lilie v rozkladu čpí hůř než blín.

Ad Sonet 94, jak Hilský přeložil,
či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Kdo soudí, ač sám soudit nesmí,
kdo přes rameno se zpátky nedívá,
kdo myslí si, že vidí všechny cesty,
kdo na sebe tak často myslívá?

Je tolik dobrých hospodářů,
co umí těžit z mnoha růzností,
nelze jim hned nadávat do lhářů –
že zrovna srdce barda nehostí.

On ví, že létu je milé to, i to,
že ono nic přeci nesoudí,
a když pivo je v létě dopito,
kvasinky sám jinak posoudí.

Co nám to v zneznělé znělce tedy zbylo?
Mravokárství, co se jen v hloupost slilo.

15. 12. 2012

Shakespeare + Vladislav: Sonet 108

Co ještě v mozku mám, abych to běžel zapsat,
s čím se ti nesvěřil dosud můj věrný duch?
Co mohu nového vyslovit nebo napsat,
abych tím vyslovil tvou cenu a svůj dluh?

nic, milý hochu: já, jako když vzývám nebe,
říkám vždy totéž jen a nemám za staré
to staré, že máš mne a že já mám zas tebe,
jako když jsem se ti koříval po prvé.

Tak věčná láska v tom vždy novém šatě lásky
nic nedbá na prach let a jejich zuřivost,
odpírá přijímat nevyhnutelné vrásky
a činí stáří svým pážetem pro věčnost.

A vidí prvotní jas lásky hořet dál
I tam, kde čas a vzhled svědčí, že dokonal.

Ad Sonet 108, jak Vladislav přeložil,
či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Jak snadno se mozek ztratí,
když se láska v srdce vrátí!
Kde je cena, a kde dluh,
když se ztratil z těla duch?

Co nás milá k sobě poutá,
není jen ta „prima volta“,
je to starost, péče, něha
za níž po světě se běhá.

Každý píše, jak to cítí,
často jsou to koledníci,
ale někdy má to člověk v sobě,
lásku pohřbí až v hrobě.

Kde je úzkost, není lásky,
jen na očích bývaj pásky.

20. 5. 2010

Shakespeare + Vladislav: Sonet 154

Když jednou usnul sám bůh Lásky na chvíli,
po boku pochodeň, jež srdce zažíhala,
přiběhl po špičkách sbor nymf, jež slíbily,
žít věčně v čistotě – a nejhezčí z nich vzala

do divčích dlaní ty horoucí plameny,
jež celé armády srdcí už žárem zpily -
a tak byl generál touhy, snem zmámený,
potichu odzbrojen panenskou rukou víly.

Potom tu pochodeň vhodila do studny,
jež od těch plamenů Lásky vře bez ustání,
a jako léčivé zřídlo po naše dny
pomáhá v nemocech – ale já, rab své paní,

u něho pochopil, že voda láskou vře,
láska však od vody nikterak nechladne.

Ad Sonet 154, jak Vladislav přeložil,
či zapsal snad, co Shakespeare diktoval

Dost hodin stálo by za vymyšlení rýmů,
jež by se hodily pro hodnou mé lásky,
já ovšem vidím tu spiš snahu o nevinnu,
jež snaží se spoutat jí veršů pásky.

Tam vílu dám a tam zas pána skřetů,
tu bude zrcadlo a tu zas nebesa,
já ustelu si na pomezí světů,
hlavně že přijde, ta má komtesa.

Jak zařídil si pokoj, řídí život vlastní,
že by vše pro radost jen dalších dnů?
Cosi však přichází z těch jeho básní,
vkrádá se ozvěna – nesplněných snů...

Verše jsou prázdné, když cit halí prázdnota...
Kde v srdcí okolních ještě je dobrota?

30. 5. 2010

Reflexe a zamyšlení

Ladislav Pavel Irát

Ani Otakara Březinu jsem nevybíral – i jeho báseň vypadla z Google.cz.

Otakar Březina: Až sedneš za můj stůl

V těch krajích duše mé, kde neplá světlo denní,
zas dávným šelestem se blíží doba žní;
mé zrní ztracené tam zavál vítr snění
a v klasech mlékem zrá mu záře měsíční.

Vod věčných oddechem zas večer tíží prossát,
dech země závratný mi stoupá osením;
v šum větrů zámořských, v klekání mrtvých osad
pád rosy hřbitovní mi zvoní umdlením.

Jdu, teskný, duší svou, kde setba noci zraje,
bezdětný hospodář po zkvetlých mezích, sám,
a v hudbě tušení, jež siným světlem hraje,
na noci budoucí své lásky vzpomínám.

Až sedneš za můj stůl, čekaná, Nepozvaná,
se zraky tajemství, se slovy němými,
s bohatstvím neznámým, milostná, obávaná,
s dotknutím ledovým, s polibky věčnými,

v náš nápoj šumivý var času bude vříti,
vír hlasů, barev tíž, sen plný snů a dní,
a chléb až rozlomíš z mé hořké setby žití,
žeň poznáš klasů mých, chuť záře měsíční.

Ad Až sedneš za můj stůl,
jak to napsal Otakar Březina

Projíždím v poršáku setmělou krajinou,
vidím, co vidět mám, slyším zvuk motoru,
kdypak ty hvězdy mé konečně pominou,
abych se setkal zas s ní v krásném úboru?

Jak je ten skvostný svět temný a opuštěn,
za noci sám jedu, světla proráží tmu,
příjdu si zbytečný, však vší mocí napuštěn,
ke světu temnému zbytečně tu lnu:

"Jak lehce si autíčko razí cestu skrz věčnosti dech,
kloužu a neřídím, unášet k neměnné dá se tu hned,
kolem mne duchové, stromy a vody vzdech,
a můj duch sám teď k prozřetelnosti vzhléd."

Pryč jsou ty doby kdy absint byl rukou mou,
hlava je střízlivá, jen rychlost jímavá proráží jí,
za stolem sedím já, v duši tu jistou svou,
s hrdostí přijmutou porážku, jež však ještě v srdci dlí.

Po nocích změněná skutečnost v pouhý sen,
radosti z dětství, junáctví – jímavé k prasknutí,
dovádí teď už jen v peru mém,
hlava tím z šílenství pustoty vyvádí přepětí.

23. 5. 2010

Vlado Šimek (*1982) bez dokázaného telesného a duševného postihnutia. Nepracuje ako novinár, nikdy nepublikoval v Dotykoch, Romboide, Rakovi a Vlne. Nevyhral ani sa nezúčastnil sa žiadnych literárnych súťaží. Nie je členom žiadneho literárneho klubu. Od roku 1982 nie je členom SC Pen klubu a Spolku slovenských spisovateľov. Jeho debutová básnická zbierka Spam a iné nevyšla v Ikare, ani s podporou Ministerstva kultúry SR. Jeho verše neboli preložené okrem iného do: mandarínčiny, čínštiny, maďarčiny, svahilčiny, západnej polesčiny a češtiny.

Vlado Šimek:

Jsme pro připojení Slovenska k Maďarsku

kc
pani mila vysvetľuje
mladému poetovi čo je to poézia
šimek pije
želinský pije so šimekom
prokopec pije s drábovou
drábová píše texty pre jaroša
grmanová píše do gloslálie
nenávidí buzerantov
pri bare stojí šulej
pani mila vysvetľuje
mladému poetovi čo je to poézia

šimek počúva habaja
je to dobrá arterapia. povie šimek
je to veda vlastného ja. povie šrank
habaj prikyvuje
šulej stojí pri bare
má plnú hlavu ábelovej
ábelová ma psa
pani mila vysvetľuje
mladému poetovi čo je to poézia
rebro chce byť trochu ako rehúš
rehúš chce byť viac ako rebro
šulej stojí pri bare

prešla okolo ábelová
pani mila píše báseň o láske
šimek miluje solotruka
solotruk ho odmieta
ábelová si kupuje habajovu zbierku
dáva si ju podpísať
šulej odchádza od baru
pani mila dopísala báseň
pripísala dátum a miesto
šimek pripísal promile

19. 11. 2012, KC Dunaj – Bratislava, 2,4 promile

kc2

literáti pri pive bývajú naozaj drsní
vedia hodiny moralizovať o tom aké to je
hovoria o dotykoch
ktoré delí od totálneho od odpadu len ešte o kúsok horšia grafika
hovoria o výpalnickom litfonde
o matici
slovenských národných novinách
o súťažiach ktoré nemajú úroveň
hovoria o politike
a o tom akí sú všetci kokoti
je to na piču vlado nechápem vlado
ja by som to a ono vlado
gýč
a potom prvé publikovanie v dotykoch
úspech v súťaži
prachy od litfondu
čítačka v martine
krst knihy róberta fica
rozhovor
a potom také to
vieš vlado
priestor na prezentáciu vlado
moje prachy z litfondu vlado
prachy za súťaž
priestor na prezentáciu
vlado
chcem to zmeniť vlado
priestor na prezentáciu
a prachy prachy sa zídu
vlado vlado
ty si fakt kokot

ženy

podľa amerických vedcov
sú slovenky najkrajšie ženy na svete
svedčí o tom väčšina relevantných štatistík
podľa ktorých je vzhľadom na počet žien od 18 rokov
každá 12 slovenka v modelingu
až za nimi skončili tradičné krajiny
ako švédsko (každá 14) a rusko (18)
okrem toho víťazia slovenky aj v ďalších štatistitických ukazovateľoch:
každá 23 žena hrala pozitívnu postavu v seriály alebo vo filme
fb profil každej 17 slovenky zneužili aspoň raz pre potreby eskortných služieb
každá 3 bola požiadaná aby sa fotila nahá
každá 6 tak spravila
každá 8 to zverejnila
každá 12 natočila následne aspoň jeden pornofilm
podobné dominantné postavenie majú slovenky aj v štatistikách od 6–18 rokov
výskum zverejnil štatistický úrad matice slovenskej

slovná úloha pre mladého slováka

je 1,5 km od lidlu
asi rovnaká vzdialenosť do carefouru
do terna a tesca je to v priemer o 0,5 km ďalej
ako do prvých dvoch
avšak v tescu je akcia na múčkový cukor
a terne na víno
vlado potrebuje kúpiť dva balíky múčkového cukru
chlieb
4 rajčiny
2 papriky
a víno
ak pôjde do lidlu alebo carefouru ušetrí čas
ktorý by mohol venovat zveľadovaniu domácnosti
a upevňovaniu medziľudských vzťahov
ak pôjde do lidlu alebo do tesca
ušetrí peniaze ktoré by mohol vložiť
do zveľaďovania domácnosti
a darčekov ktoré by upevnili medziľudské vzťahy
do ktorého obchodu sa vlado vyberia za predpokladu
že rady v obchodoch a cena papŕik rajčín a chleba
bude vo všetkých ostatných obchodoch rovnaká?

zásady spievania hymny podľa frederika kováča ml.
podľa frederika kováča ml. zo slovenskej akadémie vied
je potrebné pri štátnej hymne dodržiavať tieto zásady:
pred spievaním hymny sa riadne upravíme
odporúčaný je oblek prípadne rovnošata: policajná, vojenská a podobne
športový úbor je povolený len v rámci športových podujatí
naopak je zakáazné spievať v plavkách spodnej bielizni
či negližé
a to aj v prípade
že by sme vzdávali hold doma
hymnu spievame triezvy oholený a umytý
pokiaľ to zdravotný stav a počet končatín dovoľuje
stojíme vzpriamene - v pozore
ľavú ruku držíme voľne pozdĺž tela
pravu ruku zhruba v 70 stupňovom uhle na srdci
spievanie naznačíme jemným otváraním úst
ak chceme spievať nahlas spievame tak aby nebol vidieť chrup
v žiadnom prípade nespievame nahlas ak spievame falošne
ak nespĺňame či nemôžeme splniť niektorú zo zásad
pozrieme sa na hodinky
a povieme: promiňte, ale za chvíli mi jede vlak do tater/bratislavy/prahy
potom sa nenápadne sa vytratíme
/voľba miesta závisí od miesta kde sa práve nachádzate/
po skončení hymny uvoľníme telo
a pokračujeme v predošlej činnosti
zásady spievania hymny pre telesne a mentálne postihnutých
viď. m.bancej-b.pribilincová 2012: metodická príručka mladého národovca pre špeciálne školy. martin:matica slovenská, 2012, s180

Jsme pro připojení Slovenska k Maďarsku
„história nie je o nuansách ale o faktoch“
/claude de bruel/
naši najväčší dejatelia pochádzali z uhorska
niektorí emigrovali do ameriky
iní bojovali za odtrhnutie slovenska
ale aj tak pochádzali z uhorska
z uhorska bol bernolák
janko kráľ
samozrejme štúr
tiso
banič
z uhorska bola aj marína
aj ten chlap s obsesiou
čo jej písal verše
a dostal sa do čítaniek
skrátka a jednoducho všetci
ktorí v našej histórii niečo znamenali
boli z uhorska

XY – YY – XX
genetické výskumy preukázali
že slováci rovnako ako iné európske národy
pochádzajú z afriky
z tohto dôvodu ministerstvo zahraničných veci
v spolupráci so slovenským literárnym fondom
a maticou slovenskou
vydalo vyhlásenie v ktorom sa
prihlasilo ku svojím genetickým koreňom
a žiada osn o navrátenie územia
ktoré im z historického hľadiska patrí
ide o územie dnešného gabonu
a jeho prľahlých oblastí konga a kamerunu
tento krok podporil aj slovenský intelektuál
roman kaliský hronský s rodinou
o ďalšom vývoji vás budeme informovať

utajený život slovenského národa

môj otec je franský avar
moja matka sa v štyridsiatke zbláznila
a konvertovala na islám
od tej doby sme museli pravidelne
navštevovať viedenskú mešitu
a dodržiavať ramadán
keď matka nad ránom
vyhlásila džihád
americkému prezidentovi
rozhodla sa sestra
pridať k svedkom jehovovým
občas ju stretávam na ulicu
ako predáva strážnu vežu
alebo na rodinnom obede
o novej sérii
slovensko hľadá superkňaza
nevie nič
a reči o tom že mi pije krv
považuje za urážku viery

didaktika nenávisti

nauč sa
že nenávisť je normálna
najskôr začni malými vecami

nauč sa nenávidieť
predavačku v bufete
za to že ti predala obschnuté žemle
k pokazenej treske

nenávidieť spoločnosť
ktorá ju zamestnáva

cez policajtov
nauč sa nenávidieť štátnu moc
štátnu správu
štát

postupuj pomaly
nenávisť si vychutnávaj

nenávidieť recenzentku
čo ti odporučila zlý film
rozšír svoju nenávisť na hercov
a režiséra
nenávidieť celý holywood
aj človeka čo ťa na ten film pozval

nenávidieť
buď hnusná na svoje okolie
svoju animozitu nevysvetľuj
nenávidieť bez dôvodu a úprimne

/napríklad chlapa s marfanovým syndrómom
deti už po narodení
dôchodcov/

nenávidieť pre pocit nenávisti
nenávidieť jednotlivcov najprv
potom celé skupiny
začni fašistami
prejdi na hipsterov
nauč sa nenávidieť celé národy

ak si heterosexuál začni homosexuálmi
ak si homosexuál začni bisexuálmi

svoju nenávisť nevyvažuj
nenávidieť podľa nálady
nenávidieť prirodzene
nenávidieť tak akoby si nenávidela už od narodenia

príbeh obyčajnej upratovačky /obsahuje rurálne pasáže/

pracuje v nemocnici ako upratovačka
počúva soc pop
a hovorí že za komunizmu sa žilo lepšie
vypne jemné melódie
a odíde do práce

tam zoberie veľký zväzok kľúčov
a prechádza všetky miestnosti
nasadí gumené rukavice
vytiera podlahy vyhadzuje odpadky
igelitové vrecia vymieňa za nové
vzduch voní dezinfekciou

a potom

jemne ako keď stará mama fúkne do skla
sa trasúcou rukou dotkne kúsku papiera
s tajným heslom vpísaným
akoby do pergamenu

v tých slovách sa zrkadlí
múdrosť mužov v bielych plášťoch

a ona v tej chvíli vie že čas plynie
a vrastá do tváre jej syna

ako korene brezy
do pôdy na záhrade jej otca

potlačí slzu
a odíde do miestnej reštaurácie
dá si menu

v telke dávajú hokej

citlivá báseň

maličkú aničku bolí srdiečko
maličkú aničku už nič dobré nečaká
leží v nemocnice a drobnými prstíkmi
zviera rúčku mamičke
mamička že nebudeš plakať
povie anička predtým než posledný krát
vydýchne

~~~~~~

na pohrebe mamička plače
otecko plače
slzičky sa kotúľajú po líčku
aj jej malého bračeka
ľúbim ťa anička
povie kým jej rakvička sa stratí dolu

~~~~~~

a ľudia vravia
čo by bolo s aničkou keby vyrástla
myslia si že by sa vydala
že by mala tri deti
že by vyhrala recitačnú súťaž
vynašla liek na rakovinu alebo aids
ľudia nevedia
že anička by v trinástich podrezala
malé mačiatko
že by volila sulíka
že by prepichla gumy vozíčkarovi
priamo uprostred križovatky
ľudia nevedia
že v tridsiatich by konvertovala na islám
že by si zobrala araba
a odišla žiť do saudskej arábie
tam by podporovala globálny terorizmus
a nenávidela židov
v päťdesiatke by už nevedela po slovensky
a slová hymny zabudla už dávno predtým
zomrela by ako osemdesiatročná
mala by desať detí
všetko budúcich teroristov a diktátorov
ktorí by mali zasa deti vrahov a zlodejov
a oni zasa násilníkov čo by splodili
rasistov
po dvadsiatich troch generáciach
by zomrel posledný z rodu
zoofil

ondrej rigo

ondrej rigo
známy slovenský vrah a nekrofil
dostal doživotie
a tak miesto žien zabíja čas v cele
a šije topánky

mária pischlová
sa zhodou okolností k tým topánkam dostala

bolo by cynické a lacné
ak by som tvrdil
že sa konečne dozvedela
aký je to pocit byť v topánkach vraha

pravdou však napriek tomu ostáva
že od tej doby pociťuje vždy zvláštne chvenie
keď prechádza okolo domu
kde raz zomrie richard sulík

dobová

dr. jozef tiso
prvý slovenský prezident
obľúbenec adolfa hitlera
a jeden z najväčších synov slovenského národa
si obliekol sutanu a vystúpil v holíči
kde položil otázku
či je kresťanské keď sa chce národ zbaviť svojho večného nepriateľa
to ako židov
odpoveď bola samozrejme áno

pár rokov na to svätil zbrane fašistom
ktorí strieľali do slovákov
potom ho popravili česi
a stal sa martýrom
bola taká doba
a napokon čo by ste na jeho mieste robili vy?

handicap

napr.
medzi rečou spomenúť že máš obrnu
prípadne chorobu motýlich krídel
svalovú dystrofiu
alebo marfanov syndróm

v každom článku to zopakovať
+ priložiť fotku

a keď bude treba
treba rozprávať o svojej homosexualite
o časoch keď si žil ako bezdomovec
vytlačiť slzy
súcit
schovať sa za ideu

ktorá ospravedlní tvoje písanie

pen klub a iné

čestne prehlasujem že
som tu pretože sa cítim jak umelec – básnik
zver ktorá by mala byť zákonom chránená

čestne prehlasujem
že som tu pretože tak ako grupáč
verím že predstava sveta bez básnikov
je apokalyptická

a tak čestne prehlasujem
pokorný jak ondrejička
žoviálny ako dado nagy
a nadšený ako jano cíger
že sa chcem stať členom všetkých tých
úžasných spolkov ako je kns a pen klub
vďaka ktorým by
som mohol piť víno a žrať chlebíčky a užívať si čaro vzájomných pochvál
v klube spisovateľov

čestne prehlasujem že chcem
debatiť o feministkách s gustávom murínom
pchať sa mu do riti a znižovať si vek ako stanislavová
že si chcem potriasať ruky s passiom a brendzom
oslovovať ich majstre a pýtať sa ich čo bude v najbližšom čísle

prehlasujem
že chcem chľastať v budmericiach
tráviť tam čas s rodinou
a na verejnosti sa oháňať potom klasikmi a dielami
ktoré tam napísali iní

čestne
že chcem platiť dve percentá z každého môjho honoráru do litfondu
kamarátiť sa s členmi komisie ktorá si bude prideľovať štipendia
a dúfať že si na mňa spomenú

queer

III.
neviem ako komunikovať s gaymi
pretože som chlap
a viem na čo chlapi myslia
a mám strach z lesieb
pretože som príliš poznačený pornografiou
a viem že v skrini majú veľké čierne penisy
a ja mám len taký normálny obyčajný
biely
a som tiež príliš poznačený konformitou
a tak sa hanbím spýtať či pozerajú porno
a či sú viac na zadky alebo na kozy
čo transexualita
a som príliš poznačený aj kultúrou
a viem že homosexualita je normálna
a že k homosexuálom treba pristupovať
rovnako ako k telesne postihnutým
a že v žiadnom prípade sa nesmiem spýtať
kto z nich dvoch hrá chlapa

xx.

je ľahké byť angažovaný
keď si biely muž v stredných rokoch
v strednej európe
a píšeš o bielom mužovi
ktorý mohol mať tak tridsať
keď odjebal jedno negerske decko
a jeho matka sa na to musela pozerať
je ľahké byť angažovaný
tváriť sa že to má myšlienku
keď dodáš že tá matka sa potom obesila
je ľahké byť angažovaný
keď dojímaš
keď nenapíšeš že to bolo presne opačne

Leopold F. Němec (*1948 Boskovice). Studia: SVVŠ Boskovice (maturita 1966), VVÚ ve Vyškově (demonstrativně ukončeno po 21. 8. 1968), SEŠ v Brně (nedokončena), SPŠ Přerov (maturita 1976). Zaměstnání: státní zaměstnanec (za veřejný protest proti okupaci byl 21. 8. 1969 na hodinu propuštěn), poté vystřídal několik profesí u různých firem. Poprvé byl propuštěn kvůli normalizaci státu (1969), podruhé kvůli normalizaci firmy (2009). Nyní důchodce, majitel karty VZP, platební karty MasterCard, karty Seniorpas, telefonní karty Oscar, zákaznické karty TESCO, slevové karty Kaufland, karty stálého zákazníka na opravy zlatých a stříbrných šperků a červené karty z fotbalu. Ještě má zbytečnou kartu IZIP, kartu od bezpečnostního zámku dveří a jedny taroky. Přesto lze s určitostí vyloučit, že LFN je karbaník.

Leopold F. Němec
Bitva o veřejné záchody

Publikační činnost: Píše fejetony, poezii a občas krátké povídky. Jeho poezie je prezentována v almanaších Současná poezie (2004), Milostná poezie (2004), Básnící třetího tisíciletí (2005), Erotická poezie (2007). Publikoval (i opakovaně) v časopisech Host, Divoké víno, H_aluze, Kafe, Aluze a Texty. Účastnil se literárních soutěží, například Literární vysočina, Epigram Havlíčkův Brod, Brněnská sedmikráska, Strumieň 2005 a 2009 (Polsko), či Šuplíky Karviná.

Bitva o veřejné záchody

Brněnské nakladatelství „Za věží“ bylo od zastávky tramvaje vzdálené asi tak na jednu cigaretu. Přístup k němu byl přes dvůr, na kterém to vypadalo jak ve sběrných surovinách. Rukopis, který jsem nesl v červené složce pod paží s pocitem, že se na něj všichni dívají, obsahoval to nejlepší z poezie, co jsem kdy napsal. Alespoň jsem si to myslel.

Jak se na neuklizeném dvoře dalo čekat, zakopl jsem o velkou ohnutou trubku. Složka mi vyletěla z podpaží jak vystřelená prakem a volné listy se jako konfety třepetavě snesly na podupaný trávník. Jsem dobrý křesťan, ale klel jsem jako neznaboh. Na dvoře to v tu chvíli znělo jak na Bazalech, když tam hraje Sparta.

Sesbíral jsem ušpiněné papíry a vstoupil do nakladatelství. Ve dveřích mi nad hlavou zacinkal zvoneček. Rázem jsem se ocitnul v jiném světě. Dvě místnosti oddělené arkádou vypadaly jak prezidentský vagón. Ve fotelu za psacím stolem seděl hubeňour s lenonkami posazenými na špičatém nose.

„Vy jistě budete ten básník z Kuřimi,“ vypísknul hubeňour ještě dřív, než jsem stačil pozdravit. Vstal a vyšel mi v ústrety s nataženou rukou. Ruku mi stiskl tak silně, až se mi bolestí roztáhly koutky od ucha k uchu, ačkoliv jsem se usmívat nechtěl. Kvůli prvnímu dojmu se to prý nemá.

„Které hovado to tam na dvoře před chvílí tak kurvovalo,“ zeptal se a pokračoval: „Vsadím se, že to byl ten blonďatý Viking z hej-rup party co má na dvoře uklidit ten binec. Řeknu vám, ten mluví tak sprostě, až je to nádhera.“

„To jsem byl já,“ odpověděl jsem nebojácně.

„Není, ale bývala,“ zopakoval. Postavili ji Francouzi z posádky na Špilberku. Měla přízemí a dvě patra, vysoká byla jako kostelní věž a celá jenom z olivového dřeva dovezeného až od Břeclavi. Nahoře byla vyhlídka, která vypadala jak myslivecký posed. Francouzi té věži říkali La Trina, podle milenky jejich statečného velitele, Jeana-Louise Raduit de Souches. Dole na dveřích bylo z dálky vidět velká bílá písmena WC – Weekend cabane – víkendový hampejz.

„No vida, to je dobře, že se do toho umíte tak opřít. Vsadím boty, že jste zakopnul o tu ohnutou trubku.“

„Ano pane.“

„Ha,“ vykřikl vítězoslavně jak školník, když nás načapal, jak čuráme na fasádu školy. Mysleli jsme si totiž, že budovu školy podmáčíme a ona spadne.

„Posaďte se,“ ukázal rukou na starou kroucenou thonetku před stolem, „a povídejte, co mi nesete.“

„Básničky. Jak jsem s vámi telefonoval. Snad se vám budou líbit.“

„To možná ano, ale co s tím, chlapče, co s tím.“

„No, já myslel že...“

„Ale prosím vás, poezii dnes vydávají jenom zvrhlíci. Láska, příroda, city, domovina... Koho to zajímá? Napište něco, z čeho je život cítit jak z latríny a já vám to vydám. Ale jak říkám. Žádnou romantiku, ale pořádný jatka. Klít umíte dobře, tak vám snad půjde i psaní.“

„A moje básně?“

„O vaše básně nemám zájem.“

„Jak to víte, vždyť jste mou složku ani neotevřel.“

„Příteli, na to já mám čuch. Setsakramentsky dobrý čuch.“ A ťukal si prstem na nos pod brýlemi.

„To jste mi nemohl říct dřív? Stačilo zavolat. Mohl jsem si ušetřit cestu.“

„Ale příteli,“ rozhodil své hubené ruce, „to bychom se přece neseznámili. A já než někoho vydám, tak ho potřebuji nejen vidět, ale i slyšet a cítit.“

„No dobře,“ vydechl jsem zklamaně. „Zkusím štěstí jinde, třeba v Kozím mlíku. Tam jim na dveřích určitě necinká zvoneček, jak v nějakém hokynářství.“

„Ale mladý muži,“ odvětil hraným otcovským tónem, „nekysněte hned a neztrácejte glanc. Nakladatelství „Za věží“ není přece nějaké hokynářství. Ale chápu vaši náklonnost k mladé krvi v Kozím mlíku. Nechte si to projít hlavou, a uvidíte, že se vrátíte.“

Zvedl jsem se k odchodu a ještě jsem se uštěpačně zeptal: „Prozraďte mi, proč se vaše nakladatelství jmenuje „Za věží“, když široko daleko žádná věž není?“

„Není, ale bývala,“ odpověděl nakladatel a viditelně ožil. Ukazováčkem mi naznačil (jak to na mne dělával školník, když jsem v šatně rozkopal všechny papuče), abych se vrátil. Pokýval jsem hlavou ze strany na stranu, jako že „no nevím“, a vrátil jsem se na židli.

„Není, ale bývala,“ zopakoval. Postavili ji Francouzi z posádky na Špilberku. Měla přízemí a dvě patra, vysoká byla jako kostelní věž a celá jenom z olivového dřeva dovezeného až od Břeclavi. Nahoře byla vyhlídka, která vypadala jak myslivecký posed. Francouzi té věži říkali La Trina, podle milenky jejich statečného velitele, Jeana-Louise Raduit de Souches. Dole na dveřích bylo z dálky vidět velká bílá písmena WC – Weekend cabane – víkendový hampejz. A v poschodí pod vyhlídkou co vypadala jak posed, byly veřejné záchody. Velká vymoženost a novinka té doby, kterou neměli ani ve Vídni a Brňákům ji záviděli.

Když Švédi v třicetileté válce obléhali Brno, tak chtěli tu La Trinu mermo moci dobýt, aby z ní generál Torstenson mohl řídit bitvu. Bylo odtud vidět až na Pálavu. Ale francouzská posádka ani Brňáci nechtěli o svůj oblíbený bordel přijít a bránili ho zuby nehty. Švédů bylo třicet tisíc a obránců Brna jen dva a půl tisíce. Přesto obléhání trvalo pět měsíců a Švédi nakonec bitvu prohráli. Torstenson naštvaně prohlásil, že se na tu věž a na celé Brno i se Špilberkem může zvysoka vysrat, a také to udělal.

Než ale švédské vojsko odtáhlo, podařilo se dvěma Švédům s pomocí zrady mladé hajzlbáby z La Triny v noci věž podpálit a do základů shořela. Obrovský fojer byl vidět až na hradě Veveří. Jako vzpomínka na tu zářivou noc se na přehradě pod hradem Veveří pořádá každý rok velkolepý ohňostroj Igniss Brunensis.

Ztrátou La Triny tak Brno v roce 1645 přišlo o možnost dívat se na všechno s nadhledem a ještě si před tím dole v přízemí užít.

Jak slavný švédský generál slíbil, zůstalo po něm na požářišti jenom velký ho, které časem zkamenělo. A to je ta trubka na dvoře, o kterou jste mladý muži zakopnul. Tam stávala ta slavná věž La Trina, proto se zde říká Za věží. V koutku dvora dnes s nápisem WC stojí jen malá jednomístná replika věže."

Když nakladatel svoji historku skončil, opřel se do křesla a usmíval se na mne jak volební plakát.

„To je pěkná volovina," oponoval jsem sebejistě a nejistě jsem si prohlížel podrážku své boty. Nic jsem na botě neobjevil a tak jsem s úlevou triumfoval: „Já jsem totiž vystudovaný dendrolog a nikde v okolí Brna v té době nerostl ani jeden olivovník. Tím jste se prozradil a ztratil u mne důvěru."

„No, no, no, no, příteli," řekl nakladatel a blbě se díval na podrážku mé boty. Nemusíte se durdit. Nejste sám, kdo zakopnul o Velkýho Torstenssona. Až budete mít napsaný ty jatka, tak přijďte, určitě se dohodneme." Při těch slovech mne jemně postrkoval ke dveřím.

Když jsem opouštěl dvůr, z repliky v koutku dvora vyběhl blonďatý pořízek, zakopl o Velkého Torstensona a huronsky zařval: „Do prdele."

V ten moment jsem se od srdce zasmál, spadla ze mne všechna zlost a přestal jsem se stydět. Své kroky směřující ven ze dvora jsem otočil a vrátil se k replice slavné věže. Tam jsem z červené složky vyndal své nejlepší verše a pietně je položil na sedátko vedle hrncovitého otvoru.

Pochopil jsem, proč se v Brně říká „di s tim do hajzlu." Je to dobrá rada.

Když Švédi v třicetileté válce obléhali Brno, tak chtěli tu La Trinu mermo moci dobýt, aby z ní generál Torstenson mohl řídit bitvu. Bylo odtud vidět až na Pálavu. Ale francouzská posádka ani Brňáci nechtěli o svůj oblíbený bordel přijít a bránili ho zuby nehty. Švédů bylo třicet tisíc a obránců Brna jen dva a půl tisíce. Přesto obléhání trvalo pět měsíců a Švédi nakonec bitvu prohráli. Torstenson naštvaně prohlásil, že se na tu věž a na celé Brno i se Špilberkem může zvysoka vysrat, a také to udělal.

Čeština, Olomouc a Konfucius

Ne tak dávno jsem v SALONU deníku Právo četl článek s názvem *Co asi je Asie*. Jeho autorem je člověk s nezapomenutelným monogramem z dnes již klasických Básníků – ŠŠ – v tomto případě Štefan Švec.

V uvedeném článku autor konstatuje, že Číňané a východoasijské národy si vyvinuli úplně jiný druh jazyka a tím pádem jiný druh myšlení než máme my Češi.

Příčiny této „schopnosti myslet jinak" autor článku vidí v tom, že Asiaté mají úsporné jazyky, které je nutí myslet ve vztazích. Smysl každého výrazu určují slova kolem, a to, jak ho vysloví ten či onen řečník. Významy tak rostou ze situace a vzájemně se prolínají. Záleží na intonaci, okolních slovech a situaci. Nejobdivuhodnější ve své úspornosti prý je čínština. Jako příklad uvádí autor slovo ping, které může mít až 14 významů.

Potud tedy Štefan Švec v Salonu Práva. Ale jak se říká v Polabí; když se řekne ping, mělo by se říct také pong. Zde totiž mohou ležet kořeny krize české literatury, kterou ŠŠ již před pár lety výstižně popsal v týdeníku A2. I když sám autor v ádvojce o sobě říká, že všechno zná, všude byl a všemu rozumí, nejde přece jen tak napsat, že Číňané mají jiný druh myšlení než my Češi. To se musí dokázat.

„Uvidíme," řekl jsem si a zajel na UP do Olomouce, kde mají Konfuciovu akademii. K mému překvapení mají v neděli zavřeno. Neplánovaný volný čas mne přivedl na tržnici, kde i v neděli má svůj stánek otevřen můj dávný čínský přítel Čeng Čan Li. Kvůli krkolomnosti jeho jména jsme mu říkali Čečan a už mu to zůstalo. Po dlouhém vzájemném uklánění z radosti nad naším nenadálým setkáním, jsem na něj rovnou vypálil, oč mi jde.

Příčiny této „schopnosti myslet jinak“ autor článku vidí v tom, že Asiaté mají úsporné jazyky, které je nutí myslet ve vztazích. Smysl každého výrazu určují slova kolem, a to, jak ho vysloví ten či onen řečník. Významy tak rostou ze situace a vzájemně se prolínají. Záleží na intonaci, okolních slovech a situaci. Nejobdivuhodnější ve své úspornosti prý je čínština. Jako příklad uvádí autor slovo ping, které může mít až 14 významů.

„Poslyš Čečane, ty už tady na Hané žiješ pěknou řádku let a můžeš tedy srovnávat. Je pravda, že v čínštině smysl každého výrazu záleží na slovech kolem, na tom, jak to řečník vysloví, jak intonuje a v jaké situaci to řekne?“

„No jóó, Pepane, to máš fakt,“ usmíval se jak koblížek. „Ale to je tady taky tak jak tam v ten naše lidová Čína.“

„Jak to myslíš,“ odpověděl jsem u vědomí, že Číňané myslí jinak. A upřeně jsem mu hleděl do očí, až se mi začaly vychylovat panenky.

„Podivé se Pepane,“ neskrýval Čečan svůj hanácký přízvuk, „když třeba řeknu, *To je teda prdel*, tak tím můžu myslet támhle tu slečnu,“ a bradou ukázal před sebe, „nebo tím můžu myslet, že to na co se mně ptáš, je hrozná sranda. A nebo tím můžu myslet, že Holomóc je hrozná díra. Všechno je to sice pravda, ale záleží na situaci, na intonaci a na tom, jaký mám na mysli vztah.“

Udělal krátkou pomlku, mírně pootočil hlavu ke zmíněné slečně a jeho obličej se rozsvítil jak čínský lampión.

„Poslóché Pepane“, pokračoval potměšile, „jestlipak ty poznals, na co z toho sem já myslela.“

V tu chvíli už i můj zrak klouzal po květované sukýnce. Začal jsem se hrozně smát.

„Vidíííš,“ povídá Čečan protáhle a zhoupnul se při tom v kolenou, „nejen intonace, situace, nebo slova kolem, ale i pouhé mé gesto, pohyb nebo výraz tváře určí, v jakém vztahu já myslím.“

Smál jsem se, až jsem se za břicho popadal. Čečan se plácal do stehen a volal: „To je teda prdel.“

Bylo mi jasné, že tentokrát to myslí v jiném vztahu. Lidé na tržnici se po nás začali otáčet. Provinile jsem se na Čečana podíval a na omluvu řekl: „ To víš, to není Peking, to je Holomóc.“

V tu chvíli už Čečann řval smíchy: „Jo Holomóc, to je pěkná prdel.“

Tomu co následovalo, učinili přítrž až přivolaní měšťáci. Situace, jejich intonace i gesta napovídaly, že až taková prdel to zas asi nebude.

Tak vidíte, prý čeština není úsporná a nezná myšlení ve vztazích. A to nám musí vysvětlit Číňan z Olomouce. Konfuciova akademie zkrátka do Olomouce plným právem patří.

„Podivé se Pepane,“ neskrýval Čečan svůj hanácký přízvuk, „když třeba řeknu, *To je teda prdel*, tak tím můžu myslet támhle tu slečnu,“ a bradou ukázal před sebe, „nebo tím můžu myslet, že to na co se mně ptáš, je hrozná sranda. A nebo tím můžu myslet, že Holomóc je hrozná díra. Všechno je to sice pravda, ale záleží na situaci, na intonaci a na tom, jaký mám na mysli vztah.“

Nordic Walking

„Pane, vy jste si tudy zkrátil cestu.“

„No a co.“

„Jak to, no a co. To je můj soukromý pozemek.“

„No a? Já vám ho neodnesu.“

„To vím taky. Ale pošlapal jste sveřep luční, který zde roste odnepaměti a tvoří důležitou potravní složku stepní fauny.“

„Poslyšte, chlape. Nedrážděte mne, nebo se s vámi pustím do křížku a ten váš sveřep luční zválíme jak divočáci.“

„Ho, ho, ho. Podívejme. Zase jeden hrdina. Víte vůbec něco o stepní fauně?“

„Cha. Vy mně snad chcete zkoušet? Pane, já toho o stepní fauně vím tolik, že bych o tom mohl napsat encyklopedii.“

„No to mně podrž. O takovém chytrákovi bych musel slyšet, protože jsem profesor biologie na biskupském gymnáziu.“

„Aháá. Že mně to vola nenapadlo hned. A už jste, profesore, někdy viděl živého biskupa?“

„Neviděl.“

„No tak vidíte, já taky ne.“

„Moc dobře jsem ale viděl, jak si tudy zkracujete cestu a svými bagančaty dupete po sveřepu lučním a pícháte do něj lyžařskými holemi.“

„Já že jsem dupal? To je severská chůze, jestli jste to nikdy neviděl. A našlapoval jsem tak lehce, že kdybych se víc nadechnul, tak se vznesu.“

„Páni, takovou blbost jsem na svém pozemku ještě neslyšel.“

„Jestli to není tím, profesore, že jste pořádně nahluchlý. Jeden takový mne učil na Střední všeobecně vzdělávací škole.“

„Takový barbar že chodil na SVVŠ? To byste musel mít maturitu.“

„To se rozumí, že mám maturitu, dokonce i z latiny. A slyším dobře. Dokonce tak dobře, že slyším i sveřep růst.“

„Pcha. Jak můžete slyšet trávu růst, když ve znalosti stepní fauny máte hluchá místa.“

„Tak to prr, panáčku. Klidně si mě vyzkoušejte.“

„No dobrá. Můžete jmenovat nějakého zástupce stepní fauny a jeho typickou vlastnost?“

„Ovšem. Například tchoř stepní smrdí jako nahluchlý profesor.“

„Jestli si myslíte, že jste vtipný a umíte latinsky tak se podívejte do zrcadla. Uvidíte tam obrovskou mouchu Tabanus bovinus, neboli hovado.“

„Poslyšte vy ubohý zahrádkáři, jen mé klasické vzdělání mi brání, abych vám nedal přes hubu.“

„Snad jste nedostal strach. To je klasické pro poseroutky, vymlouvat se na vzdělání.“

„Tak vy se chcete, profesore, mermo moci se mnou prát. To by se vám hodilo. Poválet sveřep luční a pak to svádět na to, že si zde krátím cestu.“

„To přece vidí každý, jak tady dupete. I támhle ta veverka si toho všimla.“

„Teď jste se tedy pořádně uťal. I profesor biologie musí mít vědomosti ze zoologie. A to vy nemáte. To není totiž žádná veverka, ale hranostaj.“

„Tady vidíte, že klasické vzdělání je vám k hovnu. Umíte možná pár latinských přísloví, ale nerozeznáte veverku od hranostaje. Podívejte se, jak má zvednutý ocas. To hranostaj nikdy nemá.“

„Cože, vy nevíte, že hranostaj může zvednout ocas? To by ta vaše veverka čuměla.“

„Netahejte do toho ženský. To je laciný manévr jak utéct od tématu a hlavně od zodpovědnosti.“

„Profesůrku, vaše angažmá na biskupském gymnáziu vám zjevně škodí. Kdybych sem tahal ženský, jak se mi snažíte podsunout, tak sveřep luční by už dávno byl poválen tak, že by ho zapsali do červené knihy ohrožených druhů. A to teda není, protože zde nedupu.“

„To jste říkal už na začátku, že zde nedupete. A co teda vlastně děláte? To asi nebude moc pěkná profese, že jste se nepochlubil.“

„Já jsem spisovatel.“

„A sakra. Že je to až tak hrozný, to jsem si nemyslel. Jak se vám s tím žije?“

„No jak. Vidíš to sám. Jenom někam šlápnu, hned mne každý vobejda zdupe. Řeknu ti, někdy jsem tak otrávený, že mi musejí vypumpovat žaludek.“

„To chápu. To musí být k zblití. Taky jsem zkoušel psát. Nejdřív aforizmy a potom poezii. Zbalil jsem na ni tu moji veverku. Nechal jsem ji odmaturovat a ona mi pláchla do Kanady a ještě mi stihla vyluxovat kreditky.“

„Taky to nemáš lehký. Ty máš nějaký škraloup, že učíš?“

„Hhh. Byl jsem okresním tajemníkem. Lidi mě mněli rádi, ale našel se jeden závistivec, kterému se podařilo mě zdiskreditovat.“

„Na co tě dostal?“

„Člověče, taková blbost. On byl tak sveřepý, až vyšťáral, jak jsme v milici střídali v oboře samopalem daňky. Přitom jsme si ty náboje našetřili sami.“

„Hele, a co tvoje umělecká dráha. Co vlastně píšeš?“

„Napsal jsem Dějiny KSSS. Psal jsem to dvanáct let, a když jsem to měl hotový, tak studenti na Národní třídě nezvládli své emoce a bylo to v háji. Představ si, že ten náš mladý pitomec tam byl taky. Nezabil bys ho?“

„Málo jsme se mladým věnovali a měli se moc dobře. To pak lidi vždycky roupama neví co dělat.“

„Koukám, že už se smráká. Abych zase šel.“

„Jo, taky už musím. Měj se. A nepodupej mi sveřep luční!“

„Blbče.“

Z antikvariátních banánovek

Pod Bie
ber
em p
ští hol
ky

František Teplý (1867–1945) pocházel z Marčovic. Vystudoval gymnázium v Českých Budějovicích a následně kněžský seminář v Klatovech. Na kněze byl vysvěcen roku 1892. Coby farář působil na rozličných místech do roku 1909, kdy na čtrnáct let přesídlil do Jindřichova Hradce. V roce 1851 do zdejšího zámku jeho majitelé Černínové převezli svůj rodový archiv a Teplého najali k jeho utřídění. Zároveň vykonával i funkci zámeckého kaplana. Bádání v archivu zúročil Teplý v řadě nedocenitelných publikací a článků, např. Dějiny města Jindřichova Hradce, Příspěvky k dějinám českého rybníkářství, Příspěvky k dějinám

O Zbudovských a o sedláku Kubatovi odtudž

českého zemědělství, Jak za starodávna trestali vrahy, Kronikáři selští na Volyňsku, Židovská daň plecháčová, Valde bene rybní čeledi, Rozprodej vejsadních krčem panských na Březském panství, Přehled dějin Čkyně na Šumavě, Rod pánů Bavorů ze Strakonic atd. Stáří trávil farář a archivář František Teplý v Malenicích, v domku č. p. 102, kde i zemřel.

Zvláštní je, že se ve svém útlém spisku O Zbudovských a o sedláku Kubatovi odtudž byť jedinkrát nezmínil o Kubatovské legendě, dokonce ani nevysvětluje, z jakého důvodu se osobou sedláka a rychtáře Jakuba Kubaty zaobírá. Nebudu to tedy vysvětlovat ani já, v dnešní postmoderní době stačí, zadáte-li si do Googlu „Kubata dal hlavu za blata“.

František Teplý

V archivu hradeckém, oddělení účty, odpočívají staré počty panství hlubockého z let 1560–1598, kdy Hlubokou ovládl rod pánů z Hradce. Důkladně vázané i jenom sešité knížečky podávají obraz tehdejšího hospodářství panského. Mají kaligraficky urobená záhlaví: Regiment poczttů... Registra ouroční... Registra na vydání ovsa na zámkový a hostinský koně... Registra na vydání všelijaké na nový rybník, kterýž se dělá u Zbudova, založená mnou Jiříkem (Hortem) písařem léta 1565.

Z těchto knih tomu, kdo se ku čtení odhodlá, vysune se dávno pominutý život konce XVI. věku se všemi okolnostmi, ať veselými, ať smutnými – jako bych Blaťáky viděl na poli, na louce, v lese, doma, na panském (robotě): jak se při selské práci lopotí, co jí a pijí, ženy jak se parádí. Duševnímu zraku vynoří se sedláci, chalupníci, čeleď se svými starožitnými jmény, jen na ně sáhnout a s nimi do řeči se dát. Hlubocko, to bažinaté a lesní, plné ptačího ševelu i křiku vodního ptactva nebo jarních, podzimních mlh a ostrých větrů v době předvánoční, ač dávno mrtvé ožije a literkami suchopárných účtů se rozhovoří. Navštívíme Zbudov:

Kubata

Rychtář Kubata dal hlavu za Blata. Byl popraven r. 1581, protože se postavil proti panské zvůli. Roku 1904 postaven mu u Zbudova, poblíž Hluboké, pomník.

Ve Zbudově obstály dobře 3 krčmy. Chasa rybnikářská, havěť žíznivá, při stavbě nového rybníka vypotřebovala více než rybník piva. V létech 1565–1568 „u Voblanova“ pracují rybnikáři: Moučka, Vít, Šulka, Čuba, Vondra z Pacova, Žižka z Dubeče, Štěpák, Šebesta z Plzně a Železnej „ze z Budova“. Ve Zbudově bydlí: Zelenej, Vávra, Voráček, Vojta, Laurin, Blivoň, Hampa. To samí hlavatí (= přední) stavaři či dílovedoucí a jich pomocníci, kteří do hradu Hluboké pro sobotní výplatu s cedulemi rybního písaře chodívají a podílníkům vyplácí. Drobní dělníci (poznáš je, že bez přijmění prostě slují: Vít, Jíra, Václav, Matěj), jen někdy jako namátkou veplynou do zvláštních lístků písařských – hemží se jich jako mravenčí zmeti v chýších proutěných „na vršku k potoku“ (Soudný-mu). A že zapotřebí často dusiti jejich prudkou krev, poroučí p. hejtman Robmhap, aby kat mezi nimi bydlel a s Moučkou, hejtmanem rybnikářským, oč třeba se dorozumíval, bera plat svůj , „jako vždycky má“. Několik Vlachů klade kamenný taras, což novota proti tehdejším dřevěným. Tesaři sekají kůly a fochy, kladou na splav chvůj a dřeva do kamení, řežou jalovec a proutí ke kolům, roubí trouby a, když Moučka povelí, „strefují čap“ nebo nazí vybírají grunty (= práhy či podlahy). Nádeníci na Zbudovském naváží podvoz, fochují, kovář zbudovský Mareš jim opravuje kolečka a léčí rány, utne-li se který. Také sedláci zbudovští pracují „na šichtách“ při rybníce i ručně i s povozy, když (r. 1576) Moučka dělá tu druhou hráz a Trpka z Mýšence náměstek, tento za 3 k. dle úmluvy s hejtmanem hlubockým. Nejradš vozí rum či šut „na hrázky na Blatách“, protože tak se vysušují nové pastvy pro dobytek, nebo kamen k tarasu. Někteří Zbudovští pouštějí se do zedničiny a dle času dělají tarasy: r. 1571 Voršílek na rybníce Černým, Vávra, Jan a Kolář na Poříčským, nádeník Voráček na Nákeřským a Prokeš, lovec zbudovský, loví Svojetínek. Poněvadž potraviny a tovary selské rybnikářům nestačí a nevyhovují, posílají pro ně povozy do Budějovic a do Vodňan. Pan Robmháp platí Zbudovským za fůry do města 5 gr. denně.

Ke svízelům selským náleželo „štvaní JMti páně na Blatech“. Je to štvaní jelena, lišky, zajíce, pro kterouž panskou kratochvíli rovná poloha kolem zbudovských blat při suchém podzimu nebo při zámrzu nad jiné se hodila. Sedlákům při tom náleželo nadháněti, mlynářům chrty chovati, selkám jídla strojiti a ložní šaty (= cíchy a peřiny) půjčovati, dětem kde můž? nadbíhati a s koněm postáti. O výprask nouze není, neboť pánu a jeho myslivci se nikdy nezachováš. Pán-li bručí, holota lidi mučí. Tak se říkalo. O myslivci napsal r. 1597 básník po česku:

Tato jest vůle, sedláci, pána mého,
byste mu vychovali psa vyžlecího,
jenž by se hodil na jelen, na zajíc,
na vepře divokého a nad to víc!

Důchodenský písař zapisuje: r. 1577 před sv. Havlem do Zbudova dáno 15 korbelů piva, když tam JMt na štvaní býti ráčil po 3 kr. = 38 gr. 4 d. Rychtáři dáno za chléb, máslo, vejce 53 gr. Item Václavu Sokoltovi sem navrátil, co dal za hruška, Judovi Zbudovskému z poručení JMti dáno, že chrta choval 30 gr. a Povrázkovi a lidem na pazdernu 2 duby za 30 gr. JMt pán darovati ráčil.

Co rok běhá poseláček do Zbudova k rychtáři o fury při žních nebo v senách „o spomožení“, nebo aby sekáče k zámku posílali. Také z roboty Zbudovští a Pištínští sečou panský ječmen na rybníku Blatci a při tom roku 1565 „Nákeřští jim pivo za Blatec vypili“, t. j. vozka pivo v odměnu seče ječmenné místo do Zbudova zavezl do Nákří, kdež je ovšem vděčně přijali. Také dobytek malý i velký sedláci za cenu uznanou prodávati museli. Účetní položce r. 1574: Formánkovi za 1 lože šatů dáno 9 k. rozumím, že JMt pán uviděl v krčmě pěkně vystlanou postel a koupil ji pro sebe.

Proti takovým břemenům měli Zbudovští jedno lepší – obchodovali rybou panskou nejen při lovech, ale též kolem vánoc a velikonoc kapry ze sádek dívčických a nákeřských, kdež Jan Studenský z Dívčic dozíral a sedlákům výdělku dopřál. Kdežto na př. Adam Fišar z Hor až 80 džberů pro Kvekry (= horníky) kupuje, naši lidé se spokojí s méně: Kuba ze Zbudova 1 džber, Vondra krčmář odtud 2, tolikéž Harazim. Heran, Telátko spojí se s Pavlem Stuchlíkem, jenž do Budova 3 džbery odváží na spolný prodej.

Pozornému čtenáři neušlo, že písařům hlubockým uklouzlo z péra původní pojmenování Zbudova – Budov, čili místo, kde na bažinách, blatech si počtem rostoucí usedlíci postavili boudy, búdy, později chalupy. Nedaleko jiní nade kří (Nákří) v těch místech, kamž umělým potokem potom vody slili (Zliv) do přirozeného rybníka beze drev, bez dřevěného tarasu, (Bezdrev), vedle něhož se rozkládají písčiny (Pištín) a tak z bláta připravili úrodný kraj a žírné pastviny.

Jakub, křestní jméno není v tomto kraji řídké. Z Jakuba krátce řekli Kuba a Kubata.

R. 1572 na hájemství Říhy z Velice prodali Kubatovi ze Zbudova 2 sosny za 8 gr., témuž 3 lípy za 9 gr., r. 1576 paseku za 40 gr. V témž roce prodal Kubata na pivovar do Hluboké 3 str. pšenice. JMti pánem utraceno ve Zbudově u Kubaty za všelijaké potřeby 20 gr. Snad Kubata vystavuje pivo a vítá hosty, neboť dle urbáře z r. 1490 ve Zbudově šenčí, kdo chce.

Roku 1577 dostal Kubata 1 k. 40 gr. za vepř na zámek prodaný.R. 1581 JMt pán úroku svatohavelského zlehčiti, vodpustiti ráčil, to jest 175 k. 24 g. z Kubatovského dvoru kvůli povětří, co lidem uškodilo. Ten rok krupobití, či jak staří děli, povětří, zle na Blatech řádilo.

R. 1590 při slovení rybníka Novosedlského dáno Kubatovi ze Zbudova outraty za 8 žejdlíků másla po 4 gr., za mléko, vejce, ocet in summa 40 gr. Zase úředníci z Hluboké u něho hodují.

O přízni panské k rychtáři Kubatovi svědčí Poznamenání z r. 1898 těch lidí, které JMt při prodeji Hluboké si vymínil, kteří k potřebě JMti se hoditi moci budou: Martina, sládka hlubockého, it. Matouše klíčníka, Šrámka myslivce, Selibovského fišknechta, Adama kuchaře, it. Bartu plavce, Prokše plavce, it. rychtáře zbudovskýho s ženou a dětmi. Že se tu míní Kubata, patrno na ouročních platech r. 1598.

Připravil
Michal Šanda

Zbudov

Max Ernst

Od 23. 1. do 5. 5. 2013 probíhá ve vídeňské Albertině retrospektiva Maxe Ernsta.

Max Ernst – snové obrazy, které mě uhranuly už v dětství. Zubaté kytičky, vycházející hrozivá kolečka, změť zbytků paměti, ztracených v termitištích. Max Ernst mi byl bránou do surrealismu a k celému výtvarnému umění vůbec. Jenže – v Praze žádný nevisí. Teď je ve vídeňské Albertině celá retrospektiva Maxe Ernsta. Obrazy a objekty ze zámoří, Evropy i soukromých sbírek důstojně reprezentují tohoto zásadního umělce. Soch je zde trochu méně, ale jsou. Výstava se zdá být řazena chronologicky a ukazuje vývoj Ernstovy tvorby. No – vývoj, spíš zastydlou pubertu, neboť většina obrazů drnká na struny hluboké sexuální neukojitelnosti v každém z nás. Snad ke konci života se autor trochu umírnil a pár jeho děl touží být

v Albertině

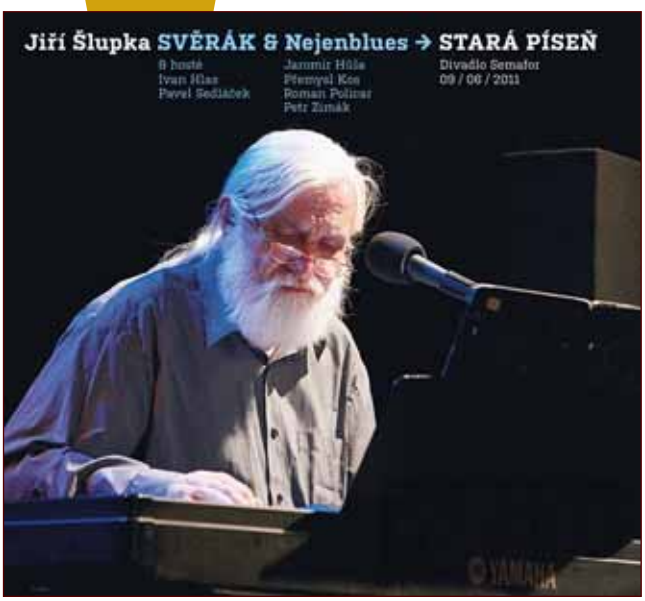
lest, opojení z podléhání i dobývání – ale přese všechno jsou to pohledy spíš humorné, děsuprosté, milé, jak naklepané řízky na kuchyňském prkénku. Ne, ne – Ernst není Bacon. Pozoruhodná je hravost a lehkost ztvárnění, ale i technická zručnost – Ernstovy obrazy, často ne náhodou, odkazují k barokní manýře, ale i k fascinaci labyrintem znepokojivých vnitřních světů. Ernstovy obrazy jsou opravdu uhrančivé – bloudit pohledem a objevovat netušené lze asi dlouho. Ještě tak moci si ho pověsit nad postel, napadne vás u třetího díla. Nebo lépe, umět vytvořit něco, alespoň z části tak pěkného, řeknete si v půlce výstavy. A na jejím konci jste pragmaticky rádi, že jste to vůbec mohli vidět. Protože mistrů, jakým byl Max Ernst, je opravdu málo.

naplněno mírem. Ten zbytek připomíná porno obrácené naruby, pohledy pod kůži, do hlav a snů sexuchtivých mužů a žen, nás všech. Neukojenost, temná vášeň, bo-

Ladislav Pavel Irát

Několika slovy

Jiří Šlupka Svěrák & Nejenblues Stará píseň

Sestřih koncertu Jiřího Šlupky Svěráka v divadle Semafor 9. 6. 2011, uspořádaného k autorovým šedesátinám. Na CD vydalo nakladatelství Galén.

Král Ubu Esther

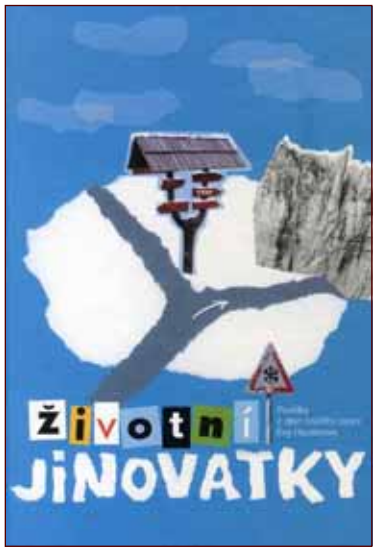
Interaktivní rekonstrukce těchto dvou legendárních divadelních inscenací vychází na DVD péčí Kateřiny Miholové.

Životní jinovatky

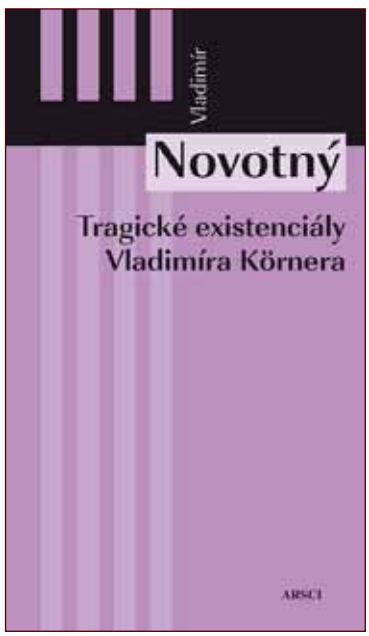
Sborník povídek vzešlých z dílen tvůrčího psaní Evy Hauserové představuje nová jména v české literatuře: Helen Fruhbauerová, Stanislava Mlčochová, Marek Schejbal, Klára Smolová, Vlasta Antošová, Ivana Beranová, Hana Raddová, Milena Koljenšič, Nataša Diatková, Dalibor Podaný, Helena Beránková, Marie Hensková, Jana Kárníková.

Gustav Erhart
Proudy podzemních vod

Bibliofilské vydání básnické sbírky českého básníka a historika umění Gustava Erharta doprovází původní tříbarevný dřevořez Jindřicha Zeithammla. V nákladu padesáti číslovaných a signovaných výtisků vydal spolek knihomilů Biblios a Papírenská manufaktura Velké Losiny, s.r.o. na ručně čerpaném papíru Losín®. Cena 5750 Kč, s celokoženou vazbou z dílny Jiřího Fogla ze Žamberka 9200 Kč

Vladimír Novotný
Tragické existenciály
Vladimíra Körnera

Literární kritik Vladimír Novotný se dílem spisovatele Vladimíra Körnera zaobírá dlouhodobě. Výsledkem je tato fundovaná a pronikavá studie, která vyšla coby osmý svazkek literárněvědné edice nakladatelství Arsci.

(mš)

Brusinkový komplex

Kamarádi odcházejí
jak podzimní listí
a já v srdci svém se chvěji
že bůh či ďábel
zemi čistí

Uprostřed mlčení
jsem zaslechl tvůj hlas,
jako by chvíle dozněla,
ve které nebylas.

Tři klobouky.
Jakápak je to hra
a kdo se za kým skrývá
i jedna tvář
někdy mnoho podob mívá.
Jen jeden klobouk
k jedné lebce pasuje,
těžší je vyřešit,
která to vlastně je.

Tam v rohu někde u almary
sedává žížeň mezi páry
sklenic si vrávoravě bručí
že nás zas vezme do náručí

Prosím vás, pane,
ona tu bydlí,
ona tu bydlí
tadyhle na dně
vymyšlených slov.
Ona tu bydlí
ve staré židli,
ve starém křesle
ze starých pohlednic,
prosím vás, pane,
ona tu bydlí,
ona tu bydlí
a víc už nic.

Jiří Šlupka Svěrák

Cucky

Vycházím z restaurace. Ve dveřích dávám přednost staré babičce, za ní jde další a další a další a další... Nemohu se kvůli tomu věčnému přílivu dostat ven. Stojím tam dny, roky. Babičky začínají mládnout, až jsou z nich docela malinké roztomilé holčičky a ze mne prastarý vrásčitý dědek. (Už mě má.)

Brusinkový komplex

Ivo Harák

Blednoucí obrázky

Možná se takhle rodí básníci...?

Nedivte se mu, že potom nemohl najít odpověď. (A dodnes neumí.) Když mu dávala ochutnat plíčka na smetaně, potom už nikdy nejedl taková, aby mu to nepřipadalo, jako by žvýkal strejdovy papuče. Pohladila ho – a ruka jí voněla... tak nějak. Snad od toho kopce prádla, který za půlden nejen zvalchovala, ale taky pověsila. Teda: Proč? Proč né sousedka, co na něho poštvala toho jejich Azora; nejenom, když chtěl zkusit, jestli cizí rybíz není sladší (a něco ho za plotem ošklivě kouslo), ale taky tenkrát, když mu k nim spadl míč, jeho míč, krásnej a koženej, jako sluníčko. A hraje si s ním ten vůl Roman a směje se mu – nedám, heč; Azore...!

Proč zrovna prababička, která nikdavá nikomu nic špatnýho... Jakto, že někdo jen tak; a kam? A vy se mu divíte, že nemohl usnout? – dyk se neměl koho zeptat, a dyš se ptal, tak se doptal: To máš těžký. Počkej večír, až po práci – A dopadlo to jako s tou vzducholodí: k vantrokám mu slíbili přidělat vesla od píchlýho gumovýho kajaku a balónky z pouti – těch ale nikdy nebylo dost. – To doposud nikdo neví, nikdo se odtud nevrátil. - Teď nevotravuj! Užš dal králikům!? – Nespal dokonce dvě noci, protože si uvědomil, že taky on nebude, jednou. Ne může, musí nebejt. Nedivte se ani tomu, že je celej divnej. Ponivač to nebude žádný hálelujá hosana. To až pak, možná. Ale předtím. Nás to bude bolet, ale né k uzdravení. Nedivte se mu. Byly mu čtyři roky.

Naštěstí mi to jede, naneštěstí jinam. ... a pak mě maloval a teďkon visím u Knížáka! – ale já už jedu jedu jedu; a nemám proč srovnávat podobu.

Sroubárna Libčice – výdej drátu

Včerejší šlahouny šustí lemem Matalových obrazů: rez vládne, rez kraluje, rez rozežírá. A bez. Útěšné je to natolik, až polykáš koláče z ježků. Sem proniká slunce – jedině odrazem (od starých nepotřebných píchaček).

Májová

Podpaží, vůně mahalebek, když moře je – - - už osychá: obejít tento roh, klást nohu přes nohu, sunout se dlážděním (a míjet černé kostky), dýchat jen napůl, jak nedovřené okno potichu vydechnout, zas noha přes nohu a několikrát ještě. Leknout se hlasu, který žmoulá: Kurkuma. Zavázat mašličku, nutit se zapomínat (ten hlas i slovo, svůj hlas a cizí – možná – jméno), tnout nehty do zápěstí a z bolesti se plně nadechnout. Té vůně! – tam kdesi za rohem a vždycky za rohem.

Zavázat mašličku, nutit se zapomínat (ten hlas i slovo, svůj hlas a cizí – možná – jméno), tnout nehty do zápěstí a z bolesti se plně nadechnout. Té vůně! – tam kdesi za rohem a vždycky za rohem.

Kralupy (kolikáté?)

Nepřípadně pyšná věž kostela, básníkův hrob a všudypřítomná tařice. Nádraží vybombardované: jediná dívka: naneštěstí nahá, naštěstí opilá. Cíp včerejších novin pod rozpitou lahví, už dnešní. Máj s doširoka rozšklebenými děravými zuby. Kup mně zelenou, něco ti ukážu! Naštěstí mi to jede, naneštěstí jinam. ... a pak mě maloval a teďkon visím u Knížáka! – ale já už jedu jedu jedu; a nemám proč srovnávat podobu. A nemám čí.

Pastýřův šlem

Ve chvíli, kdy i vítr tkví jako hřebík ve zdi, která se před ním rozvírá (a neslyšně a nepatrně praská), se vzlínání oddenků stává zásnubním tancem hadů. Z průlin mezi travou je tu příběh: jenomže inkoust k jeho dopočítání vytéká z tvého levého oka: a to se právě proměnilo v čas přesýpacích hodin (soukolí slůvek skřípe, ušní maz nepomáhá).

Jaká že krása! – jalovcový keř právě posral pták. Pomalu stékající plivanec: rychle prchající mravenec.

Labské nábřeží

Kormorán s běličkou v zobanu, kormorán kolmo startující z hládi oleje je svíce, která dodoutnala. Zabíjí aby přežil a žere z povinnosti. Helena ráda mrdá! – já nemám ani tuto zeď, která by nesla mne a přenesla – - - Jen mezi chřípím marné mléko trnek a oči propálené silou, sírou tařic.

Ta slavná chvíle (A. Warholovi)

A pak se mi divte! – že jsem se nestal hercem a trému maskuji astmatem: Vlezeš si do týdle papírový koule, vemeš si bílý punčocháče (no jo, ty už žádný čistý nemáš; tak moje), bílou čepici a šaškovskej nos – jako dybys měl mrkev. Ještě ti tam našiju černý knoflíky. Pusu natřeme pleťovou maskou; sice trochu voní ~

Tobě někdo řekl, že má být maškarní!? Co je to za nesmysl, nikdo o ničem takovém neví. Vidíš tu snad nějaké jiné dítě chodit v masce? Na maminku to nesváděj. No, ty ses teda vymódil. Tak za tučňáka? Aha, sněhulák... Děti, podívejte se, ten vypadá! Pojď před tabuli a hezky se nám všem ukaž.

V Benátkách (nad Jizerou) vstupuje mateřská škola Růženka (do dějin světového surrealismu)

Karel Šebek: Mříže Benátky Mříže:
„V Benátkách na svahu růžového domu pod norkovým bezem malá Pavlínka se právě pokakala“

Básník sice ještě předčítá (vidím, že nikoliv z papíru) a děti poslouchají, ale už by se měly odebrat zpět k přesolené polévce, flaksám s rýží a popolednímu ozdravnému spánku (nad počůraným prostěradlem). Prohlásily tedy učitelky za bytosti pohádkové, čímž je rázem přestěhovaly na stránky knihy otevírané leda dospělými. Tradici navzdory jaly se rýži nazývat bramborou, aby tento motýl ssál laní mléko z květů norkového bezu. Jenomže když byl zrovna v nejlepším, vyplašila jej Pavlínka, která se právě pokakala: dejte si pozor na šebky, letos se ty potvory ňák přemnožily – a vysypala kalhotky pod rozkvetlý rododendron . Možná, že právě on byl naším básníkem. A děti poznaly, že některé básně se uskuteční, když zabijí. A děti poznaly: Chceme raději pohádku. (Zvířený pel je jenom řepkový pyl, sírově hořký.) My chceme pohádku!

Tobě někdo řekl, že má být maškarní!? Co je to za nesmysl, nikdo o ničem takovém neví. Vidíš tu snad nějaké jiné dítě chodit v masce? Na maminku to nesváděj. No, ty ses teda vymódil. Tak za tučňáka? Aha, sněhulák... Děti, podívejte se, ten vypadá! Pojď před tabuli a hezky se nám všem ukaž.

Brusinkový komplex

Ale to jméno

Tak jsem ho znova potkal, až na Hrubé Skále. Do zámecké restaurace jsem se snažil potichu proplazit úzkou štěrbinou mezi zdí a jeho sulcovitými boky –

Jsou chvíle, které si budu pamatovat už napořád, možná si je s sebou ponesu jako minci: sevřenou v nedomykajících čelistech, které by už chtěly vyslovit – a vytrousit: vzpomínám na onu sice již bouřkovou, ale ještě ne deštivou srpnovou noc, za níž se pohnula Mácova socha. V hrůzném úsměvu! Kluci mi nevěřili. Vole, příště tolik nekuř. Ale: Já ji viděl. Já to viděl. A dívala se: Na mě!!

Tehdy však ještě nebylo nejhůř. Až později. Když k nám přijel. Strašně řval a mnohem víc smrděl. Sosák hluboko zanořený. Řval tak, že se branka na dvorek sama otevřela; ale Azor neutekl, schlíple ležel stočený v tom nejzazším koutku, kde potichu uzavřel příměří se stejně rozúndanou Mícou.

Co když mu to nebude stačit? Co když si pak vezme i mě? Ale to už přibíhá babička, objímá mne a praví: Nebreč, toho se nemusíš bát, vždyť je to jen – Však, právě. A dneska jsem ho potkal zase. A pak nevěřte na věci nadpřirozené. Už to jeho jméno. Říkejte se mnou, pomalu, zřetelně, nahlas: hovnocuc. ho – vno – cuc!

Ještě o tom Elišovi

Pamatuji se velmi dobře, jak se strejda strašně smál: to když Eliš, náš kohout, prohánĕl ~ ne slepice, ale ženský. To bylo tak: z kuřátek jsme nechávali jenom slepičky. Na vajíčka. A mě jednou napadlo, že bysme si kuřátka mohli vypěstovat sami (strašně se mi líbilo, jak jsou žluťoučký a dají se hladit). Taky mi bylo líto těch kohoutků a přišlo mi to nespravedlivý, i když pečený kuře bylo to poslední, na co jsem se v neděli těšil, protože pak už jen úkoly, učení, škola- - -

Nó, když se o něj budeš starat... Dovolil mi děda. Ale strejdovi se do toho nepleť! Snad se to Eliš nějak dozvěděl, snad si všimnul, že mu dávám tu nejsladší travičku, ale opravdu mě měl rád. A to tak, že jsem ho nejenom mohl hladit, ale taky on: sednul si mi na rameno a hlavičkou i zobáčkem mi přejížděl po vlasech, někdy je tak jemně vískal. – Ať ti nevyglobne oči! – volaly ženský, protože já byl jediný, koho vedle sebe snesl.

A tak chtěl strejda, aby ho teda krmily ženský. To vám bylo něco: Eliš si počkal, až mu nasypou – jako, že zobe – ale! Frr – a už letí a klove! Nejdřív lejtka, pak vyskočí za krk a drápama a zobákem - - že se vracely do krvava roztrhaný. A teď ty! – a já šel a milej Eliš vám byl jako kočička. Vidíte, jak jste blbý?! Kluka poslechne, vás ne. Ponivač je to chlap!

A co seš teda ty?! – ozvalo se jednou. Už nevím, jestli to byla máma? teta? babička? Strejda – nejdřív nic. Pomalu vejde do síně, odsype zrní, nasazuje dřeváky, otevírá branku k slepicám. Eliš ho zezačátku obchází velikým obloukem, pak menším a menším – jak se blíží ke strýčkovi. Dva kroky, krok.

Přičupnul si a nechal se pohladit po hřbetě. Strejda ho vzal a dal si ho za krk. Vidíte!? – Elišu! – zavolal jsem. On si v té chvíli uvědomil, u koho sedí. Že to nejsem já. A chce pryč. A jak ho strejda chtěl přidržet, Eliš ho opatrně klovnul do ruky. Pak podruhý. A ještě. A pak už na něm rajtoval jak předtím na ženskejch.

Ty sviňo! – strejda, kterej dělal v dolech, měl velikou sílu. Chytne ho za paťáty, motá s ním ve vzduchu a žene se ke špalku –

A pak se smál jako jsem ho neviděl se smát nikdy předtím a nikdy potom: Protože já nebrečel, já jsem řval jako cirkulárka: Ne proto, že je Eliš mrtvej. Ale ponivač za mnou běží, furt za mnou a nedá se před ním schovat – ponivač za mnou běží: bez hlavy.

Týnec

Náměstí nasáklé potem, v jediném stínu slita lípa s Immaculatou. Ne, nebyl sám. Po kočičích hlavách skákalo Václave čau Vašku pocem dáme fotbálek než ti to… Nebyl úplně sám, nechtěl být sám, ale nechtěl být ani s nimi. Sedm let, čas, kdy se to láme. A školní autobus má zpoždění.

(Kam se podějí všechna ztracená, zapadlá slova?: Možná končí jako siroty v Macoše: trním oděné zbytky vět marně natahují ruku. Chtěl bys jim podat svoji, v konečcích prstů se však skrývá něco, co tě nutí popostrčit -)

Kdesi nad střechami se už chystala bouřka. Nastoupil, právě včas. Dobrý den pane Veselý, ve škole nic nového, byli jsme v zoo. Strejdo, to ti bylo něco! Bysem taky chtěl nějaký zvířátko, ale máma? Třeba tygra. Nebo žraloka. Ale ten kouše. Tygr taky. Kdybych je ale naučil? Nejradši bych žraloka. A taky delfína. Ale ten by ho sežral, asi. Žralok delfína. Leda že bych je měl odmala, aby si na sebe zvykli.

Osada v níž vystoupil, se jmenovala Jelen. Pak začalo hřmít a hustě padaly kroupy. Snad se domů vrátil bez úhony. I tak to bude mít těžký.

Památník jednoho výletu

Něco bíle obnaženého prosvítalo loňským listím: viděl jsi hraniční hradiště Charvátů na Chlumu, viděl jsi – v dálce, skrze vzrostlé stromy – Mladou Boleslav založenou Přemyslovci po jeho vyvrácení, viděl jsi chlapy na čtyřkolkách usilovně rozjíždějící štítový val, viděl jsi – jiné – chlapy s očima jako klenák ženy při porodu; ale krev bylo zapadající slunce a dým stoupal z túrujících výfuků… A tvoje děti?! – Kvůli tomu sme sem šli?! – Ale ty motorky, viď tati… Přál sis, aby ona kost byla posledním zbytkem nedávno upytlačeného srnce.

Bysem taky chtěl nějaký zvířátko, ale máma? Třeba tygra. Nebo žraloka. Ale ten kouše. Tygr taky. Kdybych je ale naučil?

Brno (má přestupní stanice)

Z autobusu na vlak nebo naopak? Z nádraží k nádraží. Batoh, kufr a tašku. Všude kolem zdi, zeď za zdí. Příliš mnoho příliš pomalu se otevírajících dveří. Prosolenýma očima: Od kol a nohou až k trolejím. Tváře se však ztratily.

Návštěvou (v Tišnově)

Už už bys zalhal: doma; protože, když se probudíš v dalším novém bytě, musíš mít na paměť ustavičně doplňovat zkušeností, abys dveře nehledal na místě okna, abys místo na záchodě neskončil v koupelně. Tentokrát jsi však venku a procházíš se ulicemi kdysi svého města, abys onehdy poměřoval dalším teď. Jářku, všechno je to jakési pomíchané, slova (asi) vzala špatnou míru: Nevystavíš, neotiskneš. Mezi (možná) člověkem a (možná) básníkem je clona z nerozbitného, i když neviditelného skla: A čím jsi zde přítomen dnes? – plivancem, který stejně skončí na tvé nohavici? Večer se plíží jako špatný zloděj, v noci už bloudit nebudeš: cestou z vypůjčené postele…

Návrat návratu

… a tedy zpět ku kdysi svému stolu, už s novými zprávami o příbězích mezi dávno a nyní, mezi tvým majetnickým zasednutím a stejně důležitým přidržením desky v polosevřené dlani – a neurčitou, plachou přítomností, neúplným přenesením váhy těla na sedátko polopřisunuté židle (jako by v nakročení od -), blouděním dlaně napříč vrypy. Jak oslovit ty, mezi nimiž teď ostražitě pobíháš očima. Ještě na něco čekají, zatím nezpozorovali, že jsi, jak to slušně říci, cizí.

Z knihy Pedomancie, chystané k vydání v tišnovském nakladatelství SURSUM.

Brusinkový komplex

Svinul volnou šňůru, aby se napjala až k návnadě, jež ležela na písčitém dnu řečiště, a zajistil naviják. Kdyby pstruh, žeroucí na dně, chytil návnadu, plaval by s ní pryč a přitom by prudce zatáhl za šňůru v navijáku...

Ernest Hemingway a Michal Šanda

Když cosi (bez

Hortons Bay bývalo kdysi dřevařské město. Kdo tu žil, nikdo neunikl zvukům obrovských pil na pile u jezera. Pak jednoho roku došly kmeny a nebylo z čeho dělat fošny a prkna. Přízemní dřevěné baráky, jídelna, kantýna dřevařské společnosti, kanceláře pily a sama obrovská pila stály opuštěny na lánech pilin, jež pokrývaly bažinatá luka kolem břehu zálivu.

Když za deset let nato jel podél břehu na pramici Nick, nezbývalo z pily už nic než rozbitý vápenec jejích základů, které prosvítaly bažinatým podrostem. Projížděl s udicemi pomalu při břehu zálivu, kde dno náhle klesalo z písčité mělčiny do temných vod až tři a půl metru hlubokých. Pozvolna popojížděl k mysu, kde chtěl na noc nastražit udice na pstruha duhového.

Nick vesloval dál a podíval se přitom na bílý vápenec mezi zelenými stromy.

Neříkal nic. Vesloval dál podél břehu, až pila zmizela z dohledu. Pak Nick zamířil napříč zálivem.

Těsně vedle loďky zčeřil hladinu velký pstruh. Nick pomalu zabral jedním veslem, aby se loďka otočila a aby se návnady, které se třepotaly daleko vzadu na vodě, dostaly k místu, kde se pstruh krmil. Když se hřbet pstruha vynořil nad hladinu, mřenky divoce vyskakovaly. Rozprskly se po hladině, jako kdyby někdo hodil do vody hrst broků. Nad vodou se vynořil další pstruh, žral na druhé straně loďky.

„Ale aby zabrali to ne," řekl Nick.

Stočil loďku, aby mohl s udicí kolem žeroucích ryb, a pak s pramičkou zamířil k mysu.

Vytáhl loďku na břeh a vyndal z ní vědro s živými okounky. Okouni plavali ve vodě ve vědru. Nick rukama tři chytil, uřízl jim hlavičky a stáhl z nich kůži.

„Tu břišní ploutev vyndávat nemusíš," řekl. „Jako návnada to bude fajn, ale lepší je, když se tam ta břišní ploutev nechá.

Zaklesl oba stažené okouny za ocásky na háčky. Na každé udici byly k návazci připevněny dva háčky.

Nick stál na břehu, držel udici a nechal šňůru volně odvíjet z navijáku.

„To bude dost," křikl.

Nick položil přes dolní konec prutu těžký kus naplaveného dřeva, aby pevně držel, a zespoda jej v patřičném úhlu podepřel menším klacíkem. Svinul volnou šňůru, aby se napjala až k návnadě, jež ležela na písčitém dnu řečiště, a zajistil naviják. Kdyby pstruh, žeroucí na dně, chytil návnadu, plaval by s ní pryč a přitom by prudce zatáhl za šňůru v navijáku a zajištěný naviják by se rozezvučel.

„Nevím," odpověděl Nick a sbíral dál dřevo na oheň.

Rozdělal oheň ze dříví, jež kolem naplavila voda.

Večerní větřík srážel oheň k mysu. Nick si sedl na deku. Za zády měl hustý podrost lesíku na mysu a před sebou záliv s ústím Hortons Creek. Ještě nebyla úplná tma. Světlo ohně se rozlévalo až k vodě. Viděl na dva ocelové pruty trčící nad temnou hladinou. Světlo se mihotalo po navijácích.

„Já nemám na jídlo žádnou chuť," řekl Nick.

„Tak dobře."

Jedl mlčky a pozoroval ty dvě udice a světlo ohně pohrávající na vodách.

„Dnes večer bude svítit měsíc," řekl Nick. Pohlédl přes záliv k horám, jejichž obrysy začínaly na obloze ostře vystupovat. Věděl, že za těmi kopci za chvíli vyjde kotouč měsíce.

„Ty víš všecko," řekl Nick.

„Když já si nemůžu pomoct," řekl. „Víš. Víš všecko. V tom je ta potíž. Však tobě je jasné, že všecko víš."

„Všecko jsem tě naučil. Ostatně, co vlastně nevíš?"

Seděl na dece a pozoroval, jak vychází měsíc.

„Já nevím."

„Ne, nevím."

Nick dál hleděl na měsíc, který vycházel na kopci.

„Už to není ono."

Pokračoval: „Je mi, jako by se to všecko ve mně někam propadlo. Nevím, co bych měl říct."

„Ne," řekl Nick.

Zůstal tam sedět s hlavou v dlaních.

„Tak dobře," souhlasil Nick. „Odtlačím tě."

Loďka plula po vodě zalité měsíčním světlem. Nick se vrátil a položil se k ohni na deku, obličejem k zemi. Ležel tak dlouho. Ležel tam, ještě když slyšel, jak lesem na paseku přichází Bill. Cítil, jak se Bill blíží k ohni. Bill se ho ani nedotkl.

„Odjela v pořádku?" zeptal se Bill.

„Ano," odpověděl Nick, vleže, s obličejem stále zabořeným do deky."Měli jste spolu výstup?"

„Ne, žádný výstup nebyl."

„Jak ti je?"

„Prosím tě, běž pryč, Bille! Běž na chvíli pryč.

Bill si vzal z košíku na jídlo sendvič a šel se podívat na udice.

končí Marjorie)

Obdobnou metodologií, jako Hemingwayovu povídku Když cosi končí, upravil Michal Šanda stěžejní román Boženy Němcové s vypreparovanou titulní postavou. Kniha Bez babičky vyjde v dubnu v Nakladatelství Petr Štengl

Brusinkový komplex

Filip Špecián

Sem nechtěl, né?

Filip Špecián (*1978) Občas literárně tvořící osoba, vystudoval fotografii.

Byl sem tam

No jó byl sem tam
byl sem se potápět v tom Turecku
a pěkný ti řeknu pičo
fakt to je moc pěkný pod tou vodou
jako první den jsem byl úplně v piči
to sem teda jako čuměl

druhej den už sem bral všechno co šlo
sem toho přivez plnej kufr
to buď prodám nebo to vyhodim do píči
to smrdí jak sviň
no nic

třetí den viď to už sem začínal lovit
nejdřív ty malý rybky
ty šly v pohodě chytit
tak sme to se starou žrali viď
některý byly dobrý
a některý teda na piču
von mi to pak ten jeden cigoš tureckej
von mi to pak i ukazoval na ceduli
prej tyhle si nesměj lovit
ty sou chráněný
ale jak já to mám vědět
co jako umim já jako turecky
tak sme to vyhazovali viď

nó ale potom ten čtvrtej den viď
ti takle plavu kolem těch korálů
a najednou chobotnice viď
ták za ní viď
vona to nebyla nějaká ta veliká
mohla mít já nevim třeba takovejch těch
metr a půl viď
no a tak za ní sem plaval
ty vole ta byla rychlá
ta svině
no nakonec sem jí zahnal do takovejch
jako skal
a vona ta svině zalezla do takový díry
a já za ní tam strčil ruku viď
a akorát vole
akorát přesně jak mi končily prsty
tam jí začínalo to tělo
nebo co to je

tý vole a teď sem kouknul na kyslík
a měl sem tam ještě tak na pět minut viď

takže v klidu viď
tak sem tam porád po ní chňapal a vona tam byla jakoby rozplácnutá
a úplně se jako roztáhla po tý skále né
hele já už šel do obrátek
teď vole kyslík už docházel
já už měl vole nervy viď
tak sem se tam úplně jako nasoukal
jako za ní né
teď vona ty chapadla roztáhlý to měla na všechny strany
a já jí nemoh za nic čapnout viď
tak sem se tam ještě víc nacpal
no to víš to byl adrenalin
teď mi docházel ten kyslík
teď už jsem myslel že se tam jako zašprajcuj vo ty skaliska
no tak sem to ještě zkusil co nejdál viď
no a taky že jó
akorát sem jako došách přesně na ní viď
víš jako na ten její střed
vona se porát držela těma chapadlama svině

no měl sem poslední minutu viď
tak sem se nasral a dal sem jí asi štyry pěstí do tý píči
do toho jako středu nebo hlavy já nevím to je jedno
nó a vona povolila svině
a jedno to chapadlo se taky pustilo
ták sem ho hned čapnul viď
vytách sem kudlu a uříznul jí ho
pak už sem musel nahoru docházel mi ten kyslík
a pak už sem na ní sral viď
to víš já byl hotovej
to byl dlouhej boj viď
nó a pak sme to chapadlo normálně se starou sežrali

Poezii a prózu publikuje od roku 2006 ve *Tvaru*, *Psím víně*, *H_aluzi*. Vyšla mu kniha *Nejvíc plivanců je na střídačce hokejistů* (2011). Účastník antologie *Nejlepší české básně 2010 a 2012*.

Sem nechtěl, né?

To my měli na vesnici kohouta viď
a von to byl sousedův nějakej výstavní
a von s ním vobjížděl výstavy a statky
a na těch statkách jim tam vojížděl ty slepice
a voni pak měly pěkný kuřata
no prostě to byl bezva kohout

no ale jednou viď
já byl po ňáký tý tancovačce
a zle mi bylo doma
jé jak mě ti bylo zle viď
nó a do toho tendleten
a porád mi ječel a kokrhal
a mě ti to tak sralo
a já myslel že se mi rozletí hlava
a von pořád to jeho kykyryky
a já už najednou nemoh
tak sem tam popad tu starou podkovu
a hodil sem to po něm viď
nó a vod to chudák koupil přímo do nohy

a po tejdnu mu to začalo nějak hnisat
a bylo to horší a horší
a nakonec mu prostě vodhnila a vodpadla
a ten byl nasranej viď
ten řval
kdo mi ho teď nahradí
a výstavní rambajs
a žádanej kohoutek viď

no tak jsme vzali drátek
to sem mu tam takle jako provlík tím zbytkem tý nohy
a přidělali sme mu tam nožičku vod panenky
hele tén byl rád viď
měl nalakovaný nehty
a normálně s tim chodil
a každý ráno kokrhal
a stala se z něj normálně atrakce viď
a lidi vedle z vesnice se na něj chodili koukat
a všichni mu říkali kapitán Morgan
a byla to chlouba celý vsi

Nejdřív volala ta Ludvovo máma, kde jako jé syn, né. A já říkal, že von jel včera kolem tý desátý z hospody rovnou domu na tý svojí Babetě. A vona, že von teda nedorazil a jestli není u Bohouše. No tak sem to začal procházet. Bohouš, ten se zrovna probouzel v obýváku. Franta, ten tam chodil po tom baráku celej zasviněnej vod krve. Ta Bohoušovo ségra furt brečela v kuchyni a srkala u toho čaj a Bohouš jí furt říkal „ty vole neřvi, aspoň po ránu drž hubu“. Ale Ludva nikde.

Brusinkový komplex

Jak mu to takhle jednou pěkně vyšlo

A tak já ti normálně sedím
cucám si to čtvrtý
a do toho telefon
a ten Pepík viď
přiď rychle ke mně
přiď hned ke mně
přiď dělej bomby

a já na něj co je vole
co je
a von teď né až přijdeš uvidíš

tak sem to tam kopnul viď
lístek sem tam jako nechal
že jako ještě přijdu viď

a mažu si to k tomu Pepikovi
a říkám si co chcé
co asi chcé?

teď von mi jak mi házel ty klíče z vokna
tak ještě řval dělej dělej
tak já ti vyběh ty schody
a von už na mě mával z tý koupelny viď

a já si říkal co chce dělat ten kokot?
tak tam přijdu viď
von hned nezouvej se nezouvej se
tak sem přišel do tý koupelny
a čumim viď

von tam má toho jejich psa
ňákej takovej ten pitt bull viď
a já říkám a co jako co jako

a von nic jenom mi ho tady chytni
já ho říznu viď
já říkám hele tak to jako prr viď
a von hovno prr
vyjel mi po starý
málem jí vykous ksicht z hlavy viď
tak já říkam tak ok kolik?

a von jo v poho čtyrku
říkám pět
dobrý pět

tak sem ho chyt
von ho říznul

teď to tam začalo chcát
vono to stříkalo na všechny strany
teď já byl celej vod krve
von taky
celá koupelna vod krve

a teď slyším viď klíče v zámku
tak tam kouknu viď
á děti dou ze školy

a děti hned doblej stlejdo
a já ahój děti
a ten Pepík hned ty čuráku
zavři ty dveře
zavři ty dveře
nó úplnej horor

tak mi dal ne těch pět viď
já se vrátil do tý hospody
dal jsem už jenom to jedno
a zaplatil
a šel domu

to mi to hezky vyšlo viď?

No a tak jsme tam, viď

Tak sme tam seděli a vono už bylo tak kolem desátý večír. Já, Franta a Bohouš sme tam seděli asi vod pátý hodiny, viď. Ale ten Ludvík, ten tam byl už asi vod tří. Hele, ten už byl vylitej jak rybník. A my na něj „tak jdi už domu, jdi domu, už máš dost, jdi do prdele“, a von že né, že ještě ubalí tu trávu a pak jako pojede, na tý svý Babetě.

A von ti bydlel takhle naproti tý naší vesnici, to musíš přejít přes tu Karlovarskou hlavní silnici, co vede na tu Prahu, né. A tam je někdy provoz a někdy né. Von tam bydlí i ten Bohouš a my sme měli jako skončit u toho Bohouše, protože Bohouš říkal, že ta jeho ségra je ještě panna a že ho to sere.

Nó a my tam seděli, chlastali a hulili viď. A vono bylo taky hodně po tý dvanáctý a ten Franta jako že už deme do piči. A nám se nechtělo. My měli takovej hlad, že jsme nemohli ani chodit.

No, a tak sme šli přes tu vesnici takhle nachcaný. Voni furt ať se na to vyserem, že vona snad tou pannou ještě nějakej čas vydrží, že nám to jako neuteče a že pak za střízliva jako jó, že to bude lepší a člověk na to aspoň uvidí.

Ale my né, viď „deme, deme“, nachcaný jak hovada. No, a když sme byli na tý hlavní silnici, tak tam byly ňáký ty čáry namalovaný, na tý silnici a ňáký střepy, a tak Franta povídá „kucí ,hele, zase tu byla ňáká bouračka“ a mi no jó, no.

Tak to sme znali, páč sme odmalinka přejížděli z vesnice do vesnice a porád tam něco bylo rozflákanýho.

No, a jak my tam zrovna šli přes tu hlavní, tak v tom bordelu se lesklo to maso.

A já k tomu přišel, sebral sem to, a vono to bylo ňáký maso, co asi nesli ženský vod řezníka, vod Majerů a zřejmě jim to vypadlo z tašky. A teď my měli hlad, viď. Tak hned jak sme došli k tomu Bohoušovi, tak sem to hodil na pánvičku a zprudka sem to vosmach na cibulce.

No, a tak sme se najedli a teď jako že pudem na tu ségru, na tu pannu. A vona se bránila a furt jako že smrdíme a jdi se jako umejt porád. Tomu Bohoušovi to bylo jedno viď. A Franta, ten vyváděl, no a já byl už přežranej, tak sem to vzdal a šel chrápat na půdu, viď.

No a ráno.

To bylo, ty krávo. Nám bylo blbě.

Nejdřív volala ta Ludvovo máma, kde jako jé syn, né. A já říkal, že von jel včera kolem tý desátý z hospody rovnou domu na tý svojí Babetě. A vona, že von teda nedorazil a jestli není u Bohouše. No tak sem to začal procházet. Bohouš, ten se zrovna probouzel v obýváku. Franta, ten tam chodil po tom baráku celej zasviněnej vod krve. Ta Bohoušovo ségra furt brečela v kuchyni a srkala u toho čaj a Bohouš jí furt říkal „ty vole neřvi, aspoň po ránu drž hubu“. Ale Ludva nikde.

No a pak zase volala ta Ludvovo máma, že už ví, kde je. A že měl v noci nehodu a že ho odvezli do Rakovníka, do nemocnice. Ale že nic vážnýho, že prej jen nějaký odřeniny a akorát to lejtko. Že mu ten řetěz z tý jeho motorky nějak přeříz to lejtko a voni ty doktoři, že se na to vyprdli a ani ho nehledali, aby mu to přišili.

A teď já, jak sem přišel do tý kuchyně u toho Bohouše a viděl tam tu pánvičku zasviněnou, ták hned mi to došlo, viď. A že to bylo to jeho asi, to jeho lejtko. A tak to říkám těm klukům pak, viď a voni nechtěli věřit. Tak jako že pojedem za ním do tý nemocnice a koukneme, jak velkej kus tý nohy mu chybí. A jestli by to eventuelně odpovídalo.

Když sme tam přišli a von nám to ukazoval, tak vono to tak nějak asi zhruba sedělo. A teď já mu vyvětloval, že sem jako myslel, že to tam ztratila ňáká bába co šla vod Majerů z toho řeznictví a nemoh sem vědět, že to je ta jeho noha.

A von hned „ty zmrde, ty chcípáku zasraná, tys mi sežral nohu, viď?“

No a kucí, ty se smáli ,viď, prej „ty si debil, tys mu sežral lejtko, ty si debil“

No a já si říkal, že to bylo takový... takový jako... takový...

No řek sem mu že je docela nasládlej a von hned po mě hodil berlí a zařval ty „kanibalská svině“.

tak mi dal ne těch pět viď

já se vrátil do tý hospody

dal jsem už jenom to jedno

a zaplatil

Brusinkový

tak to tam necháš jo
a deš vole koukat na televizi
a teď vono to tam teče a taje
a tobě to je úplně jedno jó?
a ty pak jako deš kolem toho a vono
ti vůbec nevadí že je to tam ňáký mokrý viď?
a teď jak v tom tam hamstáš
a rozesíráš to po celym kvartýru
a je ti to úplně jedno viď
bych chtěl vidět co by ti na to řekla ňáká ta tvoje
až si ji tam taky jednou přivedeš domu
jo to bych chtěl móc vidět
jak ty jí to tam takhle jako necháš ty vole
rozcintaný
a vona kolem tebe porád jako ťuťu ňuňu viď
a miláčku sem a miláčku tam
a to nevadí viď já to zavřu a utřu jen lež
vod čeho jsem jako tady viď?

a co ten koberec taky vole
nacucanej jak sviň
já vim já vim
že je to píčovina to tam dávat
že to saje a pak když je to mokrý

Jak von tam jednou „zavři to né“

Hele von tam stojí dál
blbec
kouká na to a nezavře to
co čumíš? co čumíš?
to zavři né
když si u toho vole
ty to tahle taky děláš doma?
no neděláš viď?
a proč to děláš tady jako vole
no?
tady vole jako nic viď?
to není moje
to není moje viď?
no nekoukej a zavři to
kolikrát ti to mam říkat
zavři to

jo já vím
no a tak asi vyteklo ňáký svinstvo
teď se to tam chytlo na rantl
a tahá to zpátky tu gumu
a vytrhává jí to z těch dveří vole
a dycky se to přilepí
a je to hned venku
a takle pořád dokola

jó ahá
tak ty prostě dyž si jako doma

tak to tam necháš jo
a deš vole koukat na televizi
a teď vono to tam teče a taje
a tobě to je úplně jedno jó?
a ty pak jako deš kolem toho a vono
ti vůbec nevadí že je to tam ňáký mokrý viď?
a teď jak v tom tam hamstáš
a rozesíráš to po celym kvartýru
a je ti to úplně jedno viď
bych chtěl vidět co by ti na to řekla ňáká ta tvoje
až si ji tam taky jednou přivedeš domu
jo to bych chtěl móc vidět
jak ty jí to tam takhle jako necháš ty vole rozcintaný
a vona kolem tebe porád jako ťuťu ňuňu viď
a miláčku sem a miláčku tam
a to nevadí viď já to zavřu a utřu jen lež
vod čeho jsem jako tady viď?

a co ten koberec taky vole
nacucanej jak sviň
já vim já vim
že je to píčovina to tam dávat
že to saje a pak když je to mokrý
že to je nacucaný a nic se s tím jako nedá dělat
já vím zvedat to jak koko jako
a pak nějak vole fénem
nebo co já vim nějak jinak asi
že to jako dé jó
ale to právě vole nechci jó
slyšíš jo
nechci jako
já vím že to jde ale nechci
nechci znamená – hodně se to tomu jako vyhnout
nepřijít s tím do styku a nedělat to
dělat to pořádně aby se to nestalo

no tak to bych chtěl vidět vole
jak ty
ty vole
jak ty tam vole na to koukáš
a nic
to jo vole to ti tak žeru
tam vole lítáš s hadrem jak splašenej
už to vidim
z koupelny do kuchyně
z kuchyně do koupelny
hlavně jako aby vole blbeček tak neměl zasviněno viď?

hele čum přijdu otevřu, vemu, chytnu, zatnu, vytáhnu, zavřu a kouknu
slyšels né kouknu
tak ještě jednou
plesk
přijdu né
vemu si něco a co? a co? no co?
no kouknu jestli se to vole dovřelo né
normálně vole vočíčkama
po staru
jako to dělaj lidi vod pradávna
prostě když něco vole dělám tak jasný né
je jasný
že si taky pak kontroluju vočíčkama
od začátku až dokonce
dokonce jó
slyšels to
dokonce
to znamená jako konec započaté činnosti

a co večer co večer vole
když chrápeš
vono to tam furt teče a taje
a porát se to nacucává
zatím co ty spokojeně si slintáš
někam do polštáře
vono ti to teče vole v kuchyni
a ty nic ty si napouštíš válendu viď?

no nic
už jez
ale tu ledničku
tu ledničku příště stačí jen zlehounka přikopnout
a voni ty dvéře
voni už se
voni už se ty dvéře
ty dveře
voni už se přicucnou
k tý gumě
samy
víš
k tý
k tý
gumě
se
to
přižblemtne
se

Brusinkový komplex

a oni mnohokrát poučovali
„musíš chodit přes přechod pouze na zeleného panáčka“
tak začal chodit jen na toho červeného a od té doby mu nevadí dlouhé běhy
a taky radili
„musíš se hodně učit, abys byl moc a moc chytrý a měl dobré zaměstnání“

Oni pořád říkali

Oni mu pořád říkali
„když nebudeš jíst tak zemřeš“!
a tak nejedl pár dní a nezemřel
pořád říkali
„musíš se naložit do vany a tam se pěkně ohřát“
a tak šel k nejbližšímu horskému potoku a tam se cachtal v ledové vodě
a oni zas
„musíš si čistit zuby po každém jídle, minimálně třikrát denně“
a tak nečistil a dnes kroutí hlavou zubařka nad jeho pevným zdravým chrupem
a oni mnohokrát poučovali
„musíš chodit přes přechod pouze na zeleného panáčka“
tak začal chodit jen na toho červeného a od té doby mu nevadí dlouhé běhy
a taky radili
„musíš se hodně učit, abys byl moc a moc chytrý a měl dobré zaměstnání“
tak se neučil a chodil raději někam do lesa
a taky často opakovali
„když jsi nemocný, musíš jít okamžitě k doktoru, abys mohl být doma a mohl jíst prášky“
a tak přestal chodit k doktoru a léčil se sám
a vyhrožovali
„když nebudeš mít zaplacenou elektřinu, tak budeš doma po tmě a neuvidíš nic v televizi“
tak se naučil chcát po tmě, začal více číst a představovat si různé obrazy
a taky ho strašili
„když nebudeš platit nájem, tak tě odsud vyhodíme, půjdeš do lesa a tam umrzneš, hovado jedno“
no a tak neplatil nájem, šel do lesa a tam začal topit dřevem, které posbíral
a voni zase začali vyhrožovat
„to dřevo není tvoje, vole, to patří lesům české republiky“
tak se tedy těch lesů, stromů, české republiky slušně zeptal, zdali jsou svoji
a pokud ano, tak jestli s nimi může topit a okamžitě dostal svolení

no a nakonec mu teda řekli, že si ho jednou najdou a že uvidíš, hajzle jeden

tak tam pořád pálí to dřevo a doufá, že ho hledají
a až ho najdou, tak by se taky mohli ohřát,
něco dobrého pojíst a poklábosit o životě
jak to de...a tak

* * *

Od té doby, co ho pustili z basy, chodil přes přechod.
Trávil tak denně celé hodiny. Už nebyl nic, už byl někdo.
Tu a tam zastavilo i nějaké to luxusní auto. Zpočátku tomu nevěřil, ale pak opravdu začali všichni stavět. Dělalo mu to moc dobře. Vybíral si ty nejdelší přechody ve městě.

Večery trávil tím, že vysedával po různých hostincích a hlavně u těch stolů, kde jsou častým tématem vozidla a jejich technická vybavení. Jaký typ, kolik koní, obsah válců atd. Vůbec tomu nerozuměl a obdivoval ty, jenž tomu rozumí, a dokáží o tom dlouho mluvit.

Jako osmnáctiletý dostal za vraždu čtrnáct let a na pokoji dělal většinou kurvu, páč, jak říkal sám, byl hodně hlubokej.

Jednou si přisedl a bylo zle. Přes dvě hodiny vzpomínal, kolik značek aut zná. Nechali ho. Pak vyprávěl o nejhezčích barvách automobilů, a ulicích kde v noci auta parkují. Po pátém pivu se rozkecal o tom svým vysněným. A že bude mít modrý fáro s oranžovejma blikačkama po stranách, dřevěným volantem, otvíracím kufrem, anténou s fáborkem, bude mýt sto dvacet koní, šest krav, dvě prasata, slepice, králíky, psa i holubi...a tak dál.
Nechali ho vykecat a pak pro něj objednali taxíka.
Už se tam nikdy neukázal.

Večery trávil tím, že vysedával
po různých hostincích
a hlavně u těch stolů, kde
jsou častým tématem vozidla
a jejich technická vybavení.
Jaký typ, kolik koní, obsah
válců atd. Vůbec tomu
nerozuměl a obdivoval ty, jenž
tomu rozumí, a dokáží o tom
dlouho mluvit.

22:48:44

Tak říkal Kadlík
že byl v tom Bahrajnu
v tom Bahrajnu byl
na autíčkách co jezdějí dokola po asfaltu
a že to tam není nějak moc hrozný
že ty ženský tam jsou v pohodě

že voni ty chlapi
voni
voni už ani neví
koho to doma vlastně mají
voni je rodiče vožení
teď jim daj ňákou tu nevěstu
a neví
normálně neví

voni jí dostanou zabalenou v tom koberci
vodnesou ji domu a neví
kouká tam na to
neví co s tím
ani to prej nerozbalujou
vůbec to nerozbalí
vůbec

jen když mu je prý už jako nejvíc smutno
tak ten koberec jen nařízne na patřičných místech
víš
na patřičných místech
a to mu stačí
von ji ani nepotřebuje vidět
von ji nerozbalí jak je rok dlouhej

23:52:33

To a letní poezie

Nevhazujte vajgly do pisoáru
já je pak musím vytahovat
a těma samýma rukama vám pak
točím pivo a nosím jídlo
děkuji

Milan Kohout

Živá voda

Živá voda

Někdy mám chvilky přítomnosti smrtícího vzteku
principů lidství v malých okamžicích
nepodstatných pohybech těl a jejich úst
věcí které se běžně přechází jen mávnutím ruky,
úšklebkem
Ale moje srdce praská nasraností a nemám sílu ho
kontrololovat, žije a myslí samo, mimo mé tělo,
je svobodné jako živá hmota pod drobnohledem dějin
jako prožitek skutečnosti
Sakra, jak mám držet hubu, když vejdeme do
soukromé restaurace Sedmý nebe v Plzni...
Náš kamarád Ind si dá rýži a smaženou zeleninu,
pijeme pivo a srkáme polívky,
svlažujeme to džusy
a indický výtvarník říká, že se celá jeho rodina složila
na letenku do Česka, aby viděl svůj obraz na Bienále
kresby Plzeň
otec je řidič autobusu v Novém Dillí
Ale nikdo se o Inda nestará, je ztracen v jiném světě
svého srdce, svých zvyků, svých tělesných potřeb a je
ubytován v nejdražším hotelu, který si musí zaplatit a
už nemá ani korunu
Tak za něj platíme účet a číšník se klaní
a Ind při odchodu ještě požádá o sklenici vody
číšník jízlivě prohlásí, že si majitel restaurace nepřeje,
aby se hostům servírovala voda z kohoutku
A už mé srdce opouští chladný rozum a vybuchuje
Doprdele, vždyť jsme vám tady zrovna nechali sta
korun za útratu a vy mu nepodáte ani sklenici vody?
MAJITEL SI TO NEPŘEJE
Beru si sklenici z baru sám, abych ji natočil na hajzlu,
vedle hoven hostů a zblitků nad pančovaným
alkoholem a zkaženým masem, konzervačními
chemikáliemi udržujícími žrádlo léta na pultech,
antibiotiky v tělech zvířecích otroků, pesticidy
soukromých farem...
Číšník zastaví pohyb mé ruky
přetahujeme se o sklenici,
Řvu
ty prase sobecký, ty duševní skřete...
Sklenice se nám vymkne z rukou
a prsty se k sobě neblíží, ale letí vzít výbušniny
a tříštící se sklo o zem tvoří tisíce ostrých střepů k
podřezání krčních tepen
Vyřiď tomu posranému podnikateli, co vlastní tadytu
hospodu, že je naprostý kretén a čůrák a že mu plivu

do toho jeho kapitalistickýho ksichtu
Tak dobře, já mu to vyřídím, ale tu sklenici vám
připisuji na účet
Cože, ty skřete a poskoku, sedni si třeba prdelí na ty
své soukromé střepy a jdi se pak vysrat, ty odpade
lidských hodnot...
Vycházíme ven,
Ind zírá a nechápe
stmívá se, drobně prší
Moje kočinka se k němu otočí a říká
To byla jen performance, víš...?

Stará mravnost

Sedíme v prosklené kavárně
Šarm buržoazie
Bunuelova noha
a ruka v kýblu na vytírání chodby
Proč ne?
Rychlokvašková podnikatelka
na mě ječí:
Seš debil, když na to mám, tak nemusím vytírat chodbu
společného domu, úklidovka to zařídí
Říkám:
Je to rozpad mravnosti, odlidštěnost, buržoazní hnus
házet na důchodce další platby
Nová buržoazie ječí dál:
Když to nemůžou báby vytírat, tak ať si zaplatí službu
Už je mně z ní na blití:
Buržoazní paničko, když bude vedle mě bydlet stařenka,
tak to za ní vytřu, ne? Najímaní služebníků je úpadek
Bunuelovy hrdinové se mně smějí
Rychlokvašková podnikatelka kvílí dál:
Ty komunisticklej debile, to se chceš vracet do totality?
Zařvu až do stínu lamp:
Ty píčo zasraná buržoustská, už ti smrdí vzít hadr do ruky,
ty shnilá mravnosti?
Jenom proto, že se ti podařilo nakrást prachy, tak utíkáš se
svojí smradlavou píčou do horních pater?
Vyblil bych se ti do ksichtu!!!
Manžel podnikatelky mě vláčí z jejich luxusního podniku:
vypadni odsud komouši, sem nepatříš
a práskne dveřmi
zase mně tvrdne srdce
a dýchám do trávy zapomenutí...

kresby Plzeň

otec je řidič autobusu v Novém Dillí

Ale nikdo se o Inda nestará, je

ztracen v jiném světě

svého srdce, svých zvyků, svých

tělesných potřeb a je

ubytován v nejdražším hotelu, který

si musí zaplatit a už nemá ani

korunu

Tak za něj platíme účet a číšník se

klaní

a Ind při odchodu ještě požádá

o sklenici vody

číšník jízlivě prohlásí, že si majitel

restaurace nepřeje,

aby se hostům servírovala voda

z kohoutku

A už mé srdce opouští chladný

rozum a vybuchuje

Doprdele, vždyť jsme vám tady

zrovna nechali sta

korun za útratu a vy mu nepodáte

ani sklenici vody?

MAJITEL SI TO NEPŘEJE

Nekonečná blbost?

Napsala mně Elizabeth,
že jestli zvolí Romneyho, tak to bude HOROR!!!
nasral jsem se a hned jsem jí odpověděl:
se vším respektem, Elizabethooooooo,
jakej je rozdíl mezi idiotem Obamou,
idiotem Clintonem,
idiotem Bushem,
idiotem Carterem,
a idiotem Romneym???
vždyť jsou to všichni jen loutky té samé moci,
vždyť jsou jen slouhové zbohatlíků,
vždyť jsou to jen kašpaři předhození nám Američanům,
abychom se vybili v kontrolovanejch,
směšnejch a zdravej rozum urážejících volbách,
který vůbec nic nezmění,
který jsou úplně k hovnu,
který jsou jen komedií
a systém se po nich
neotřásá,
nehroutí se,
naopak se nám za zády chechtá
a pošklebuje,
jaký jsme voslové a pořád jdeme za tou pouhejma iluzema
posranou mrkví
držící nás v nekonečném otroctví blbosti a omezenosti,
držící nás ve víře v náš systém,
o kterém se i ve snu bojíme říct, že ho není možné změnit,
že ho pořád zbožňujeme...
a pak se probouzíme zpocení,
zahlenění
a unavenýma očima hledíme na další svítání...
šel jsem se projít k bostonskému moři,
které už dávno odneslo bedny s čajem,
a čekám, co mně ta ubohá Elizabetha odpoví,
bojím se, že už čaj vůbec nepije...
měl bych jí koupit nějakou hezkou konvičku...

Greg Habern, 2011 Price list,
001 PAY MORE!
Mixed medias on wood, 79/56 inches, $12.500.00

To opravdu věříš, tomu co děláš?
Zíral na mě a za jeho zády visely obrazy
rozpadajících se hodnot Ameriky
Newyorská galerie na pontonu se kývala v přívalech
ledového větru klouzajícího po Hudson river
Vzteklý vzduch se ještě zatočil do vývrtky
a zabodl se do nejvyššího nosu Empire State Building
Věříš, že by měli umělci říkat pravdu?
nakláním se nad ním v závanu posledního náporu
Weather Underground v cákancích rudé barvy
Mickey Mouse vypreparovaný v Číně
Cáry americké vlajky tekoucí z prdele gorily
šplhající na věžáky
Olejářská firma culící se nad horou mrtvých těl peněz
Takže říkáš , že tomu, co maluješ, věříš?
Jěště jednou vyrovnám kývanec vln staletí
ale pak už neudržím rovnováhu
Ty zmrde
kurvo na trhu s poslední večeří
která byla naším jediným žrádlem!!!
Ty pokrytče zubožený otroctvím kšeftu!!!
Vole zapřažený do káry nekonečných nohsledů
a lánů prodavačů svých chlopní
otevírajících se toku drcených peněz
v umělém roztoku lásky a péče o zdraví kmene!!!
Jsi prase prodávající svůj vlastní rypák!!!
Ale to mě , jako už po tolikráté,
zase vlečou gorily z galerie
a čínská vlajka s hvězdičkami a modrobílými pruhy
se zmenšuje i s hrdinným obchodníkem kritiky obchodu
Očistím si kalhoty od prachu cesty
a narovnám se
Potom zmuchlám ceník angažovaného umění
a pošlu ho po větru nábřežím snů o soše Svobody
postavené na úplně jiné planetě...

Anthony Cole (1958) – Narodil sa do celkom obyčajnej londýnskej rodiny. Aktívne tvorí od polovice sedemdesiatych rokov, keď sa zároveň naplno ponoril do vznikajúceho punkového hnutia. Výrazne ho ovplyvnili stretnutia s básnikmi Billy Childishom a Peterom Roweom. Po dokončení strednej školy študoval dva roky históriu na prestížnej oxfordskej univerzite. Odvtedy sa živí manuálnou prácou. Publikuje výhradne v undergroundových magazínoch (Scar, Finnegan's Stake), oficiálnym platformám sa programovo vyhýba.

Anthony Cole

Nechceš si pozrieť nejaké porno?

Z porozprávala mu o rodičoch o bývalých vzťahoch výtvarnom umení

Nechceš si pozrieť nejaké porno?

Zapálil sviečky
navaril jedlo

sedeli spolu na zemi
on fajčil

porozprávala mu o rodičoch
o bývalých vzťahoch
výtvarnom umení
ktoré má rada

všetko sa vyvíjalo skvelo

tento chalan má ale tendenciu kurviť
čo mu príde pod ruku
tento večer
nebol výnimkou

pozrel sa jej do očí
a opýtal sa

Would you like to watch some porn?

He lit a candle
cooked some food

togather
they sat on the floor
he smoked

she told him stories
about her parents and former
relationships
and how she loved
fine art back at
the university

everything was going on
just fine

but this lad tends to fuck up
everything and
this evening
was not an exception

he looked her in the eyes
and asked

Modern Guy

Čítal som rubriky Sex & Vzťahy
v každom magazíne

chcel som poznať
všetky erotické sny
skutočne chce aby ju vyšukala
parta černochov
má rada vyholených mužov?

čo si obliecť na prvé rande
večera nemusí byť drahá
ide o intimitu

štyri znamenia že ste jej sympatický

prvý sex
ako sa vyrovnať s trapasmi?

ako spoznáte že vás váš muž miluje?
udržte si iskru

spoločné bývanie: ako sa nezabiť

ako zistíte
že sa máte rozísť
tri znamenia toho
že vás podvádza

klišé

it was all just cliché

obliekol sa

podnik na opačnej strane cesty

bol prázdny

dal som si pivo

len aby som sa ukľudil

Modern Guy

I read all the Sex & Relationships sections
in every magazine

I?d love to know
every erotic dream
wether you really fantasize
a pack of black guys
or
prefer a clean shaved man

what to wear on a first date?
dinner does not have to be expensive
intimacy is the key

five body-language signs that she's into you

first sex
how to deal with embarrassing bloopers?

do you know that your man loves you?
seven ways to keep your relationship fresh

living together: how to not kill each other

when to break up
three signs of
his cheating

it was all
just
cliché

V noci

Zaspala a
ja som si zapálil

obliekol sa

podnik na opačnej strane cesty
bol prázdny
dal som si pivo
len aby som sa ukľudil

objednal druhé

nevyzeráš príliš OK

povedala

mala unavené oči a
skvelú postavu
krátku sukňu mohla mať

dvadsaťtri
dvadsaťpäť

bola nesmierne sexy
mierne ožratá

skap
povedal som
len aby som s ňou nemusel spať

At night

She fell asleep
and I lit a cigarette

dressed up

bar across the street
was empty
I drank the first beer at once
just to calm down

ordered second one

you don?t seem okay

she had tired eyes
great figure
short skirt

twenty-three
twenty-five
years old

extremely sexy
slightly drunk

die
I said
just not to fuck her

Redundancia

Unavuje ma to

nadbytočné spomienky
kurva
pamätám si rodinné problémy
svojich spolužiakov zo strednej školy
byty svojich frajeriek
fotky všetkých matiek
niektorých fotrov

potom sme sa rozišli
a možno už aj všetci umreli

pamätám si ich túžby
názory

zdravotné problémy

ľudia mi poskytujú informácie
ktoré môžem zneužiť
a zneužívam

ak ste tak slabí
že sa vám zdám silný

nechajte sa oklamať

Redundancy

I am tired

of redundant memories
I remember family issues of
my highschool friends
apartments of every girl I have
ever been with
photos of every mother
and some fathers

then we break
and their parents might be
even dead today

their desires
their beliefs

health issues

people provide me with informations
that I can exploit
and I do exploit

if you are weak enough
to find me strong

let yourself be fooled

nadbytočné spomienky
kurva
pamätám si rodinné problémy
svojich spolužiakov zo strednej školy
byty svojich frajeriek
fotky všetkých matiek
niektorých fotrov

len z času načas sníva
o džungli vonku
o ženskej ktorá začína v koncoch jeho prstov
a končí niekde v jeho žalúdku

Stories

toto je príbeh

ktorý hovorí o jednom chlapovi
ktorý prestal fajčiť
a prestal si aj honiť
nakoniec prestal chodiť aj do práce

Pochopil
že nápady a myslenie
sú len deviáciou
slepou uličkou evolúcie

prestal myslieť
prestal čítať
dokonca prestal chodiť von

len z času načas sníva
o džungli vonku
o ženskej ktorá začína v koncoch jeho prstov
a končí niekde v jeho žalúdku

pre tohto chlapa
čas je len vták
tráva spievajúca jednohlasom

jeho svetom tečie voda

len sedí
a väčšinu času
venuje arteterapii

Stories

this is the story

that tells about this guy
who ceased to smoke
quit wanking
and eventually stopped going to work

He understood
that ideas and thinking itself
are just deviations
an impasse of evolution

stopped to think
stopped to read
he even stopped going out

from time to time he dreams
about the jungle outside
about women that begins in his fingers and
ends somewhere in the stomach

for this guy
time's a pecker
flowers sing in unison

Water flows through his world

he sits
a majority of time he
devotes to
art therapy

Akurát Wenova sestra
má pekného priateľa
nemám šancu

Wen práve odmaturoval
a ide do prváku

šiel teraz do hlavného mesta
fotil sa pred monumentami
páčilo sa mu tam

Why Wen's father fucks his mother?

Nikdy nepochopím
prečo Wenov otec šuká Wenovu matku

Wenova matka je tlstá aziatka
okolo päťdesiatky
zatiaľ čo Wenov otec je sympatický beloch

má atletickú postavu
často hráva s Wenom futbal
alebo rugby

Wenova matka má aj vrásky
ježiši

No Wenova sestra
je skutočne sexy

Asi tak v mojom veku
a dosť možno vyzerá ako jeho matka kedysi
nuž v tom prípade viem pochopiť že Wenov otec šukával Wenovu matku

Akurát Wenova sestra
má pekného priateľa
nemám šancu

Wen práve odmaturoval
a ide do prváku

šiel teraz do hlavného mesta
fotil sa pred monumentami
páčilo sa mu tam

tu je s otcom a matkou
toto je Washington Monument
toto je The White House

ak by nebol tisíce kilometrov ďaleko
a ešte aj cez more
fakt rád by som si s ním dal pivo

Wen bude študovať fyziku
je dosť smutné že jeho najlepší kamoš
ide na anglickú literatúru

Snáď si nájde niekoho nového
alebo ženskú
ale najprv sa naučí že normálni ľudia
nepočúvajú metal

s Wenovým otcom to tiež nebude tak zlé
má novú kamarátku
posiela mu nejaké pesničky

dosť možno to s nimi dopadne
dobre

a ak sa dokonca naučia
zabezpečiť si facebook
mali by byť úplne
OK

But Wen's sister

has quite a handsome boyfriend

I have no chance

Wen just graduated

he is heading for his freshmen year

recently he went to the capital city

he has pictures in front of monuments

Wen enjoyed it there

Why Wen's father fucks his mother?

I will never understand
why Wen's father fucks Wen's mother

Wen's mother is a fat Asian
in her fifties
while Wen's dad is sympathetic white guy

has athletic figure
and often play football with Wen
or rugby

Wen's mother also has the wrinkles
Jesus

But Wen's sister
is really sexy

She is about my age
quite possibly looks like her mother used to
well in that case I can understand why her dad fucked Wen's mother

But Wen's sister
has quite a handsome boyfriend
I have no chance

Wen just graduated
he is heading for his freshmen year

recently he went to the capital city
he has pictures in front of monuments
Wen enjoyed it there

here
he?s with his father and his mother
this is Washington Monument
this is The White House

if he wasn't thousand miles away
and across the sea
I'd love to have a beer with him

Wen will study Physics
is quite unfortunate that his best friend
goes to the English Literature

But perhaps he'll find someone new
or a girl
but first he should learn
that normal people do not listen to metal

with Wen's dad is also not so bad
he has a new friend
she sent him some songs

it can go quite well
with them

and if they'll even learn how to
secure their facebook
they should by totally
OK

Přeložil

Dominik Želinský

Liszt a Wagner...

Z

porr

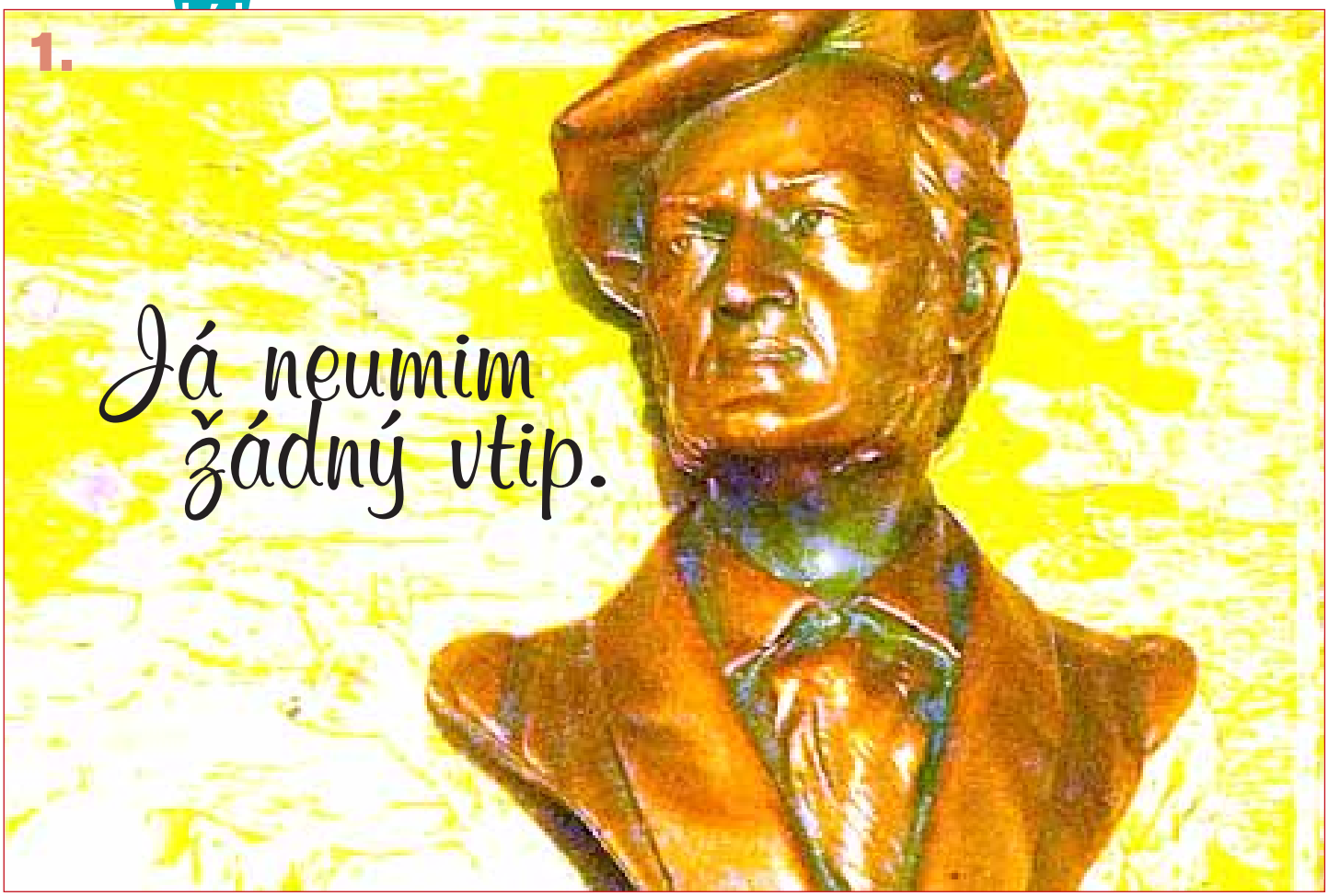
rov

nou do

ser

v Piešťanech

2.

No vidíte.
Už jste řekl vtip.

Tak dobře. Když jinak nedáte:
Přijde pán do restaurace a z ucha mu čouhá pórek. Pán se usadí, objedná si, číšník ho obslouží, pán se nají, zaplatí a odejde. Na druhý den to samé. Pán přijde, čouhá mu pórek, nají se, zaplatí a odejde. Třetí den pán přijde a z ucha mu čouhá mrkev. To už číšníkovi nedá a zeptá se: Promiňte, pane, mohu se vás zeptat, proč máte v uchu tu mrkev? Protože pórek už neměli.
Je to lepší?

3.

Není.

Z porna rovnou do seriálu

Minutové

V říjnu loňského roku začala stanice ČRo 3 Vltava vysílat minutové hry. Autorkou a dramaturgyní tohoto úspěšného projektu je Kateřina Rathouská. Svou minutou do bezbřehého éteru přispěla řada dramatiků a spisovatelů, mj. David Drábek, Daniela Fischerová, Petr Kolečko, Miloš Urban nebo Mario Buzzi.

Minuta mezi psem a vlkem aneb Proč máš tak skleněnkovité oči?

David Drábek

Znělka" – štěkot, bečení, kníkání, štěkání, bzučení, kvokání, vrčení i nepokrytý řev...

PES: Pěkný večer, nebo co máte za část dne... Já v tom mám logicky trochu hokej, protože jsem vycpaný, že. Vycpaný pes. A považte – Alík. Existuje jelimánkovštější jméno udělované českými kynology?

VLK: Ne.

PES: Ech, kdo to řekl?

VLK: Hádej, mazlíčku.

PES: Bříťa? Ťapka? Kiki?

VLK: Jsi vedle. Já jsem hardcorové zvíře, můj milý, žádná ochočená servilní čamrda...

PES: Vlčák!

VLK: Jsem vlk! Lupus homini lupus! Vlk člověku vlkem, ty degenerovaný Alíku, ty rabe...

PES: Přátelství s lidmi není ostuda. Můj páníček mi házel aport a dovolil mi spát na starém ušáku...

VLK: A pak řekl : Zavři oči, brouku – a FIK!

PES: Ne-e.Vdechnul jsem granuli a nikdo nebyl doma...

VLK: To já si to rozdal s džípem. Patřil lidem z Greenpeace. Vezli v něm velikánskej transparent s mojí fotkou a nápisem „Vlk zpátky v českém lese". Nějak jsem se jim přimotal do cesty...

(Zasmušilé ticho.)

PES: Máš upřímné oči...

VLK: Vole.

Strauss a navigace

Petr Mančal

Uvnitř auta. Navigace. Prší, stěrače. Hlas navigace je totožný s hlasem Ženy, jen je lehce deformovaný.

NAVIGACE: Po dvou stech metrech zahněte prudce doprava, a pak zase doleva.

ŘIDIČ: (nervózní) Tady už jsem byl, ne? Do háje...

NAVIGACE: Po sto metrech zahněte prudce doprava, a pak zase doleva.

ŘIDIČ: Co je to za blbost?!

NAVIGACE: Právě jste dojeli na místo určení. Hezký den.

ŘIDIČ: Co kecáš?! Tady žádnej koncertní sál není! Není!

(Ozve se telefon.)

ŘIDIČ: Sakra. (přijme hovor) Ahoj, Markéto.

ŽENA: Petře, proboha, kde jsi? Čeká tu na tebe tisíc lidí!

ŘIDIČ: Já vím... nemůžu najít tu halu.

ŽENA: Jak to? Vždyť jsem ti půjčila navigaci.

ŘIDIČ: No jo, ale nějak blbne.

ŽENA: Přece jsem ti říkala, že až přijedeš k tomu řetězovýmu mostu, tak po dvou stech metrech zahneš prudce doprava, a pak zase doleva. A po tři sta metrech dojedeš k hale.

ŘIDIČ: Něco podobnýho ta navigace říkala taky...

ŽENA: A řetězový most jsi přejel?

ŘIDIČ: Ne. Žádnej tu nikde neni.

ŽENA: Petře, kde teda jsi?

ŘIDIČ: *(naštvaně)* No přece ve Straussově ulici v Linzi!

(Ticho.)

ŽENA: Ale koncert máš ve Vídni. *(pauza)* Straussova Strasse 22.

(Ticho.)

ŘIDIČ: *(rezignovaně)* Strausse jsem vždycky nenáviděl.

Syn

Dora Viceníková

SYN: Tati, když je kráva bílá, tak dává bílý mlíko... když je hnědá, tak hnědý... a když je flekatá... Tak jaký?

OTEC: *(Nevnímá ho.)* Neviděls můj telefon? ... Á tady je.

SYN: A jak to, že když sním třešně nebo banán, v záchodě je to vždycky hnědý?

OTEC: Kde jen ta maminka může být? Já už budu muset do práce...

SYN: Já to nechápu.

OTEC: Co? Co nechápeš?

SYN: Proč já jsem já...

OTEC: Poslouchej, kamaráde, budu muset jít. A ty tu budeš hodnej, jo? Maminka určitě hned přijde. Pa.

SYN: Tatí, zapomněl sis tady knížku... *(Zaklapnou dveře, Syn knížku otevírá, pomalu a neumětelsky čte.)* „Vždycky jsem si myslel, že život musí být něco jednoduchého, něco, co se dá brát jako souhrn malých, donekonečna opakovaných rituálů. Rituálů případně trochu hloupých, ale v něž se dá věřit. Život bez investic a dramat. Tak si však lidé život neorganizují. A taky jsem si myslel, že důstojnost člověku dodává utrpení. Ve skutečnosti však to, co člověku dodává důstojnost, je televize."

MATKA: Tady jsi, broučku, promiň, zdržela jsem...

SYN: Mami, co je to rituál?

MATKA: *(Nevnímá ho.)* A táta si klidně odejde a nechá tě tu samotnýho. Pojď, pustím ti televizi.

Chutnalo ti to?

Jindřich Šídlo

Muž a žena dojídají, sobotní polední klid, v pozadí hraje Radio X línou skladbu.

MUŽ: Děkuju, bylo to moc dobrý.
ŽENA: *(lehce nejistě)* Fakt ti to chutnalo?
MUŽ: *(vlídně, s úsměvem)* No jasně.
ŽENA: *(lehce nervózně)* Když já nevim, jestli ti to chutnalo. Ty nikdy nic neřekneš.
MUŽ: *(stále ještě klidně, byť bez úsměvu)* Ale vždyť ti to říkám. Bylo to výborný.
ŽENA: *(přechází k agresivnějšímu tónu)* Hele, víš co? Vopravdu se do toho nemusíš nutit. Jestli ti to nechutnalo, normálně mi to řekni. Můžu to příště udělat tak, jak to máš rád.
MUŽ: *(lehce nervózně)* Neblázni... Bylo to bezvadný.
ŽENA: *(velmi naštvaně)* Já se na to příště normálně vykašlu, na to fakt nemám nervy. Nevim, proč se s tim dělám.
MUŽ: *(taky naštvaně)* Tak to je úplně super.

(Chvíli hraje jen rádio.)

ŽENA: *(smířeně)* Tak promiň. Já jsem jen nervózní, jestli ti to chutná.
MUŽ: *(taky smířeně)* To je dobrý. Já jsem taky nervózní a utahanej.

(Pauza.)

ŽENA: *(lehce nejistě)* A fakt ti to chutnalo?

Šnek

Mario Buzzi

Fanfára a la šnečí sprint.

ŠNEK: Dobrý den, já jsem šnek a chci vám říct vtip.

(Začne hrát hudba lento lentissimo.)

Jenže jak víte, máme jen minutku, minutěnku času a tak snad abych vám ten zbytek dopověděl někdy jindy.

Marian Karlický

Chrám nebytí

Polonahé grafy

Svítáním se obrysy ještě nespojily,
zůstávají otevřené
Šněrovací hlava připomíná botu s rozvázanými tkaničkami

Kniha pramení v zaprášených regálech
Stator oplodněného boha

Převrácená malba otáčela nahými koly
Krok v přesýpací poušti

Svými křivkami jsi osprchovala Madonu
a pokřivila struny

Načasuj minulost!
Hrob dění v pondělí

Uvnitř fotbalového míče žil slabikář

Jdi slovem!

Přenášením triptychu minulost dozrála,
zatímco lebka je v pozorovateli
Lokomotiva navíjí řeku

Jsme marionety rozpínajícího se jeviště,
táhnou divoké husy

Větrem nabíjej chodby!
Křik zasetého pole

Slova se dívají do noci jako krajka

Letící ploty se mění na kubizmus,
v zákrytech běžců je klonován stín

Nad hlavu zvedněte rýč!

Jsi v čele svého čela

Kam směřuje ticho?

Odpojením od hmatu jsme se zbavili strun

Je noc s přišitýma rukama
i krabice se potápí

Přijďte vyklopeni z forem,
plni hmoty a kyklopského zdiva
Ještěrka na okamžik vznikla na hrotech svědomí

Taste rozměry!

Ty na mé ruce, červánková
Soumrak je Vaše Blahorodí
Chůze po židlích

Házíme kamínky na římsu ženiny tmy

V bezvětří neplula žádná vzdálenost

Utopen v pohybu lyží,
v emoci fotbalové kličky
Prach sudu

Obdělej šachové pole!

Skutečnost se zakázaným čichem
Autobus sochařů

Láska se zmocnila dvou elektrod
Kolotoč koloběhů

Jsi víc než objem,
tmu tvarujeme v kufrech

Nápis je analfabet,
Socha v čekárně rozdávala úsečky
Polibek všech skupenství

Dnes byla velká snůška hlav

Zůstaň sítem!

Zapomněli jsme bloudit

Básně rýsují geometrické obrazce

Jsi zaslíbený prostoru!
Každá dívka zaujímá prostor, kterým se nemůžeš pohybovat.

Vlak se plní náboženskými okny

Tma zapadá za obzor
Žulová karavana kvete do noci
Ostrov, na kterém dýchám

Jeskyně se kutálí trním

Náhle opuštěný jazyk
dlažebními hlavami
Jsem roztahován tichem až k samovaru

Vyskoč ze svého objetí!

Čeření vlasatice na částice
Noc krémuje boty a češe hlavu blázna
Černobílá fuga stojí jako čáp

Nošení hlav ke studni
Trilobiti vždy pohřbívali své myšlenky

Nasypu Tě s květy do jednoho pytle

Na terase se rozsvítil umělecký blud, měsíční kruh se zorničkami
Vstup do Ty
Na krách polí plují semafory

Jak si vzpomenout na přítomnost?

Text ožil hmyzem
Každý má své schodiště

Bubny myšlenek

V bezvětří neplula
žádná vzdálenost

Utopen v pohybu lyží,
v emoci fotbalové
kličky

Prach sudu

Obdělej šachové pole!

Skutečnost se
zakázaným čichem

Autobus sochařů

Láska se zmocnila
dvou elektrod

Kolotoč koloběhů

Věty se stanou siluetami

Odměnou je stáří
Ruce ponechej ve vodě a zívej jako pradlena
Okapej!

Dnes to klouže i větru
Akvarely

Nahé světlo svítání,
na světské podlaze hoří ilustrace zubatého okna

Tancuj hmatem!

Co je kruhový směr?

Ticho jsme utěsnili vrzajícími dveřmi
Jezdectvo prachu se vrací k žulovému městu

Proč bloudíte s odjištěnou fanfárou?

V doprovodu mých kroků jsi mlčela
Utěsni klavír!
V doprovodu Tvých kroků jsem mlčel

Zbytečně se trháš na lásku a magnet
Střelka času je střelou nad branku

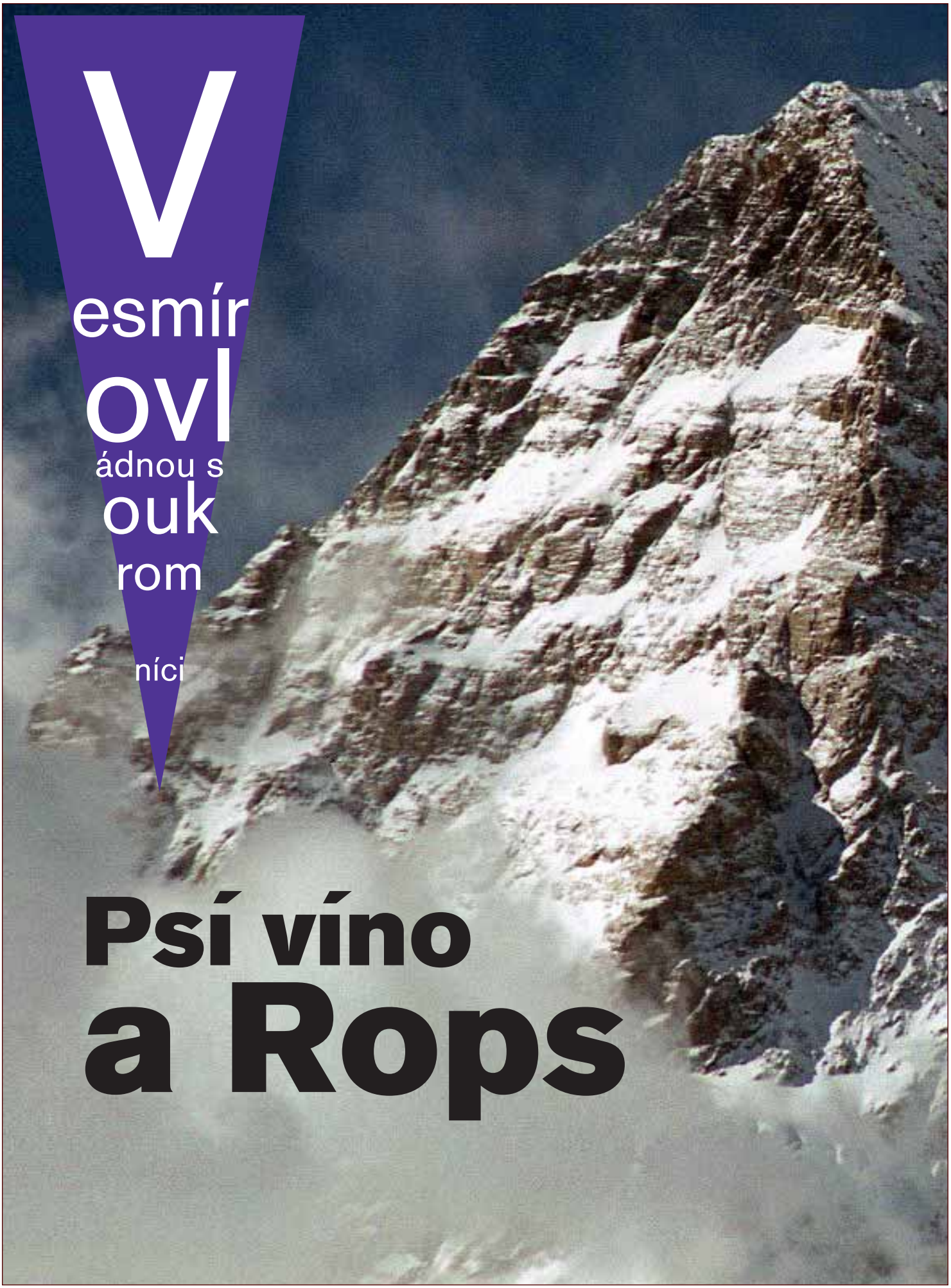
Les je obyvatelem paprsků

Křížem krážem se ptáš na oblohu,
na jejího člověka

Hory,
kde motýli padají na svá místa
a kvetou

Zasej těžiště!

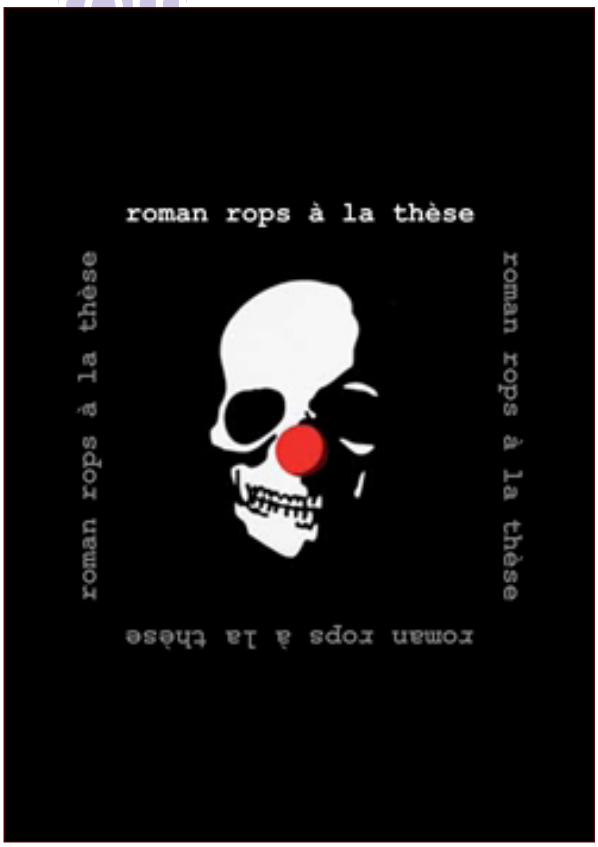
Aleje tepla

Vesmír ovládnou soukromníci

Psí víno a Rops

K2 leží na hranicích mezi Pákinstánem a Čínou v pohoří Kárákoram. Dosahuje výšky 8611 m.

K4 se nachází v nadmořské výšce 184 m v Praze v Celetné ulici. V tomto studentském klubu Univerzity Karlo-

vy se 24. 1. uskutečnil večírek u příležitosti vydání *62. čísla časopisu Psí víno*. Básně tu přečetli Ondřej Hanus, Milan Ohnisko a Pavel Ctibor. K tanci a poslechu, k pláči i pobreku zahrála kapela Vobezdud. Součástí akce byl křest prvotiny Romana Ropse *A la these*. Jak vidno z přiložené fotografie, básník byl z toho naprosto v hajzlu, proto z jeho sbírky četl nakladatel Petr Štengl.

Michal Šanda

Dramatická

Zuzana Chvatíková: Čína očima – Mráz z Pekingu

Drama a d

álni

Peking v překladu doslova znamená „severní město“. Působí opravdu celkově velmi chladně. A to nejen v zimě. Na první pohled jsou všude než široké pravoúhlé ulice tvořené rozlehlými budovami moderní zástavby. Každá z těchto vysokopodlažních budov má opuletní přízemí zvící dvou až tří pater, což jí má zřejmě dodat na důležitosti. Není ovšem vůbec jasné, k čemu tyto kolosy slouží, protože ani ve tři hodiny odpoledne, kdy už je v zimě tma, v nich nesvítí jediné okno. Snad se jedná o desítky budov vládních, protože hlavní město přece rozhoduje o celé velké zemi a na všechno je tedy potřeba nějaký úřad, i kdyby bez úředníků. Našinci z toho není zrovna dobře, nikde totiž není ani živáčka. Tedy kromě umolousaného vrátného, který je přidělen ke každé budově. Je to vždycky hejsek, co mu dali uniformu, tedy dlouhý zelený vatovaný kabát s výložkami a placatou čepicí, aby plnil rozkaz, a který si myslí, že toto zase dodá na důležitosti jemu. Nesedí uvnitř, ale poflakuje se venku před budovou, je rád, že má tenhle státní flek, nudí se, má roupy a hluboko do kapsy a z očí mu jasně kouká hlad po nějaké šmelině. Západní návštěvník se tomuhle všemu usměje, zatímco našinec je nesvůj. Jeho dávný instinkt z dob, kdy v Čechách vládli komunisti, mu říká, že s těmito zemljankovými kádry, s těmito rychlokvaškami, není nikdy radno žertovat. A tak je nefotí.

D
rama
a c
álni
ci

Chlad v hlavním městě Pekingu však musel být již odedávna. I takzvané „Zakázané Město“ – což není městská čtvrť, ale bývalý císařský palácový komplex, který se, ostatně jako celý Peking rozkládá na neuvěřitelně velké naprosto rovné ploše, působí velmi stroze. Jedinými interiéry jsou sem tam rozeseté přízemní budovy, jinak jde převážně o nekonečně rozlehlé pravoúhlé exteriéry, které jsou jeden jako druhý a které ani největší nápor turistů nemůže zdolat, takže jsou liduprázdné. Prostor jako stvořený pro dvorní intriky, nudu a tajné milostné deníky císařoven. I pro návštěvníka je to trochu nuda, protože z těch pár interiérů, co tu jsou, není zřejmě ani jeden zpřístupněn veřejnosti, ač očividně neslouží k žádnému jinému účelu. Historicky je Zakázané Město jistě velmi cennou památkou, ale celkem na něm nic není. Zajímavé detaily v těch několika čtverečních kilometrech stejnosti aby člověk pohledal.

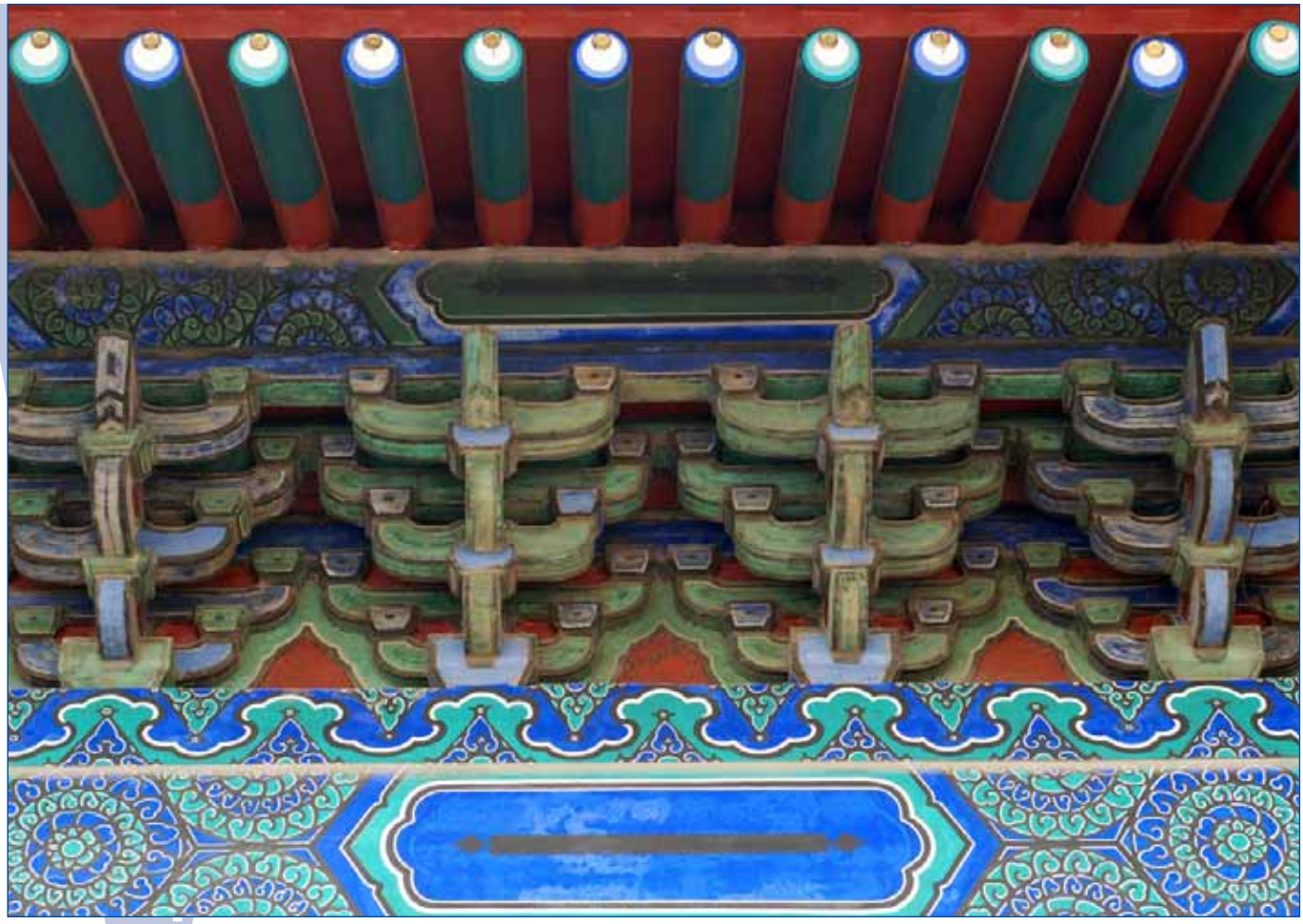
Modelky se bez kabátu nechají fotit i při teplotě pod nulou

Pes

Střecha

Jakožto simulace přírody tímto umělým meandrem v létě proudí voda

Hned za nekonečnou zdí Zakázaného Města se na stejně rovné ploše nachází něco jako pravoúhlé podhradí. Podle střech se jedná o domky s ne menší historickou hodnotou, než mají objekty Zakázaného Města. Podobají se jim tím, že jsou to také jenom přízemní stavby, ale liší se od nich hned v několika ohledech. Co do velikosti jsou daleko nižší a každý má půdorys tak nanejvíš dva metry čtvereční. Jsou na sebe natěsnány, a co se týče i té nejzákladnější statiky, nejsou naprosto nikterak udržovány. Ale na rozdíl od Zakázaného Města se v nich bydlí, a to rozhodně nijak přepychově. Působí spíš jako doupata bezdomovců. O kanalizaci ani topení nemůže být řeč. Celkový chlad je tu v zimě ještě umocněn studeným sluncem, které jakoby vše spalovalo suchým mrazem.

I pro čínského turistu je to trochu nuda

Fruit
Navel

Řidítkové návleky na ruce v Čechách neznáme, protože v zimě se u nás na kole moc nejezdí. Zato v Pekingu jsou nutností, protože bez kola se prostý člověk nikam nedostane a v interiérech, ani v těch vládních se ani při 0 °C moc netopí, kdyby se snad chtěl cyklista ohřát do zásoby.

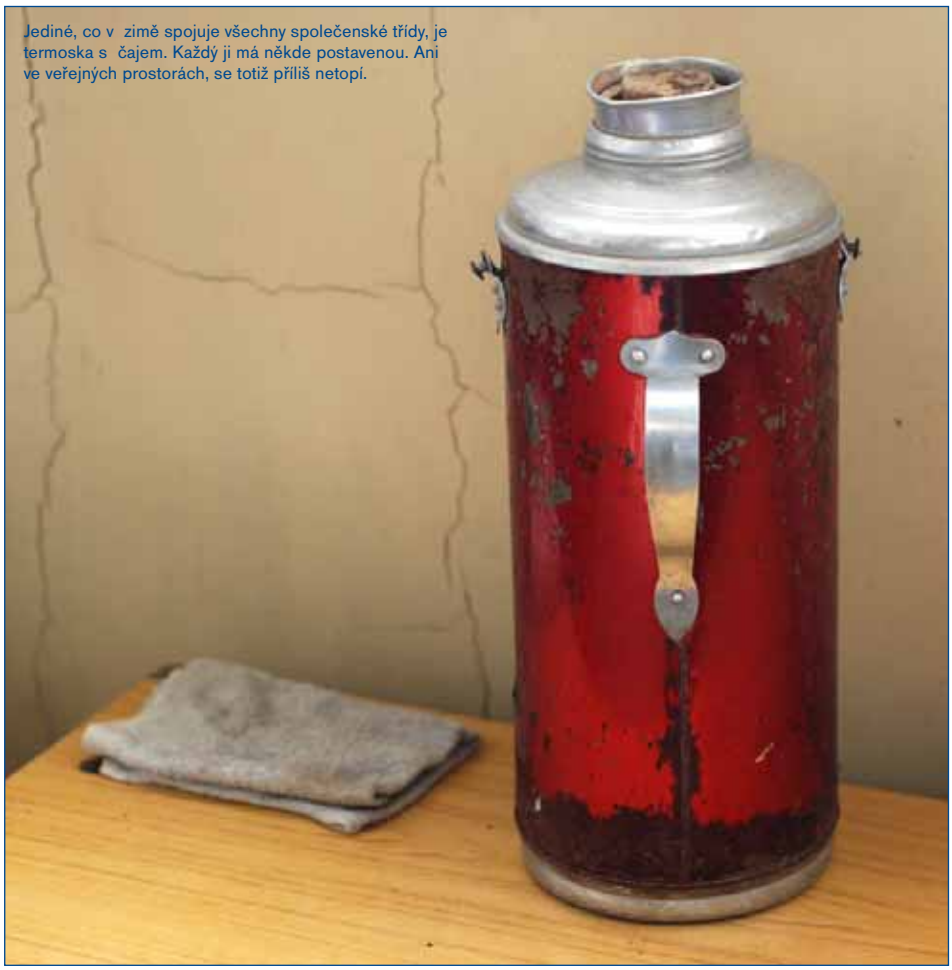

Men

Řídítkové návleky na ruce existují samozřejmně i na motorku a jak vidno, nikdo je nekrade.

Původní zástavba není jenom v okolí Zakázaného Města. Kombinace dvou sousedících extrémů, tedy oficiální pompéznosti a živořícího obyvatelstva, se v celém uspořádání Pekingu vlastně stále opakuje. Střední stav na první pohled zřejmě neexistuje a snad ani nikdy neexistoval, protože tu po něm nejsou ani v tradiční a víceméně ani v moderní zástavbě žádné zřejmé stopy. Zdá se, že typ uniformou povýšeného hejska, kterého našinec vždycky pokládal až za produkt komunismu, se zde, a možná v celé Číně, vyskytoval již za císařství. To, jak je Peking uspořádán, nutí návštěvníkovi představu, že za časů císaře to v Číně velmi zjednodušeně řečeno vypadalo tak, že člověk, co se narodil poddanému u dvora, automaticky u dvora zůstal. Hejsek ze zemljanky buď taky v zemljance zůstal, anebo se uchytil u dvora, třeba jen jako podkoní, ale dostal uniformu a mohl se mezi ostatními kamarády v zemljance vychloubat, že je někdo. V Číně bylo tradičně mimochodem

Jediné, co v zimě spojuje všechny společenské třídy, je termoska s čajem. Každý ji má někde postavenou. Ani ve veřejných prostorách, se totiž příliš netopí.

vždycky velmi důležité, jakou kdo měl ve vztahu k císaři hodnost. Když podkoní hejsek věděl komu a jak u dvora správně nadbíhat, tak to nakonec třeba dotáhl i výš. Ve chvíli, kdy ho ale císařský dvůr přestal živit, ocitl se zase v zemljance a bez hodnosti. Postup do střední společenské vrstvy neexistoval, protože takový stav, tedy něco mezi dvorem a zemljankou, vůbec nebyl. Polepšit si člověk, ať z dvorské či lidové třídy, mohl buď jen potupnou dřinou u dvora anebo patolízalstvím tamtéž. V obou případech tedy dost ponižujícím způsobem. Není divu, že se lid proti tomuto nakonec vzbouřil a dal přednost komunismu, tedy rovnosti pro všechny. Neznaje však ničeho jiného, vrátil se i ve jménu komunismu nevědomky k původnímu mustru. A když člověk přijede do Pekingu, ukáže se mu přesně tento společenský obraz. Do každého bulváru lemovaného moderními vládními budovami, kam nikdo nechodí a kde jsou až čtyřproudé vozovky, po nichž skoro nic nejezdí, a který se vlastně svou prázdností podobá bývalému císařskému paláci, ústí uličky s více než zchátralými starobylými "krysími" domky původní zástavby, mezi nimiž se dá projet leda na kole. Zato je v nich živo. Lidé, ne bezdomovci, ale zcela běžní obyvatelé Pekingu, jimi procházejí čile a družně při sháňce po jídle, na nákup, či ke společným záchodům, kde jednotlivé "turecké posedy" nejsou mimochodem mezi sebou nijak odděleny. Když uličkou člověk projde, dostane se zase na další mrtvý bulvár, z něj do další krysárny a tak to jde pořád dál všechno pěkně v pravoúhlém uspořádání. Člověk musí chodit hodně dlouho, než najde něco mezi těmito dvěma extrémy.

Na ulici se najde leccos

Porcelánové posezení

Pěticípá hvězda

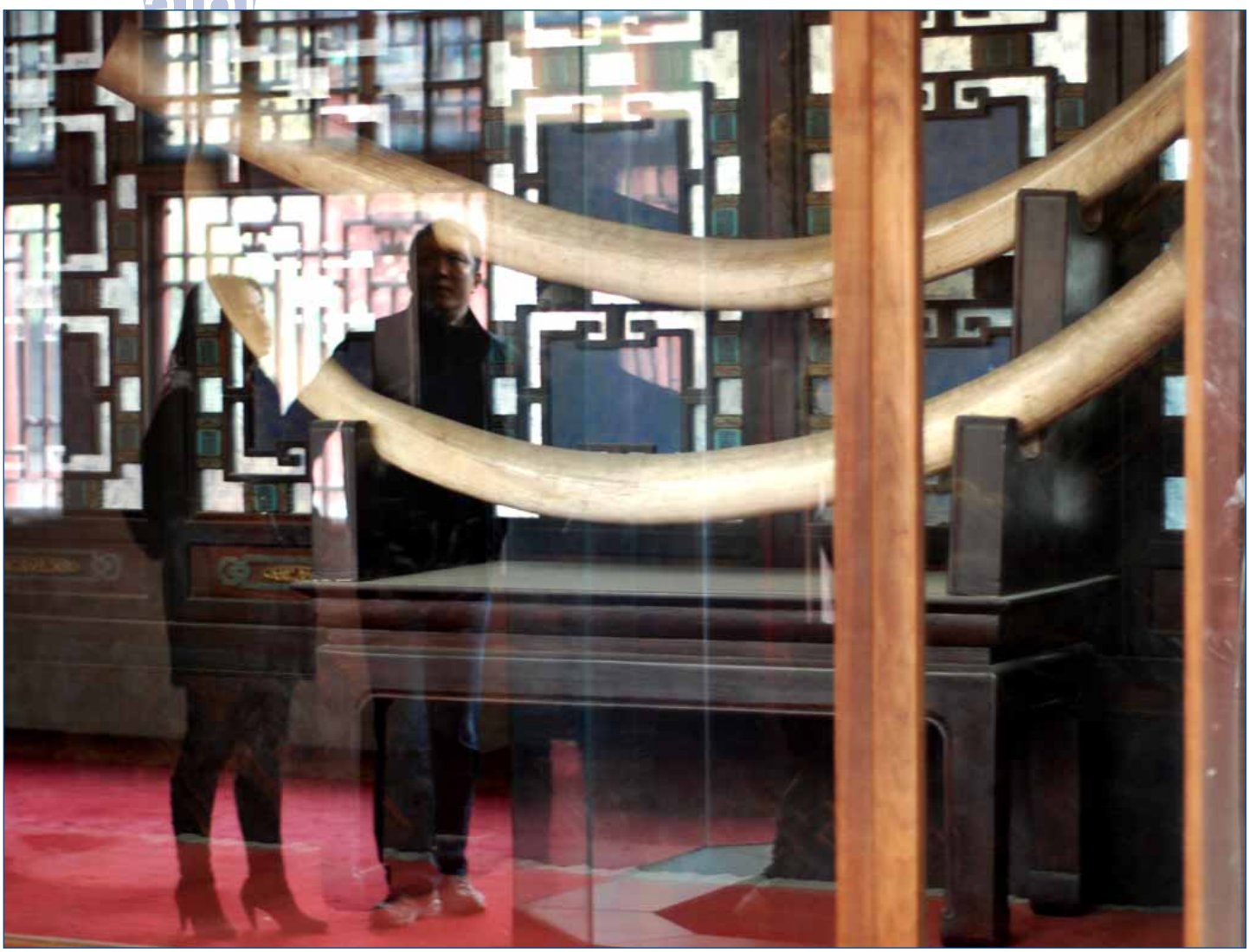

D
rama n
a d
élni

Zbytky těžkého průmyslu

Mamutí kly jsou sice drahý artikl, ale nikterak neobvyklý. V pouštích na území Číny jich po mamutech zbylo tolik, že se prodávají skoro v každém druhém obchodě se starožitnostmi.

Kromě klů se dají na ulici koupit i levnější zajímavosti.

Peking není jenom město chudých poddaných. Samozřejmě se tu dá běžně narazit i na restauraci, bar či diskotéku.

Silný střední stav tu možná není příliš zastoupen, zato zbohatlíků je obecně v Číně plno. Pozná se to i podle toho, že snad v žádném větším městě v Číně nechybí moderní soukromé galerie. A podobně jako jinde ve světě i tady jsou trendem prostory bývalých továren.

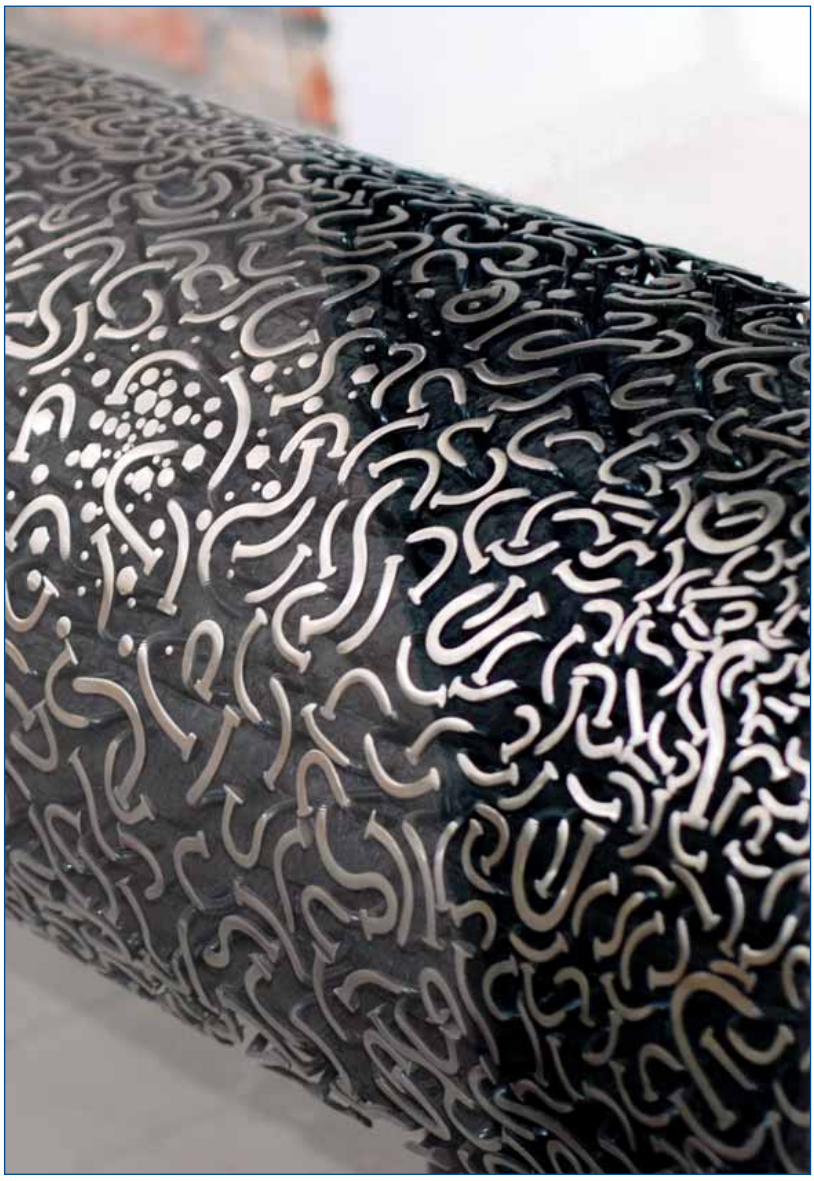

Vchod ve tvaru kruhu mají Číňané tradičně nejradši

Čínský autor. U tohoto a jemu podobných děl, která se na čínské výtvarné scéně objevují stále častěji, není nikdy přesně jasné, jde-li o propagandu, odvážnou provokaci, nebo blahosklonné přitakání strany a vlády k zdánlivě svobodnému vyjádření.

Industriální téma vždycky projde. Válec z hřebíků od čínského autora

Betonové křivky – východ

Staré továrny bývají krásné

„Smutné časy nastávajů, bude vojna…“ zpívá se v jedné lidové písni ze Slovenska. Možná se jí nechal inspirovat Jan Švankmajer, když letos na přelomu roku v Praze v Domě U Kamenného zvonu vystavil jeden svůj objekt datovaný z roku 2012 nazvaný „Bude válka“. Nebo že by se neinspiroval na Slovensku ale v Číně? Pravda, nějakou inspiraci musel Švankmajer načerpat i v Karlových Varech, protože svůj objekt ještě nechal projít karlovarským Vřídlem, což tomu dalo lepší patinu.

Čínský autor

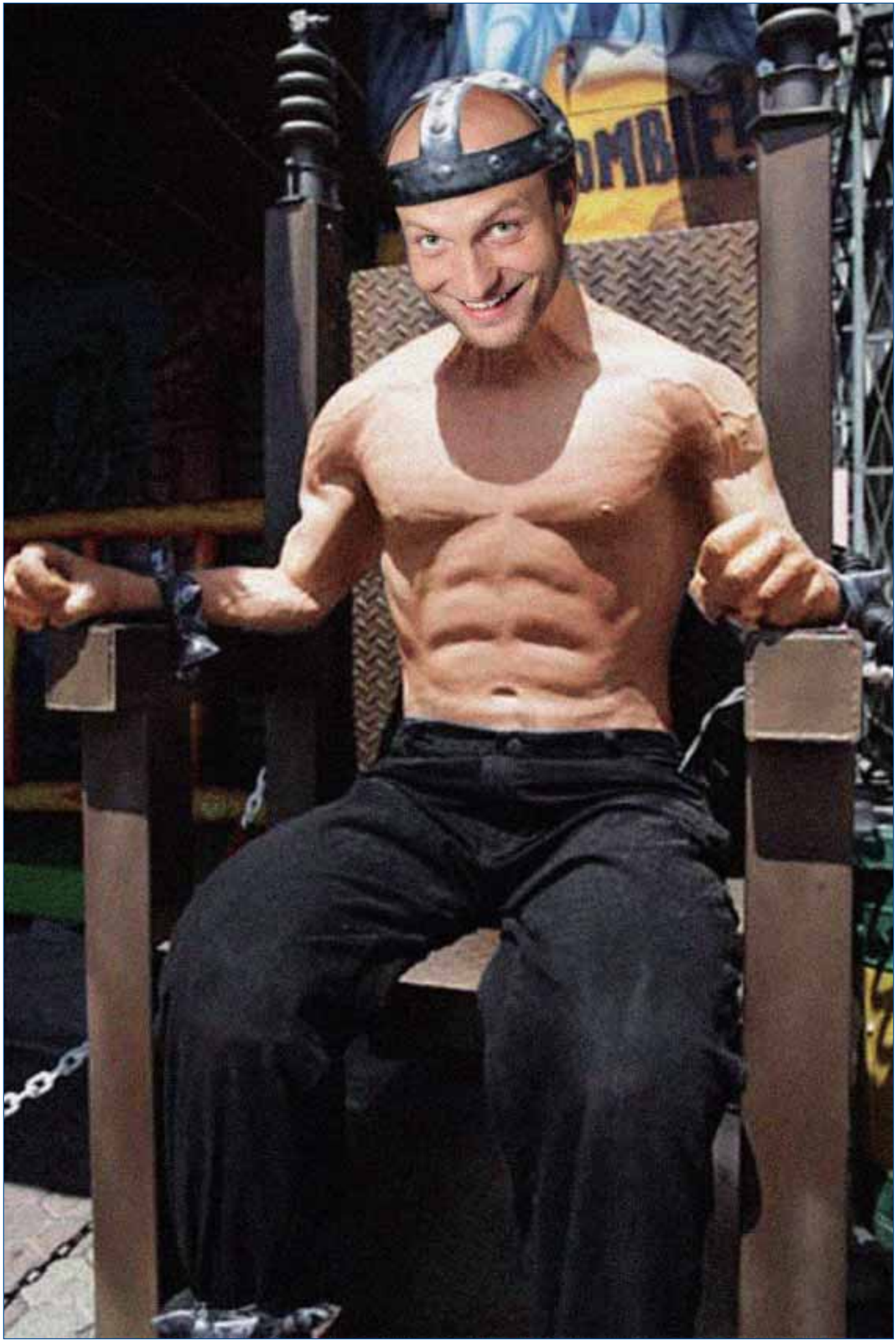
„Bude válka“, 2012

Oba objekty jsou zhruba stejně velké (odhadem tak 30x30x30cm) a oba mají na sobě ponejvíce vojáčky na hraní. Objekt od čínského autora byl v Pekingu vystaven už v roce 2009.

Věnováno volbě českého prezidenta a redakci Revolver Revue

Drama na Petr Štengl Šibal

Drama

D
rama n
a d
ální
ci

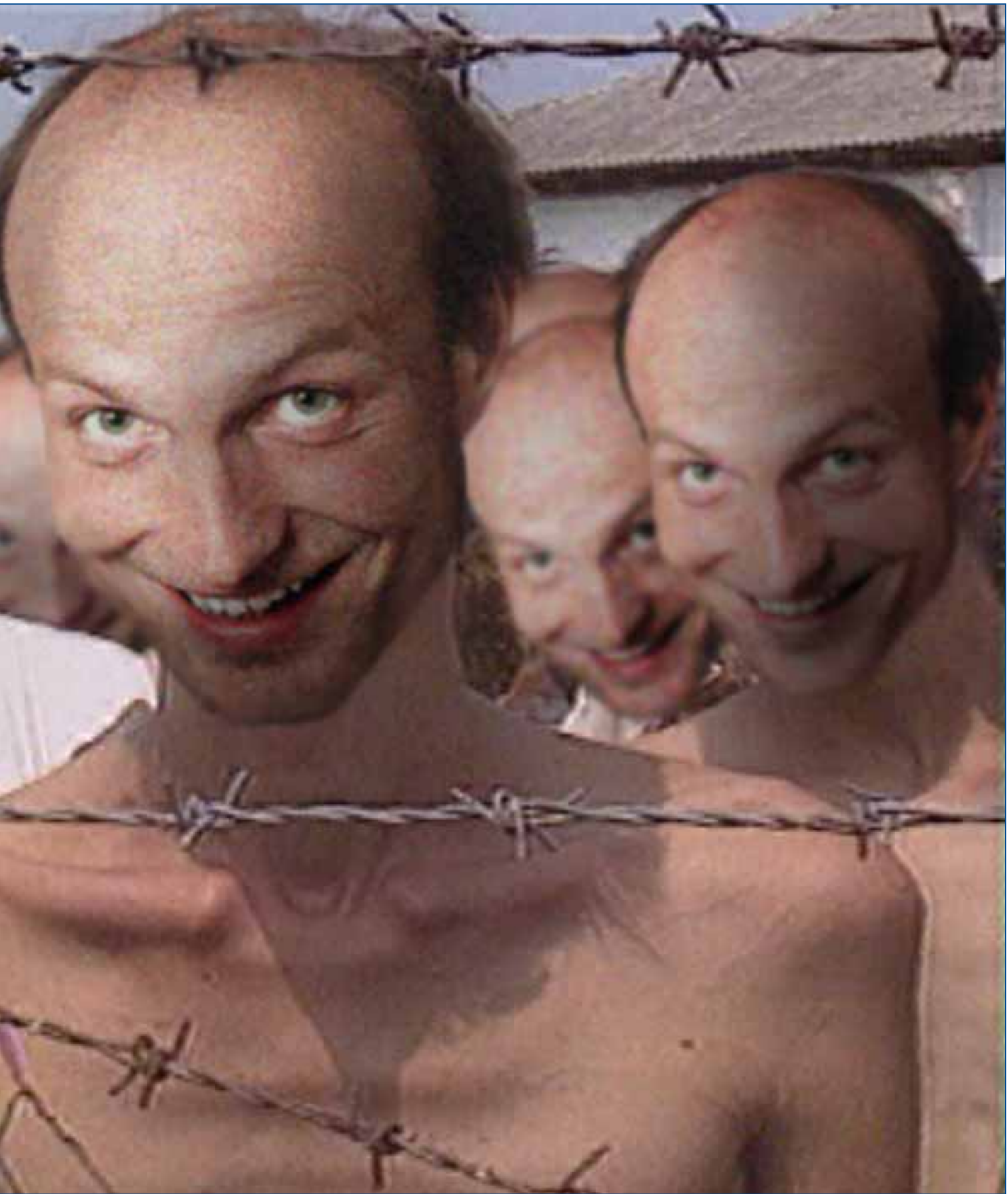

D
rama n
a d
álni
ci

DOBRÁ ADRESA

V příštím čísle (vychází 6. března 2013) rozhodně nenajdete:

návod na výrobu Molotovova koktejlu

návod na výrobu trhavé nálože z dusíkatých hnojiv

návod na odpálení trhavé nálože pomocí mobilního telefonu

Na shledanou příště!
Ne za pomente!